श्री जैन आत्मानंद ग्रंथमाळा नं. ३८

श्रीमद् विजयानंदसूरि पाद पद्मेभ्यो नमः

श्री तपोरत्न महोदधि.

(तपावली) विभाग १-२

अनेक ग्रंथो विगेरेमांथी तमाम प्रकारना तपोनो करेलो संग्रह.

प्रयास कर्त्ता,

प्रवर्त्तक श्री कांतिविजयजी महाराजना शिष्य मुनिराजश्री भक्तिविजयजी.

श्री भावनगर निवासी स्वर्गवासी शेठ आणंदजी पुरुषोत्तमना स्मरणार्थे तेमनी धर्मपत्नी माणेक बाइए आपेल द्रव्य सहाय वडे.

प्रसिद्ध कर्त्ता—श्री जैन आत्मानंद सभा—भावनगर तरफथी सेक्रेटरी गांधी वल्लभदास त्रिभुवनदास.

भावनगर—आनंद प्रीन्टींग प्रेसमां शाह गुलाबचंद लल्लुभाइए छापी प्रसिद्ध करी.

शेठ आणंदजी पुरुषोत्तम ग्रंथमाळा संबंधी बे बोल.

आ शहेरना अग्रगण्य, सरल स्वभावी अने शान्तिंप्रिय ग्रहस्थ, शेठ आणंदजी पुरुषोत्तम जेमणे बाल्यावस्थाथी स्वशक्ति वळे व्यापारमां अभ्युदय प्राप्त करी स्वोपार्जित द्रव्यवडे विविध प्रसंगे अनेक धार्मिक कृत्यो करी लोकप्रशंसानी इच्छा वगर पोताना आत्माने निर्मळ कर्यो हतो, अने तेवी निर्मळता प्राप्त थवाथी जेमना हृदयमां शांत रसनो अनहद जमाव थयो हतो, एवा सद्गुणालंकृत भक्त शेठ आ सभा उपर पण अंतःकरणथी प्रीति धरावता हता. अने प्रसंगे प्रसंगे शुभ सलाह आपी सभा तरफथी थता शुभ कार्योमां पोतानो आनंद जणावता हता. आवी उच्च वृत्तिवाळा वयोवृद्ध भक्त शेठश्रीनो सं० १९६६ ना पोषवदी ९ ना रोज स्वर्गवास थयो हतो ते प्रसंगे मर्हुम शेठश्रीना धर्म परायण सुपत्नी श्रीमाणेकबाइ तरफथी शेठ साहेबना पुण्यार्थे पोते कहेली रकममांथी रु. ५००)नी रकम ज्ञाननो उद्धार करवा निमित्ते आ सभाने तेमना सुपुत्र शेठ गुलाबचंद आणंदजी के जे आ सभाना उपप्रमुख छे तेमनी मारफत सभाए करेला ठराव मुजब बीजा वर्गनी ग्रंथमाळा माटे भेट करवामां आवेली हती. ते मुजब आ ग्रंथ तेमनी सीरीजना बीजा पुष्प तरीके अमारा तरफथी छपावी प्रसिद्ध करवामां आव्यो छे.

स्वर्गवास पामेला संबंधीओनी पाछळ शुभ क्रियाओ पैकी आवा उपयोगी ग्रंथोने प्रसिद्ध करी ज्ञानोद्धार करवानां उच्च कार्यो करवा ते प्रशंसनीय होइने तेवो मार्ग उपर जणाव्या मुजब आ ग्रंथना आर्थिक सहाय आपनारे लीधेलो छे. तेथी तेओने धन्यवाद घटे छे, अने तेनुं अनुकरण करवानुं शुभ पगलुं भरवा अन्यने सूचना करवामां आवे छे.

श्री जैन आत्मानंद सभा—भावनगर.

प्रस्तावना.

आ तपोरत्न महोदधि के जेना बे विभाग करवामां आव्या छे. प्रथम विभागमां (ठठ) प्रकारना आचारदिनकरमां कहेला तपोनुं अने बीजा विभागमां (७३) प्रकारना अन्य ग्रंथादिमां कहेला तपोनुं वर्णन आपवामां आव्युं छे. प्रथम विभागमां आपेला ठठ तपो पैकी प्रथमना ६ अथवा ७ तप जिनोक्त छे एम आचारदिनकरमां कह्युं छे. ते ८ठ तपो पैकी केटलाक तपो आचारदिनकर शिवाय अन्य ग्रंथोमां पण छे ते अमे प्रसंगोपात दर्शाव्युं पण छे. बीजा विभागमां आपेला तपो आचारदिनकरमां नथी. तेमांना छेल्ला ११ तपो विधिप्रपामांथी लीधेला छे. विधिप्रपामां ते शिवाय बीजा तपो पण बतावेला छे ते उपर आवी गयेला छे.

बंने विभागमां केटलाक तपो अने तेना गुणणा विगेरे बहु विस्तारथी आपेला छे. पहेला विभागमां अष्टकर्मसूदन तप, एकसो वीश कल्याणक तप, एकसो शीत्तेर जिनतप, महाघन तप अने अक्षयनिधि तप विगेरे, तेमज बीजा विभागमां वीश स्थानक तप, अष्ट कर्म उत्तरप्रकृति तप, पीस्तालीश आगम तप, छन्नुजिन ओळी तप अने नव पद ओळी तप इत्यादिमां सारो विस्तार करेलो छे.

आ ग्रंथनी अंदर आचारदिनकरादि अनेक ग्रंथोनो आधार लेवामां आव्यो छे. जेनो जेनो आधार लेवामां आव्यो

छे तेना नामोनुं लीस्ट आ साथे आपवामां आव्युं छे. दरेक तपना नामनी साथे ते तप शेमांथी लेवामां आव्यो छे ते तथा साथीआ, खमासमण विगेरे सांकेतिक शब्दथी सूचव्युं छे, ते संकेतो पण आने लगता बताववामां आव्या छे. आगाढ अनागाढ तपनुं स्वरूप प्रथम विभागना १२ मा पृष्ठ उपर आपेलुं छे.

तपनो महिमा प्रदर्शित करवा माटे श्री आचारदिनकरमांथी श्लोक ३३, सिंदूरप्रकरमांथी श्लोक ४ अने तप कुलकमांथी गाथा १ लइने अर्थ साथे ग्रंथना प्रारंभमां आपवामां आवेल छे ते खास वांचवा योग्य छे. तपनो महिमा ते वांचवाथी हृदयमां स्फुरायमान थाय छे, ते साथे तपने लगती बीजी पण केटलीक समजण तेमां आपेली छे.

त्यार बाद दरेक तपनो सामान्य विधि बताववामां आव्यो छे ते तरफ वांचकोनुं खास ध्यान खेंचवामां आवे छे. ते साथे श्री सेनप्रश्नादिकमांथी तपने लगता प्रश्नोत्तरो दाखल कर्यां छे के जे खास उपयोगी छे.

प्रांते १६१ तपनी क्रमसरनी अने अक्षरानुक्रमनी–एम बे प्रकारनी अनुक्रमणिका आपवामां आवी छे अने तेने लगतो १६२ मो युगप्रधान तप के जे ग्रंथमां आपवो रही गयेलो ते तथा ३० मा नंबरना तपनी बीजी रीत आपवामां आवी छे.

त्यार बाद ग्रंथनी शरूआत करी दरेक तपनुं विधान शास्त्राधार साथे बताववामां आव्युं छे. वर्तमान समये अनेक ग्रंथोथी, बुकोथी, तपना टीपणाओथी अने बुटक पत्रोथी तेमज चालु प्रचारथी जे जे तपो जाणवामां आव्या ते तमाम आ ग्रंथनी अंदर दाखल करवामां आवेल छे, एकपण बाकी राखेल नथी. ते छतां कोइ विद्वान मुनिराज विगेरेने कोइ तप आमां

ग्रंथादि आधार

आ तपोरत्न महोदधिना बंने विभागमां नीचे लखेला पुस्तकोमांथी तपस्याओना नाम, विधि, उद्यापन, निर्णय तथा गरणां विगेरे लीधेला छे. पुस्तकोना आधार सिवाय अथवा अनुभवी साधु, साध्वी, श्रावक, श्राविकाना प्रचलित रुढिना अनुभव सिवाय कांइ पण लखवामां आव्युं नथी. जरुरवाळा स्थानोमां ते ते ग्रंथोना नामो पण लखवामां आव्या छे. प्रथमना अठ्ठासी तपो तो श्री आचारदिनकरमांथीज लीधां छे. परंतु तेमां केटलीक हकीकतनुं उमेरण ग्रंथांतरोथी कर्युं छे.

१ आचार दिनकर
२ पंचाशक
३ प्रवचनसारोद्धार.
४ विधिप्रपा.
५ तप कुलक (धर्मरत्न मंजूषा)
६ प्रति नं० ब.
७ प्रति नं० अ.
८ प्रति नं० क.
९ प्रति नं० ख.
१० प्रति नं० ग.
११ प्रति नं० घ०
१२ प्रति नं० ट
१३ प्रति नं० ठ
१४ प्रति नं० ड
१५ टीपणुं
१६ परचुरण तपस्या (लाभश्रीजीनी) मत.
१७ जैन प्रबोध
१८ जैन धर्म सिंधु
१९ आंचलिक पूजा
२० जाप माळा
२१ तपावळी पं. कमळविजयजीए छपावेली
२२ रामविनोद
२३ सेनप्रश्न.
२४ बार मासिक पर्व कथा (संस्कृत).

बताव्याथी विशेष जाणवामां होय अथवा जाणवामां आवे तो तेमणे अमने लखी मोकलवा कृपा करवी—अमे अनुकूळ प्रसंगे ते प्रसिद्धिमां मूकशुं. ते साथे आपेला तपोनी अंदर विधि विधानादिमां कांइ भूल चुक मालुम पडे तो तेपण लखी मोकलवा कृपा करवी के जेथी तेवो सुधारो योग्य जणायेथी प्रसिद्ध करवामां आवशे.

आ तपावळीनी केवी अने केटली जरुर हती? अने ते केटले अंशे पूरी पाडवामां आवी छे? ते संबंधमां अमारे लखवुं ते स्वप्रशंसा करवा जेवुं जणाय छे, परंतु उत्तम जनोए तेनो योग्य उपयोग करी साद्यंत वांची लइने तेनी किंमत करवी. कारणके सुज्ञजनो आवा प्रयासनी किंमत समजनारा होय छे. आज सुधी अनवस्थितपणे अनेक प्रकारना तपो करवा कराववामां आवे छे ते सर्वे एक सरखी संकलनाथी करवा कराववामां आवे अने अनेक प्रच्छन्न रहेला तपोनी माहिती सर्वे तपाभिलाषिओने मळे ए आ ग्रंथ प्रसिद्धिनो खास हेतु छे.

आ ग्रंथनी अंदर बतावेला तपोना विधि विधानमां जे कांइ अपूर्णता हती ते वृद्ध परंपराथी मेळवीने, अनुभवीने पूछीने तेमज एने लगता तपो साथे मुकाबलो करीने दूर करवामां आवी छे. कोइ प्रकारनी खामी बनता सुधी रहेवा दीधी नथी. तेनी उपर सुज्ञोए खास ध्यान आपवुं अने तेमां सुधारानो अवकाश जणाय तो अमने लखी मोकलवुं.

जे जे तपना गुणणामां स्त्री जाति विगेरेने माटे शब्द काठीन्य जणायुं छे त्यां त्यां बीजा सरल शब्द रचनावाळा गुणणा पण बतावेला छे, ते गणवाथी पण चाली शकशे.

अर्थ—जो दान देवानी शक्ति न होय, तो पुण्यवंत माणसोए पोताना शरीरनी शक्ति जोइने (शक्ति प्रमाणे) अत्यंत दुष्कर एवुं तपकर्म करवुं ६.

तद्वै द्वादशरूपं स्याद्बाह्याभ्यन्तरभेदतः । संयोज्यं षड्विधं बाह्यमुपवासादिकर्मभिः ॥ ७ ॥

अर्थ—ते तप बाह्य अने अभ्यंतर भेदे करीने बार प्रकारे छे. (एटले के छ प्रकारे बाह्य तथा छ प्रकारे आभ्यंतर तप छे.) तेमां बाह्य तप उपवासादि वमे करीने छ प्रकारे करवुं ७.

तपोविधिः श्रेणियुक्त्या प्रोक्तोऽर्हद्भिश्च साधुभिः । कश्चित्केवलिसंदिष्टः कश्चिद्गीतार्थभाषितः ॥८॥

कश्चित्फलार्थिभिश्चीर्णस्त्रिविधः स तपोविधिः । योगोपधानमुख्यो यः स विधिः केवलीरितः ॥९॥

अर्थ—तीर्थंकरोए तथा मुनिवरोए श्रेणिनी युक्ति वमे तपनो विधि कहेलो छे, तेमां कोइक तप केवळीए कह्यो छे, कोइक गीतार्थ मुनिओए कहेलो छे, तथा कोइक तप फळना अर्थीओए आचरेलो छे, ए रीते ते तप विधि त्रण प्रकारनो छे, तेमां योगोपधान जेमां मुख्य छे एवो जे विधि छे ते केवळीए कहेलो छे. ८—९.

कल्याणादिपुंडरीकतपोमुख्यो मुनीरितः । रोहिणीकल्पवृक्षादिविधिः फलतपोमयः ॥ १० ॥

अर्थ—जेमां कल्याणादिक पुंडरीक तप मुख्य छे, ते तप गीतार्थ मुनिओए कहेलो छे, तथा रोहिणी अने कल्पवृक्षादिकनो जे विधि छे, ते फळतपोमय एटले फळनी अपेक्षावाळो तप छे १०.

२५ श्रीरंगविजयजीनी प्रति | २७ श्राद्ध विधि | २९ जैन धर्म प्रकाश पु. २५
२६ बुटक पत्रो | २८ प्रचलित परंपरा संबंधी पत्रो | ३० तपावलिनुं टीपणुं

सांकेतिक शब्द.

ख०—खमासमण देवा. सा०—साथीया करवा. लो०—लोगस्सनो काउस्सग्ग करवो. नो०—नवकारवाळी गणवी. आ चार अक्षरनी नीचे लखेला अंको ते तेनुं प्रमाण समजवुं. तपना नामनी साथे मुकेला अक्षरोः—जै० प्र०—जैन प्रबोध. जै० सिं—जैन धर्म सिंधु. रं० वि०—श्री रंगविजयजीनी प्रति. ला० श्रीलालश्रीजी पासेथी मळेल पत्रो. पं० त० पंन्यास श्री कमळविजयजीनी छपावेल तपावळी. वि० प्र० विधिप्रपा. प्र० प्रचलित. रा० वि० रामविनोद. जा० जापमालानी बुक. बु० प० बुटक पत्र. श्रा० वि० श्राद्ध विधि छपेली. प० प्र० परंपराथी प्रचलित. टी० तपावलिनुं टीपणुं.

औनोदर्यमनशनं कायक्लेशान्तरेषु च । अधिकं यत्तपस्तत्तु ज्ञेयं वृद्ध्योत्तरोत्तरम् ॥ २५ ॥

अर्थ—काळवृद्धि, रसत्याग अने वृत्तिसंक्षेपथी तेमज औनोदर्य, अनशन अने कायक्लेशमां—ए छ प्रकारना तपमां उत्तरोत्तर वृद्धिए अधिक अधिक तप जाणवो, अर्थात् क्रमवार एक बीजाथी उत्तरोत्तर अधिक समजवा. (ते आगळ बतावे छे). अहीं काळवृद्धि नामनो तप विशेष बताव्यो छे अने संलीनता तपनो कायक्लेशनी अंदर समावेश कर्यो छे, एम करीने बाह्य तपना भेदनी संख्या छनी कायम राखी छे. २४-२५.

मौहूर्तिकं माहरिकं सार्धमाहरिकं तथा । मध्याह्नमपराह्नं च तपः कालोत्तरोत्तरम् ॥ २६ ॥

अर्थ—नवकारशी, पोरसी, साढपोरसी, पुरिमड्ढ अने अवड्ढ ए तपोमां पूर्व पूर्वनी अपेक्षाए उत्तर उत्तर तप काळे करीने मोटो मोटो जाणवो. २६.

संख्याविकृतिकं चैव तथा नैर्विकृतिं पुनः । आचाम्लमेकसिक्थं च रसत्यागोत्तरोत्तरम् ॥ २७ ॥

अर्थ—संख्यावाळी विगइ अर्थात् अमुक एक बे विगइनो त्याग, नीवी, आंबिल अने एक सिक्थ (एक दाणो) ए रस त्याग तपोमां पण पूर्व पूर्वनी अपेक्षाए उत्तर उत्तर तप मोटो मोटो जाणवो. २७.

द्विभक्तमेकभक्तं च संख्याकवलदत्तिकम् । उपवासमनीरं च वृत्तिसंक्षेपणोत्तरम् ॥ २८ ॥

अर्थ—बेसणुं, एकासणुं, संख्यावाळा कवल अने दत्ति, तिवीहारो उपवास अने अनीर एटले पाणी विनानो चोविहारो उपवास, ए वृत्तिसंक्षेप तपोमां पण पूर्व पूर्वनी अपेक्षाए उत्तरोत्तर तप मोटो छे. २८.

३॥

एवं संमिल्य विद्वद्भिस्तपःश्रेणिः प्रदर्शिता । कार्यं न साधुसाध्वीभिः प्रतिमावाह्युपासकैः ॥ ११ ॥
कृतोपधानैः सम्यक्त्वधारिभिः फलदं तपः । नोह्या योगा गृहस्थैश्च शेषं सर्वं तपोऽपि हि ॥ १२ ॥
विधेयं श्रावकैः शान्तैः श्राविकाभिस्तथाविधम् । शान्तोऽल्पनिद्रोऽल्पाहारो निःकामो निःकषायकः ॥ १३ ॥
धीरोऽन्यनिन्दारहितो गुरुशुश्रूषणे रतः । कर्मक्षयार्थी प्रायेण रागद्वेषविवर्जितः ॥ १४ ॥
दयालुर्विनयापेक्षी भवेहफलनिःस्पृहः । क्षमी नीरुक् निरुत्सेको जीवस्तपसि युज्यते ॥ १५ ॥

अर्थ—आ प्रमाणे विद्वानोए एकत्र थइने तपस्याओनो समूह बताव्यो छे. साधुओए, साध्वीओए तथा जेमणे प्रतिमा वहन करी होय, जेमणे उपधान कर्या होय अने जेमणे समकित धारण कर्युं होय एवा श्रावकोए फळनी अपेक्षा वाळी तपस्याओ करवी नहीं. वळी गृहस्थाश्रमीओए योगोद्वहन करवुं नहीं, (मुनिए करवुं) अने बाकीनां सर्वे तपो शांत गुणवाळा श्रावकोए तथा श्राविकाओए करवां. शांत, अल्पनिद्रावाळो, अल्पाहारी, कामना रहित, कषाय वर्जित, धैर्यवान, अन्यनी निंदा नहीं करनार, गुरुजननी शुश्रूषा (सेवा) मां तत्पर, कर्म क्षय करवानो अर्थी, प्राये राग द्वेष रहित, दयालु, विनयनी अपेक्षा वाळो, परलोक तथा आ लोकना फळनी इच्छा रहित, क्षमावान, नीरोगी अने उत्कंठा रहित एवो जीव तप करवाने लायक छे. ११-१५.

षाण्मासिके वार्षिके च मासोर्ध्वतपसि स्फुटे । त्यक्तं प्रतिष्ठादीक्षासु कार्यं तस्मिन्नपि त्यजेत् ॥ १६ ॥

संतोषस्थूलमूलः प्रशमपरिकरस्कन्धबन्धप्रपंचः, पंचाक्षीरोधशाखः स्फुरदभयदलः शीलसंपत्प्रवालः ।
श्रद्धांभःपूरसेकाद्विपुलकुलबलैश्वर्यसौन्दर्यभोगः, स्वर्गादिप्राप्तिपुष्पः शिवसुखफलदः स्यात्तपःपादपोऽयम् ॥ ७४ ॥

अर्थ—संतोष रूपी मोटा मूळवाळो, क्षमाना परिवार रूपी स्कंधनी रचना वाळो, पांच इंद्रियोना रोध रूपी शाखा-वाळो, स्फुरणायमान अभयदान रूपी पांदडांवाळो, ब्रह्मचर्य रूपी संपत्तिए करी नवपल्लववाळो, श्रद्धा रूपी जळ छांटवाथी वि-स्तारवंत कुल, बळ, ऐश्वर्य अने सुंदरताना भोगवाळो, स्वर्गादिकनी प्राप्ति रूप पुष्पोवाळो तथा मोक्ष सुख रूपी फळने देवावाळो आ तपरुपी (कल्प) वृक्ष छे. ७४.

तप कुलकमां पण कह्युं छे के—

अथिरं पि थिरं वंकं पि उज्जुअं दुल्लहं पि तह सुलहं । दुसज्झं पि सुसज्झं तवेण संपज्जए कज्जं ॥ १ ॥

अर्थ—जे वस्तु अस्थिर होय ते तपना प्रभावथी स्थिर थाय छे, जे वस्तु वक्र होय ते सरळ थाय छे, जे दुर्लभ होय ते सुलभ थाय छे, अने जे दुःसाध्य होय ते सुसाध्य थाय छे. चक्रवर्तीने छ खंड साधवानी जेम सर्व कार्य तप वडेज सिद्ध थाय छे. १

आ रीते तपनो प्रभाव अनेक प्रकारे आचार्योए वर्णवेलो छे. तेनुं मात्र अहीं दिग्दर्शन ज कराव्युं छे.

॥७॥

आ प्रमाणे बाकीना त्रण तपोमां पण उत्तरोत्तर अधिकता समजवी. दृष्टांत तरीके उणोदरी तपमां एक कवळऊण, बे कवळऊण, त्रण कवळऊण एम उत्तरोत्तर अधिकता जाणवी. अनशन तपमां एक उपवास, बे उपवास, त्रण उपवास एम उत्तरोत्तर अधिकता जाणवी अने कायक्लेश तपमां विशेष विशेष कायाने लोचादि कष्ट आपवाथी अधिकता जाणवी. २८.

तपःप्रारंभणे कार्यमष्टधा जिनपूजनम् । तपोनिर्वाहसिद्ध्यर्थं पौष्टिकं विधिसंयुतम् ॥ २९ ॥

अर्थ—तपने प्रारंभे तपना निर्वाहनी सिद्धि माटे आठ प्रकारे श्री जिनेश्वरनी पूजा करवी तथा विधि पूर्वक पौष्टिक कर्म करवुं. २९.

पौष्टिक कर्म नीचे प्रमाणे जाणवुं.

ग्रहदिक्पालयक्षाणां मुद्रानैवेद्यसत्फलैः । यदर्चनं गुरु कुर्यात्तत्पौष्टिकमुदाहृतम् ॥ ३० ॥

अर्थ—नव ग्रह, दश दिक्पाल अने यक्षोनुं द्रव्य (नाणुं) नैवेद्य अने सारां फळोथी जे मोटुं पूजन करवुं ते पौष्टिक कर्म कहेलुं छे. ३०.

पुस्तकांवरपात्रान्नाशनं शुद्धं गुरुष्वपि । संघार्चनं क्षेत्रदेवीपुरदैवतपूजनम् ॥ ३१ ॥

अर्थ—तथा तपने प्रारंभे गुरुने (साधुने) निर्दोष पुस्तक, वस्त्र, पात्र अने अन्ननुं दान देवुं, तथा संघ पूजा करवी अने क्षेत्र देवता तथा पुर देवतानी पण पूजा करवी. ३१.

प्रश्न १०७—चैत्र तथा आश्विनना अस्वाध्यायना दिवसोमां जे तप कर्यो होय ते रोहिणी तपमां अने आलोचनादिकमां गणी शकाय के नहीं ?

उत्तर—सातम, आठम अने नोमने दिवसे करेलो तप आलोचनामां गणाय नहीं. तथा रोहिणी अने तेनी जेवाज बीजा (एटले के जे तप चूको जवाय तो आखो तप निष्फळ थाय, अने फरीथी शरु करवो पडे एवा) तपमां गणी शकाय छे. परंतु अन्य तपोमां गणवा नहीं.

(उल्लास चोथो)

प्रश्न १५६—विश स्थानक तप, अष्टकर्मसूदन तप, तथा आंबिल वर्धमान तप, अस्वाध्यायना त्रण दिवसोमां (चैत्र तथा आश्विन शुक्लपक्षनी सातम, आठम अने नोममां) गणाय के नहीं ?

उत्तर—वीश स्थानक तप तथा अष्टकर्मसूदन तप ए बे तपमां अस्वाध्यायना त्रण दिवस गणवा नहीं अने आंबिलवर्धमान तपमां तो ए त्रण दिवस गणाय छे. एवी परंपरा छे.

प्रश्न ३६—पाखीनो छठ करीने महावीर स्वामीना छठमां नाखीए, अने पाखीनो उपवास स्वाध्यायादिक वडे पूर्ण करीए, तो आ छठ महावीरस्वामीना छठमां आवे के नहीं ?

उत्तर—अल्प शक्तिमान मनुष्य जो पाक्षिक छठने महावीरस्वामीना छठमां नाखे तो चाली शके; पण पाक्षिक तप उपवासादिक करीने जलदीथी पूरो करवो.

दरेक तपमां करवानो सामान्य विधि.

१ बे टंक प्रतिक्रमण करवुं.
२ त्रण टंक देववंदन विधि पूर्वक करवुं.
३ बे टंक पडिलेहण करवी.
४ विधि पूर्वक पच्चक्खाण पारवुं ने करवुं.
५ जिनेश्वरनी पूजा भक्ति करवी.
६ गुरुवंदन करवुं ने तेमनी पासे पच्चक्खाण लेवुं.
७ ज्ञाननी पूजा भक्ति करवी.
८ प्रभु पासे बतावेल संख्या प्रमाणे अक्षत वडे साथीया करी तेनी उपर यथाशक्ति फळ नैवेद्य चडाववुं.
९ दरेक तपमां बतावेलुं गुणणुं २० नवकारवाळी प्रमाण गणवुं.
१० बतावेली संख्या प्रमाणे खमासमण देवां.
११ बतावेली संख्या प्रमाण लोगस्सनो काउसग्ग करवो.
१२ ज्यां ज्यां गुरु पूजा कही होय त्यां त्यां गुरु पासे स्वस्तिक करी ते उपर यथाशक्ति द्रव्य मूकवुं अने गुरुने वंदन करी तेमनो वासक्षेप लेवो. ते द्रव्य साधु साध्वी खाते जमे कराववुं.
१३ तपस्याने दिवसे सज्झायध्यान—भणवुं गणवुं विशेषे करवुं.

१ साधु साध्वी खातानुं द्रव्य साधु साध्वीना वैयावच्चादि कार्यमां उपयोगमां आवे छे.

॥ इति प्रथमो विभागः ॥

॥२५॥

प्रश्न ३७—महावीरस्वामीना छठने पारणे बेसणुं विगेरे करवुं जोइए? के शक्ति प्रमाणे करवुं?

उत्तर—शक्ति प्रमाणे करवुं.

प्रश्न १५७—अष्टकर्मसूदन तप जो उपवासवडे करवानी शक्ति न होय, तो आंबिलथी करी शकाय के नहीं?

उत्तर—जो उपवास करवानी सर्वथा शक्ति न होय तो आंबिल वडे पण थइ शके छे. (आ उत्तर १५८ उत्तर प्रकृति आश्री तपने माटे संभवे छे.)

प्रश्न ९९—पहेले दिवसे चोविहार उपवास करी बीजे दिवसे तिविहार उपवास करे. ए प्रमाणे छठ करवाथी ते महावीरस्वामीना छठमां नांखी शकाय के नहीं?

उत्तर—बे उपवास जूदा जूदा करेला होवाथी महावीरस्वामीना छठमां गणी शकाय नहीं. कारणके २२९ छठ तपना आरंभमां छठ उच्चरवामां आवे छे. तेथी ते प्रमाणेज करवो जोइए. परंतु आलोचनामां आवी शके.

प्रश्न १४१—पहेले दिवसे चोविहार उपवास करीने बीजे दिवसे पूर्वना उपवासने साथे राखीने छठनुं के अठम विगेरेनुं पच्चख्खाण करी शकाय के नहीं?

उत्तर—पहेले दिवसे एक उपवासनुं पच्चख्खाण लीधेलुं छे, पण छठनुं लीधेलुं नथी. तेथी जो बीजे दिवसे छठनुं पच्चख्खाण ले तो पछीनो त्रीजो उपवास पण करवो पडे. आ प्रमाणे सामाचारी छे.

१६२ युगप्रधान तप.

प्रथम ज्ञाननी पूजा जणाववी. पहेला उदयना दिवस २०, तथा बीजा उदयना दिवस २३. तेमां पहेला उदयना २० दिवस मध्ये पहेले अने छेल्ले दिवसे आंबेल अथवा उपवास करवो. बाकीना अढार दिवस एकासणां करवां. हंमेशां वीश खमासमण देवां, वीश प्रदक्षिणा देवी, वीश लोगस्सनो काउस्सग्ग करवो, बन्ने वखत प्रतिक्रमण, त्रणे काळ देववंदन तथा ज्ञाननी पूजा करवी. पहेले तथा छेल्ले दिवसे रुपा नाणे ज्ञानपूजा करवी, अने वचेना अढार दिवसे शक्ति प्रमाणे ज्ञानपूजा करवी. साथीया २०, बदाम २०, तथा फळ नैवेद्य विगेरे (वीश वीश) वस्तुओ ज्ञान पासे ढोकवी. प्रथम तपना आरंभमां पूजा जणाववी, पछी ज्ञान पूजवुं, पछी प्रदक्षिणा, पछी खमासमण, पछी चैत्यवंदन अने पछी पच्चख्खाण करवुं.

बीजा उदयनो विधि पण एज रीते जाणवो. विशेष ए के पहेले ने छेल्ले दिवसे आंबिल अथवा उपवास करवो. वच्चे २१ एकासणा करवा. २३ दिवसे तप पूर्ण करवो. युगप्रधाननी छबी छवणी उपर मूकवी ने तेनी वासक्षेप वडे पूजा करवी.

गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नवकारवाळी प्रमाण दररोज गणवुं—

३॥

१३ श्रीसंभूतिसूरये नमः ।
१४ श्रीसंभूतिगुप्तसूरये नमः ।
१५ श्रीधर्मरक्षितसूरये नमः ।
१६ श्रीज्येष्ठांगगणिसूरये नमः ।
१७ श्रीफल्गुमित्रसूरये नमः ।
१८ श्रीधर्मघोषसूरये नमः ।
१९ श्रीविनयमित्रसूरये नमः ।
२० श्रीशीलमित्रसूरये नमः ।
२१ श्रीरेवंतसूरये नमः ।
२२ श्रीसुमिणमित्रसूरये नमः ।
२३ श्रीअरीहदिन्नसूरये नमः ।

अज्ञानतिमिरभास्करमां आपेलां यंत्रानुसार नामो लख्यां छे.

तप नंबर ३८ नो बीजी रीत.

गणधर एकादशी ११ वर्ष सुधी करवी. प्रथम वैशाक शुदी ११ ने दिवसे उपवास करवो. "श्री इन्द्रभूतिसर्वज्ञाय नमः" ए पदनी वीश नवकारवाळी गणवी. बीजे वर्षे वैशाक शुदी ११ ने दिवसे उपवास करी "श्री अग्निभूतिसर्वज्ञाय नमः" ए पदनी वीश नवकारवाळी गणवी. ए प्रमाणे अगीयार वर्षे अगीयार गणधरनी आराधना करवी.

पहेला उदयमा.

१ श्रीसुधर्मस्वामीने नमः ।
२ श्रीजंबुस्वामिने नमः ।
३ श्रीप्रभवस्वामिने नमः ।
४ श्रीशय्यंभवस्वामिने नमः ।
५ श्रीयशोभद्रसूरये नमः ।
६ श्रीसंभूतिविजयसूरये नमः ।
७ श्रीभद्रबाहुसूरये नमः ।
८ श्रीस्थूलभद्रसूरये नमः ।
९ श्रीआर्यमहागिरये नमः।
१० श्रीआर्यसुहस्तिसूरये नमः ।
११ श्रीगुणसुन्दरसूरये नमः ।
१२ श्रीकालिकाचार्यसूरये नमः ।
१३ श्रीस्कन्दिलाचार्यसूरये नमः ।
१४ श्रीरेवतिमित्रसूरये नमः ।
१५ श्रीआर्यधर्मसूरये नमः ।
१६ श्री भद्रगुप्तसूरये नमः ।
१७ श्रीगुप्तसूरये नमः ।
१८ श्रीवज्रस्वामिसूरये नमः ।
१९ श्रीआर्यरक्षितसूरये नमः ।
२० श्रीदुर्बलिका पुष्पमित्रसूरये नमः।

बीजा उदयमां.

१ श्रीवज्रसेनसूरये नमः ।
२ श्रीनागहस्तिसूरये नमः ।
३ श्रीरेवंतमित्रसूरये नमः ।
४ श्रीसिंहसूरये नमः ।
५ श्रीनागार्जुनसूरये नमः ।
६ श्रीभूतदीन्नसूरये नमः ।
७ श्रीकालिकाचार्यसूरये नमः ।
८ श्रीसत्यमित्रसूरये नमः
९ श्रीहारिल्लसूरये नमः ।
१० श्रीजिनभद्रक्षमाश्रमणसूरये नमः।
११ श्रीउमास्वातिवाचकसूरये नमः।
१२ श्रीपुष्पमित्रसूरये नमः ।

५ अनंतानुबन्धि मानजयाय नमः	११ प्रत्याख्यान मायाजयाय नमः ...	१६	१६	१६	३०
६ अप्रत्याख्यान मानजयाय नमः	१२ संज्वलन मायाजयाय नमः	१६	१६	१६	३०
७ प्रत्याख्यान मानजयाय नमः ...	१३ अनन्तानुबन्धि लोभजयाय नमः	१६	१६	१६	३०
८ संज्वलन मानजयाय नमः	१४ अप्रत्याख्यान लोभजयाय नमः	१६	१६	१६	३०
९ अनंतानुबन्धि मायाजयाय नमः	१५ प्रत्याख्यान लोभजयाय नमः	१६	१६	१६	३०
१० अप्रत्याख्यान मायाजयाय नमः	१६ संज्वलन लोभजयाय नमः	१६	१६	१६	३०

अथवा " सर्व कषायजयायनमः " ए रीते सोळे दिवस गणवुं. अथवा चार चार दिवस नीचे प्रमाणे गणवुं:—

१ क्रोधजय तपसेनमः (पहेली ओळी)	३ मायाजय तपसेनमः (त्रीजी ओळी)	४	४	४	३०
२ मानजय तपसेनमः (बीजी ओळी)	४ लोभजय तपसेनमः (चोथी ओळी)	४	४	४	३०

३ योगशुद्धि तप.

योगे प्रत्येकं विकृतिकाचाम्लं चाप्युपोषितम् ।
एवं नवदिनैर्योगशुद्धिः संपूर्यते ततः ॥ १ ॥

आ तप मन, वचन अने कायाना योग (व्यापार) ने शुद्ध करनार होवाथी योगशुद्धि नामे कहे-

तपोरत्नमहोदधि.

तपावलि.

जिनोक्तानि तपांसि.

इंद्रियजय तप.

पूर्वार्द्धभक्तमेकं च विरसाम्ले उपोषितम् ।
प्रत्येकमिंद्रियजयः पञ्चविंशतिवासरः ॥ १ ॥

अर्थ—पुरिमड्ढ, एकासणुं, नीवी, आंबेल अने उपवास. ए प्रमाणे पांच दिवसे करवाथी एक इंद्रियजयनो तप थयो. ए रीते पांच इंद्रिओना जय माटे पांच ओळी करवाथी पचीश दिवसे आ तप पूरो थाय छे. तपस्याना दिवसोमां भूमिपर शयन करवुं, ब्रह्मचर्य पाळवुं. उद्यापनमां जिनेश्व-

वाय छे, तेमां मनोयोगने आश्रीने पहेले दिवसे नीवी, बीजे दिवसे आंबील अने त्रीजे दिवसे उपवास. ए रीते वचन अने कायाना योगने आश्रीने पण त्रण त्रण दिवस करवुं. एटले नव दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापनमां जिनेश्वर पासे अथवा ज्ञान पासे छ विगइना पदार्थो तथा नव नव मोदक, फळ विगेरे ढोकवां. ज्ञानपूजा तथा देवपूजा करवी, अष्टमंगलिक करवां. आ तप करवाथी मन, वचन अने कायाना योगनी शुद्धि थाय छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

उद्यापने अष्ट मंगळ करावबानुं जैन प्रबोधमां लख्युं छे. गरणुं विगेरे नीचेप्रमाणे—

	सा०	ख०	लो०	नो०
मनोयोगतपसे नमः (पहेली ओळी)	३	३	३	२०
वचोयोगतपसे नमः (बीजी ओळी)	३	३	३	२०
काययोगतपसे नमः (त्रीजी ओळी)	३	३	३	२०

४ धर्मचक्र तप.

विधाय प्रथमं षष्ठं षष्टिमेकान्तरांस्तथा ।
उपवासान् धर्मचक्रे कुर्यात्र्यधिकशतवासरैः (१२३) वासरैः ॥१॥

६॥ धर्मनुं चक्र एटले समूह, अथवा भगवान अरिहंतनुं अतिशय रूप धर्मचक्र, तेनी प्राप्तिनुं कारण होवाथी धर्मचक्र नामे तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम एक छठ्ठ करीने पारणुं करवुं. पछी एकांतर साठ उपवास करवा. ए प्रमाणे आ तप १२३ दिवसे पूर्ण थाय छे. उद्यापनमां रत्नजडित सुवर्णनुं अथवा रुपानुं धर्मचक्र करावीने जिनेश्वर पासे पूजा पूर्वक ढोकवुं. साधुने अन्नादिक दान देवुं, यथाशक्ति संघपूजा, सामीवात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी अतिचार रहित बोधिनी प्राप्ति थाय छे. आ यति तथा श्रावकोने करवानो आगाढ तप छे (आचार दिनकर.)

बीजी रीत.

प्रथम एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पछी एकांतर ३७ उपवास करवा. त्यार पछी छेल्ले एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. एटले कुल्ल उपवास ४३ अने पारणा दिवस ३९ मळी ८२ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापन उपर प्रमाणे. (प्रत्यंतर नंबर क)

त्रीजी रीत.

अथवा आंबील २४ निरंतर करवा. उद्यापन उपर प्रमाणे (विधि प्रपा.)

गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे— सा० ख० लो० नो०

धर्मचक्रिणे अरिहंताय नमः १२ १२ १२ २०

अथवा—"नमो अरिहंताणं" ए गरणुं गुणवुं.

चोथी रीत.

अथवा प्रथम एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पछी त्रीश एकांतर उपवास करवा. पछी एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पछी त्रीश उपवास एकांतर करवा. छेल्लो एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. आ रीते करतां उपवास ६९ तथा पारणां ६३ मळी १३२ दिवसे तप पूर्ण थाय छे. (आ तपने महा धर्मचक्रवाळ तप पण कहे छे.)

५–६ लघु अष्टाह्निका तपद्वय.

अष्टमीभ्यां समारभ्य शुक्लाश्वयुतचैत्रयोः।
राकां यावत्सप्तवर्षं स्वशक्त्याष्टाह्निकातपः ॥१॥

આ આઠ આઠ દિવસનો તપ હોવાથી અષ્ટાહ્નિકા તપ કહેવાય છે. આ તપ આશ્વિન અને ચૈત્ર માસની શુક્લ અષ્ટમીએ આરંભ કરી પૂર્ણિમાએ પૂર્ણ કરવો. હંમેશાં પોતાની શક્તિ પ્રમાણે એકાસણું, નીવી, આંબીલ કે ઉપવાસ કરવો. એ પ્રમાણે સાત વર્ષ સુધી કરવું. તપના દિવસોમાં મોટી સ્નાત્રવિધિએ જિનપૂજા કરવી. ઉદ્યાપનમાં છપન છપન મોદક, ફળ, પુષ્પ વિગેરેવડે દેવપૂજા કરવી. સાધુને દાન દેવું. યથાશક્તિ સંઘપૂજા કરવી. આ બન્ને તપ દુર્ગતિનો નાશ કરનાર છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાના આગાઢ તપ છે. (અહિં આશ્વિન અષ્ટાહ્નિકા તપને ચૈત્ર અષ્ટાહ્નિકા તપ એમ બે જુદા જુદા તપ હોવાથી ને વિધિ સરખી હોવાથી તપના નંબર બે ચઢાવ્યા છે ને હકીકત ભેળી લખી છે.)

ગરણું વિગેરે અષ્ટકર્મસૂદન તપમાં કહ્યા પ્રમાણે જાણવું. (જુઓ તપ નંબર૭)

૭ અષ્ટ કર્મસૂદન તપ.

પ્રત્યાખ્યાનાન્યષ્ટૌ, પ્રત્યેકં કર્મણાં વિઘાતાય ।
ઇતિ કર્મસૂદનતપઃ, પૂર્ણં સ્યાચ્ચતુરસમિતાહૈઃ ॥ ૧ ॥

उपवासमेकभक्तं, तथैकसिक्थैकसंस्थितो दत्ती ।
निर्विकृतिकमाचाम्लं, कवलाष्टकं च क्रमात्कुर्यात् ॥ २ ॥

आठ कर्मनो क्षय करवा माटे आ प्रमाणे आ तप करवो:—

पहेले दिवसे उपवास करवो, बीजे दिवसे एकासणुं करवुं, त्रीजे दिवसे एकसिक्थ (एक दाणो) स्थानके चोवीहार आंबील करवुं, चोथे दिवसे एक अंगी (एकलठाणुं) एकासणुं ठाम चोवीहारवाळुं करवुं, पांचमे दिवसे ठाम चोविहार एकदत्ती (एकी वखते पात्रमां पडेलुं जं खावुं ते) करवुं, छठ्ठे दिवसे लुखी नीवी करवी, सातमे दिवसे आंबिल करवुं तथा आठमे दिवसे आठ कवळनुं एकासणुं करवुं. ए आठे दिवसे अनुक्रमे गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे गणवुं. वीश नोकारवाळी गणवी.

१ ज्ञानावरणीयकर्मक्षये श्रीअनंतज्ञानसंयुताय नमः ।
२ दर्शनावरणीयकर्मक्षये श्रीअनन्तदर्शनसंयुताय नमः ।
३ वेदनीयकर्मक्षये श्रीअव्याबाधगुणसंयुताय नमः ।
४ मोहनीयकर्मक्षये श्रीअनन्तचारित्रगुणसंयुताय नमः ।
५ आयुःकर्मक्षये श्रीअक्षयस्थितिगुणसंयुताय नमः ।
६ नामकर्मक्षये श्रीअरूपिनिरंजनगुणसंयुताय नमः ।
७ गोत्रकर्मक्षये श्रीअगुरुलघुगुणसंयुताय नमः ।
८ अन्तरायकर्मक्षये श्रीअनन्तवीर्यगुणसंयुताय नमः ।

अथवा नीचे प्रमाणे गणवुं— प्रकृति. प्रकृति.

१ श्री अनंत ज्ञान गुणधारकाय नमः।	५	२ श्री अनंत दर्शन गुणधारकाय नमः।	९
३ श्री अव्याबाध गुणधारकाय नमः।	२	४ श्री क्षायिक सम्यक्त्व गुणधारकाय नमः।	२८
५ श्री अक्षय स्थिति गुणधारकाय नमः।	४	६ श्री अमूर्त्ति गुणधारकाय नमः।	१०३
७ श्री अगुरुलघु गुणधारकाय नमः।	२	८ श्री अनन्त वीर्य गुणधारकाय नमः।	५

कायोत्सर्ग, साथीया, तथा खमासणा कर्मप्रकृति प्रमाणे करवा.

जे दिवसे जे कर्मनो तप चालतो होय ते दिवसे ते कर्मनी पूजामांथी एक एक ढाळ अनुक्रमे भणाववी (स्नात्र सहित.) (तेनी रीत चोसठप्रकारी पूजामांथी जाणवी.)

उजमणामां आठ कर्मनी १५८ प्रकृति सूचवनारुं आठ शाखा ने १५८ पत्रोवाळुं रुपानुं वृक्ष अने कर्मवृक्षना छेदने माटे तेना मूळमां मूकवानो सोनानो कुहाडो तथा चोसठ मोदक ज्ञाननी पासे ढोकवा अथवा देवनी पासे ढोकवा. ज्ञाननी पूजा करवी तथा दान देवुं. मोटी स्नात्रविधिए जिनपूजा करवी. संघ वात्सल्य करवुं. ए रीते प्रथम ओळी थइ. एवी आठ ओळी करवी. एटले

ચોસઠ દિવસે કર્મસૂદન તપ પૂર્ણ થાય. આ તપનું ફળ કર્મનો ક્ષય થાય એ છે, આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવા લાયક આગાઢ તપ છે.

અથવા બીજી રીતે આ તપ આ રીતે પણ કરવામાં આવે છે. પ્રથમ એક અઠ્ઠમ કરવો, પછી સાઠ એકાંતર ઉપવાસ કરવા, તથા છેલ્લે એક અઠ્ઠમ કરવો. કુલ ૬૬ ઉપવાસ અને ૬૨ પારણા થવાથી ચાર માસ અને આઠ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. આ વિધિએ તપ કરતાં સિદ્ધપદનું ગરણું ગણવું. જ્ઞાન, ગુરુ અને સંઘની ભક્તિ કરવી. ઉદ્યાપન ઉપર પ્રમાણે કરવું. (જૈનધર્મસિંધુ.)

આ પ્રમાણે સાધુ તથા શ્રાવકને કરવા લાયક [1]અગીયાર આગાઢ તપ શ્રી જિનેશ્વરે કહેલા છે. મુનિઓએ કરેલી તપસ્યાઓના ઉદ્યાપન માટે મૂલ ગ્રંથમાં આ પ્રમાણે કહ્યું છે. —

उद्यापने च गृहिभिः कार्यं कर्म यथोदितम् ।
काराप्यं यतिभिः श्राद्धैस्तदभावे च मानसम् ॥ १ ॥

અર્થ—ગૃહસ્થીઓએ ઉદ્યાપનમાં તપવિધિમાં કહ્યા પ્રમાણે કર્મ કરવું, તથા સાધુઓએ તપસ્યા

[1] ઉપર લખેલા ૭ ઉપરાંત ઉપધાન તપ, યોગોદ્વહન, શ્રાવકની ૧૧ પ્રતિમા ને મુનિની ૧૨ પ્રતિમા—કુલ ૧૧.

करी होय तो तेनुं उद्यापन श्रावको पासे करावबुं. अथवा तेम न बने तो मानसिक उद्यापन करवुं.

यद्दिनान्तरितं कार्यं तदनागाढमुच्यते ।

एकश्रेण्या विधेयं यत्तदागाढं जगौ जिनः ॥ २ ॥

अर्थ—जे तप दिवसने आंतरे करवामां आवे ते अनागाढ कहेवाय छे, अने जे आंतरा विना श्रेणीबंध करवामां आवे ते आगाढ तप कहेवाय छे एम जिनेश्वरे कह्युं छे.

॥ इति जिनोक्तानि तपांसि ॥

॥ अथ गीतार्थोक्तानि तपांसि. ॥

८ एकसो वीश कल्याणक तप.

यस्मिन् दिने तीर्थकरस्य गर्भावतारजन्मव्रतकेवलानि ।

मोक्षो बभूवात्र दिने तपो यत्कल्याणकं तत्समुदाहरन्ति ॥ १ ॥

अर्थ—जे दिवसे तीर्थंकरनो गर्भावतार (च्यवन), जन्म, दीक्षा, केवळज्ञान अने मोक्ष थयो होय, ते दिवसे जे तप करवो ते कल्याणकतप कहेवाय छे.

११	श्री मल्लीनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	११	श्री मल्लीनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
११	श्री नमिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१४	श्री संभवनाथार्हते नमः ।	जन्म
१५	श्री संभवनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा			

मागशर वद.

१०	श्री पार्श्वनाथार्हते नमः ।	जन्म	११	श्री पार्श्वनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१२	श्री चन्द्रप्रभार्हते नमः ।	जन्म	१३	श्री चन्द्रप्रभ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१४	श्री शीतलनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल			

पोष शुदी.

६	श्री विमलनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	९	श्री शांतिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
११	श्री अजितनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१४	श्री अभिनन्दन सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
१५	श्री धर्मनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल			

पोष वद.

६	श्री पद्मप्रभ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	१२	श्री शीतलनाथार्हते नमः ।	जन्म
१२	श्री शीतलनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	१३	श्री आदिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष

कल्याणक एकस्मिन्नेकाशनमेतयोर्द्वयोर्विरसम् ।
आचाम्लं त्रितयेऽपि हि चतुष्टयेऽप्यनशनं प्राहुः ॥ २ ॥

अर्थ—जे दिवसे एक कल्याणक होय ते दिवसे एकासणुं करवुं, जे दिवसे बे कल्याणक होय, ते दिवसे नीवी करवी, त्रण कल्याणक होय ते दिवसे आंबील करवुं अने चार कल्याणकने दिवसे उपवास करवो एम कह्युं छे. २ (पांच कल्याणकने दिवसे एकासणा पूर्वक उपवास करवो. एटलुं आचार उपदेशमां अधिक कह्युं छे.)

अथवा एक कल्याणके एकासणुं, बे कल्याणके आंबिल, त्रणे आंबिल तथा एकासणुं, चारे उपवास अने पांच कल्याणके उपवास तथा एकासणुं ए प्रमाणे करवुं.

चोवीश तीर्थंकरना च्यवन, जन्म, दीक्षा, ज्ञान अने निर्वाण ए पांच कल्याणकना १२० दिवसोने विषे उपवासादिक तप करवो, एकासणाथी जे पंचकल्याणक आराधे ते मागशर शुदि १०नुं आंबिल करे ने मागशर शु. ११ नो उपवास करी ६ कल्याणक आराधे अने उपवासथी पंचकल्याणक

०))	श्री श्रेयांसनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल

माघ शुदी.

२	श्री अभिनंदनार्हते नमः ।	जन्म	२	श्री वासुपूज्य सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
३	श्री धर्मनाथार्हते नमः ।	जन्म	३	श्री विमलनाथार्हते नमः ।	जन्म
४	श्री विमलनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	८	श्री अजितनाथार्हते नमः ।	जन्म
९	श्री अजितनाथ नाथाय नमः।	दीक्षा	१२	श्री अभिनंदन नाथाय नमः ।	दीक्षा
१३	श्री धर्मनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा			

माघ वद.

६	श्री सुपार्श्वनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	७	श्री सुपार्श्वनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
७	श्री चन्द्रप्रभ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	९	श्री सुविधिनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन
११	श्री आदिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१२	श्री श्रेयांसनाथार्हते नमः ।	जन्म
१२	श्री मुनिसुव्रत सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१३	श्री श्रेयांसनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१४	श्री वासुपूज्यार्हते नमः ।	जन्म	०))	श्री वासुपूज्य नाथाय नमः ।	दीक्षा

फागण शुदी.

૨	श्री अरनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	૪	श्री मल्लीनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन
૮	श्री संभवनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	૧૨	श्री मल्लीनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
૧૨	श्री मुनिसुव्रत नाथाय नमः ।	दीक्षा			

फागण वद.

૪	श्री पार्श्वनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	૪	श्री पार्श्वनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
૫	श्री चन्द्रप्रभ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	૮	श्री आदिनाथार्हते नमः ।	जन्म
૮	श्री आदिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा			

चैत्र शुदी.

૩	श्री कुंथुनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	૫	श्री अजितनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
૫	श्री संभवनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	૫	श्री अनन्तनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
૯	श्री सुमतिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	૧૧	श्री सुमतिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
૧૩	श्री महावीरार्हते नमः ।	जन्म	૧૫	श्री पद्मप्रभ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल

चैत्र वद.

૧	श्री कुंथुनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	૨	श्री शीतलनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष

५	श्री कुंथुनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	६	श्री शीतलनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन
१०	श्री नमिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	१३	श्री अनन्तनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१४	श्री अनन्तनाथार्हते नमः ।	जन्म	१४	श्री अनन्तनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
१४	श्री कुंथुनाथार्हते नमः ।	जन्म			

वैशाक शुदी.

४	श्री अभिनंदन परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	७	श्री धर्मनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन
८	श्री अभिनंदन पारंगताय नमः ।	मोक्ष	८	श्री सुमतिनाथार्हते नमः ।	जन्म
९	श्री सुमतिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	१०	श्री महावीर सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
१२	श्री विमलनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	१३	श्री अजितनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन

वैशाक वद.

६	श्री श्रेयांसनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	८	श्री मुनिसुव्रतार्हते नमः ।	जन्म
९	श्री मुनिसुव्रत पारंगताय नमः ।	मोक्ष	१३	श्री शान्तिनाथार्हते नमः ।	जन्म
१३	श्री शान्तिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	१४	श्री शान्तिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा

जेष्ठ शुदी.

५	श्री धर्मनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	९	श्री वासुपुज्य परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन
१२	श्री सुपार्श्वनाथार्हते नमः ।	जन्म	१३	श्री सुपार्श्वनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा

जेष्ठ वद.

४	श्री आदिनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	७	श्री विमलनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
९	श्री नमिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा			

अषाढ शुदी.

६	श्री महावीर परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	८	श्री नेमिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
१४	श्री वासुपुज्य पारंगताय नमः ।	मोक्ष			

अषाढ वद.

३	श्री श्रेयांसनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	७	श्री अनन्तनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन
८	श्री नमिनाथार्हते नमः ।	जन्म	९	श्री कुंथुनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन

श्रावण शुदी.

२	श्री सुमतिनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	५	श्री नेमिनाथार्हते नमः ।	जन्म

६ श्री नेमिनाथ नाथाय नमः । दीक्षा   ८ श्री पार्श्वनाथ पारंगताय नमः । मोक्ष

१५ श्री मुनिसुव्रत परमेष्ठिने नमः । च्यवन

श्रावण वद.

७ श्री शांतिनाथ परमेष्ठिने नमः । च्यवन   ७ श्री चंद्रप्रभ पारंगताय नमः । मोक्ष

८ श्री सुपार्श्वनाथ परमेष्ठिने नमः । च्यवन

भादरवा शुदी.

९ श्री सुविधिनाथ पारंगताय नमः । मोक्ष

भादरवा वद.

३० श्री नेमिनाथ सर्वज्ञाय नमः । केवल   १३ ने दिवसे श्री महावीरनो गर्भापहार थयो, ते कल्याणक गणवुं नहीं.

आसो शुदी.

१५ श्री नमिनाथ परमेष्ठिने नमः । च्यवन

बाकीनी विधि उपर कहेली रीत प्रमाणे जाणवी. दरेक कल्याणके साथीया १२ करवा, खमासमण १२ देवा, काउसग्ग १२ लोगस्सनो करवो अने नवकारवाळी २० गणवी. (वधारे हकीकत माटे जुओ जैनधर्म प्रकाश पु. २५ पृष्ठ ६.)

९–१०–११ ज्ञान, दर्शन, चारित्र तप.

एकान्तरोपवासैश्च त्रिभिर्वापि निरन्तरैः ।
कार्यं ज्ञानतपश्चोद्यापने ज्ञानस्य पूजनम् ॥ १ ॥

एकांतरा त्रण उपवास करवा अथवा लागट उपवास त्रण (अट्ठम) करवा. ए प्रमाणे ज्ञान-तप करवो. उद्यापनमां साधुने पुस्तक तथा ज्ञानना उपकरणनुं दान देवुं. ज्ञान पूजा करवी, ज्ञान-नी पासे छए विगइना पदार्थो ढोकवा. आ तप करवाथी निर्मळ ज्ञाननी प्राप्ति थाय छे. तेमां पण यथाशक्ति सिद्धांतादि पुस्तक लखावीने मुकवुं. ॥ प्रवचनसारोद्धारे ॥

दर्शन तप पण एज रीते उपर प्रमाणे करवो. उद्यापनमां मोटी स्नात्रविधिए देवनी पूजा भणा-ववी. जिनप्रतिमानी पासे छए विगइना पदार्थो ढोकवा. साधुओने वस्त्र, पात्र विगेरेनुं दान देवुं. समकितनी छ भावनानुं श्रवण करवुं. देरासरनी प्रमार्जना पुंजना विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ नि-र्मळ बोधिनो लाभ थाय ते छे.

चारित्र तप पण एज प्रमाणे करवो.[१] उद्यापनमां मुनिओने छए विगइना पदार्थोनुं दान देवुं. तथा वस्त्र, पात्र विगेरेनुं दान देवुं. आ तप करवाथी निर्मळ चारित्रनी प्राप्ति थाय छे. आ त्रणे तप साधु तथा श्रावकने करवाना आगाढ तप छे.

	सा०	ख०	लो०	नो०
ज्ञान तपनुं गरणुं—ॐ ह्रीं नमो नाणस्स	५१	५१	५१	२०
दर्शन तपनुं गरणुं—ॐ ह्रीं नमो दंसणस्स	६७	६७	६७	२०
चारित्र तपनुं गरणुं—ॐ ह्रीं नमो चारित्तस्स	७०	७०	७०	२०

अथवा साथीया विगेरे ज्ञानतपमां पांच, दर्शनतपमां बार अने चारित्रतपमां सत्तर करवा.

१२ चांद्रायण तप.

चांद्रायणं च द्विविधं प्रथमं यवमध्यकम् । द्वितीयं वज्रमध्यं तु तयोश्चर्या विधीयते ॥ १ ॥
यवमध्ये प्रतिपदं शुक्लामारभ्य वृद्धितः । एकैकयोर्ग्रासदत्त्यो राकां यावत्समानयेत् ॥ २ ॥

१ उजमना दिवसोमां पोषध अथवा देशावकाशीक करवुं जोइए.

ततः कृष्णप्रतिपदमारभ्यैकैकहानितः । अमावास्यां तदेकत्वे यवमध्यं च पूर्यते ॥ ३ ॥
वज्रमध्ये कृष्णपक्षमारभ्य प्रतिपत्तिथि । कार्या पंचदशग्रासदत्तिभ्यांहानिरेकतः ॥ ४ ॥
अमावास्याश्च परतो ग्रासदत्तिं विवर्धयेत् । यावत्पञ्चदशैव स्युः पूर्णमास्यां च मासतः ॥ ५ ॥
एवं मासद्वयेन स्यात्पूर्णं च यववज्रकम् । चान्द्रायणं यतेर्दत्तेः संख्या ग्रासस्य गेहिनाम् ॥६॥

चंद्रनुं अयन एटले जवुं ते. अर्थात् हानि अने वृद्धि, तेणे करीने जे थयेलुं ते चांद्रायण तप कहेवाय छे. ते बे प्रकारे छे. पहेलुं यवमध्य अने बीजुं वज्रमध्य. तेमनुं स्वरुप आ प्रमाणे छे–जवनी जेम जेनो मध्यभाग स्थूळ होय अने आदि–अंत भाग हीण (पातळो) होय ते यवमध्य कहेवाय छे. तथा वज्रनी जेम जे वच्चे सूक्ष्म (पातळो) होय अने आदि अंतमां स्थूल होय ते वज्रमध्य कहेवाय छे. अहीं स्थूलता अने हीनता (सूक्ष्मता) ए करीने दत्ति तथा ग्रासनी बहुलता अने अल्पता जाणवी. पहेलुं यवमध्य चांद्रायण आ प्रमाणे करवुं–शुक्लपक्षनी प्रतिपदने दिवसे एक, बीजने दिवसे बे, एम एक एक दत्ति तथा कवळनी वृद्धि करी पूर्णिमाने दिवसे पंदर

दत्ति तथा कवळ लेवा. पछी कृष्णपक्षना पडवाए पंदर, बीजने दिवसे चौद, एम एक एक दत्ति तथा कवळ ओछो करी अमावास्याए एक दत्ति तथा कवळ लेवो. ए प्रमाणे यवमध्य चांद्रायण यति तथा श्रावकने बन्नेने माटे जाणवुं. वज्रमध्य चांद्रायण पण साधु अने श्रावक बन्नेने आ प्रमाणे जाणवुं. कृष्णपक्षनी प्रतिपदथी आरंभीने पंदर ग्रास तथा दत्तिमांथी एक एक ओछो करवाथी अमावास्याने दिवसे एक एक ग्रास अने दत्ति रहे छे, पछी शुकलपक्षना पडवाथी आरंभीने एक एक ग्रास अने दत्तिनी वृद्धि करी पूर्णिमाए पंदर ग्रास तथा दत्ति थाय छे. आ प्रमाणे वज्रमध्य चांद्रायण पण एक मासे पूर्ण थाय छे. ए रीते यवमध्य अने वज्रमध्य चांद्रायण बे मासे पूर्ण थाय छे. अहीं दत्तिनी जे संख्या आपी छे, ते साधु आश्री जाणवी, तथा ग्रास (कवळ)नी संख्या आपी छे ते गृहस्थी आश्री जाणवी. (पंचाशक) उद्यापने जिनप्रतिमाने मोटी स्नात्र विधिए स्नात्र करावीने छए विगइना नैवेद्य सहित ४०० मोदक, फळ विगेरे ढोकवां. तथा चंदनी रुपानी मूर्त्ति तथा सुवर्णना जव (३२) अने वज्र करावी देव पासे ढोकवा. साधुओने वस्त्र, पात्र, अन्न

विगेरेनुं दान देवुं, संघनी पूजा भक्ति करवी. आ तप करवाथी सर्व पापनो क्षय तथा पुण्यनी वृद्धि थाय छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. एकलुं यवमध्य चांद्रायण करे तो २५० मोदक ढोकवा, तथा वज्र ढोकवो नहीं, तेज प्रमाणे केवळ वज्रमध्य करे तो तेमां पण २५० मोदक ढोकवा, अने जव ढोकवा नहीं.

बीजी रीत.

शुक्लपक्षनी प्रतिपदथी आरंभीने एक उपवास अने एक आंबिल एम पंदर दिवस सुधी करवुं. उद्यापनमां मोदक १५ तथा रुपानो चंद्र करावी प्रभु पासे ढोकवो. गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे.

	सा०	ख०	लो०	नो०
नमो सिद्धाणं	८	८	८	२०

पहेली रीत प्रमाणे करे तो कवळनी संख्या प्रमाणे साथीया विगेरे करवा.

१३ तीर्थंकर वर्धमान तप (श्रीश्रमणसंघ तप)

ऋषभादेर्जिनसंख्यावृध्ध्या तावंति चैकभक्तानि । वीरादेरप्येवं वलमानं वर्धमानतपः ॥ १ ॥

अथ चैकैकमर्हन्तं प्रत्येकाशनकानि च । पञ्चविंशति संख्यानि षट्शताहेन पूर्यते ॥ २ ॥

जे वृध्धि पामे ते वर्धमान कहेवाय. ते तप आ रीते करवो. प्रथम ऋषभदेवजीने आश्री एक एकासणुं करवुं, अजितनाथजीने आश्री बे एकासणां करवां. ए रीते वधतां महावीर स्वामीने आश्री चोवीश एकासणां करवां, त्यार पछी पश्चानुपूर्वी वडे महावीर स्वामी आश्री एक एकासणुं, पार्श्वनाथ आश्री बे एकासणां, ए रीते करतां ऋषभदेवजी आश्री २४ एकासणां करवां. अर्थात् दरेक जिनने आश्रीने पचीश पचीश एकासणां कुल थाय छे.

अथवा एकी साथे दरेक जिनने आश्रीने पचीश पचीश एकासणां करवां.

आ बन्ने रीते करतां कुल छसो दिवसे एटले छसो एकासणे आ तप पूर्ण थाय छे, उद्यापनमां चोवीश जिनेश्वरोनी मोटी स्नात्र पूजा करी चोवीश चोवीश पुष्प, फळ, पक्वान्न, मोदक विगे-

रेथी पूजा करवी. तथा जे दिवसे जे तीर्थंकर आश्री तप चालतो होय ते दिवसे ते देवनी विशेष पूजा भक्ति करवी. संघनी पूजा वात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नाम कर्मनो बंध छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. उपर जे एकासणां करवानां कह्यां छे ते बदल नीवी अथवा आंबील करवानुं जैनप्रबोध तथा जैनसिंधुमां कह्युं छे.

जे जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय ते ते तीर्थंकरना नामनुं गरणुं वीश नोकारवाळीनुं गणवुं. साथीया, खमासणा अने लोगस्स, ए बार बार करवा.

१४ परम भूषण तप.

शुभैर्द्वात्रिंशदाचाम्लैरेकभक्तं तदन्तरे।
वासराणां चतुःषष्ट्या तपः परमभूषणम् ॥ १ ॥

जे तप करवाथी ज्ञान, दर्शन अने चारित्रादिक अथवा चक्रवर्तीने योग्य एवा मुकुट—कुंडलादिक उत्कृष्ट भूषण पामीए तेनुं नाम परम भूषण तप कहेवाय छे. आ तपमां एकांतर एका-

सणांवाळा बत्रीश आंबील करवा, एटले आ तप ६४ दिवसे पूर्ण थाय छे. (अथवा लागट बत्रीश आंबिल करवा. " जैन प्रबोध ") उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनपूजा करी जिनेश्वरने रत्नजडित सुवर्णमय मुकुट, कुंडल, हार, तिलक विगेरे आभूषण चडाववां, तथा बत्रीश बत्रीश पक्वान्न, फळ विगरे ढोकवां. आ तप करवाथी परम संपत्ति तथा गुणनी प्राप्ति थाय छे. आ यति अने श्रावकने करवानो अनागाढ तप छे गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे—

	सा०	ख०	लो०	नो०
ॐ नमो अरिहंताणं—	१२	१२	१२	२०

१५ जिन दीक्षातप.

दीक्षातपसि चार्हद्भिर्येनैव तपसा व्रतम्।
जगृहे तत्तथा कार्यमेकान्तरितयुक्तितः ॥ १ ॥

अरिहंतनी दीक्षाने अनुकरण करनारो तप, ते दीक्षातप कहेवाय छे, तेमां जे तीर्थंकरे जे तपस्या करीने दीक्षा ग्रहण करी होय ते तप एकांतरितनी युक्तिवडे करवो. एटले के सुमतिनाथ

स्वामीए एकासणुं करीने दीक्षा लीधी तेथी तेने आश्रीने एकासणुं करवुं. वासुपूज्य स्वामीए उपवास करीने दीक्षा लीधी तेथी तेने आश्रीने उपवास करवो. पार्श्वनाथजीए अने मल्लीनाथजीए अठ्ठम करीने दीक्षा लीधी तेथी तेमने आश्रीने एक एक अठम करवो. बाकीना वीश तीर्थंकरोए छठ करीने दीक्षा लीधी तेथी तेमने आश्रीने एक एक छठ करवो. सर्व मळीने ४७ उपवास तथा एक एकासणुं थाय. दरेक प्रभुआश्री तपना अंतरमां एकासणुं करवुं. एटले ७० दिवसे तप पूर्ण थाय. केमके अंतरना २३ दिवसमां एक एकासणुं पांचमा प्रभु आश्री करवानुं होवाथी २२ दिवस आंतराना थाय. उद्यापनमां एकासणुं करी मोटी स्नात्र विधिए जिनेश्वरनुं स्नात्र करी अष्ट प्रकारी पूजा भणाववी, छए विगइना पदार्थों तथा मोदक ४८, फळ ४८, विगेरे प्रभु पासे ढोकवां. आ तप करवाथी निर्मळ व्रतनी प्राप्ति थाय छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो अनागाढ तप छे. जे तीर्थंकरना नामनो तप चालतो होय ते प्रभुना नामनी साथे " नाथाय नमः " एटलुं पद जोडी गरणुं वीश नवकारवाळीनुं गणवुं. तथा साथीया विगेरे बार बार करवा.

उपर प्रमाणे छठ अठम करवानी पण शक्ति न होय तो एकांतर एकासणावडे ४७ उपवास ने एक एकासणुं करी ए४ दिवसे तप पूर्ण करवो.

१८ तीर्थंकर ज्ञान तप.

येन तीर्थकृता येन तपसा ज्ञानमाप्यत ।
तत्तत्तथा विधेयं स्यादेकान्तरितवृत्तितः ॥ १ ॥

तीर्थंकरना ज्ञानने अनुकरण करनारो तप, ते ज्ञान तप कहेवाय छे. तेमां जे तीर्थंकरे जे तपवडे ज्ञानने प्राप्त कर्युं, ते तीर्थंकरने आश्रीने ते तप एकांतर वृत्तिवडे करवो एटले के आदिनाथ, मल्लिनाथ, नेमिनाथ अने पार्श्वनाथे अठ्ठमवडे केवळज्ञान प्राप्त कर्युं तेथी तेमने आश्रीने चार अठ्ठम करवा, वासुपूज्य स्वामीने एक उपवास वडे केवळ ज्ञान थयुं तेथी तेने आश्रीने एक उपवास करवो. बाकीना ओगणीश तीर्थंकरोने छठ्ठवडे केवळज्ञान थयुं, तेथी तेमने आश्रीने १ए छठ्ठ करवा. सर्व मळी उपवास एकावन थया. ते आंतरे एकासणावाळा करवा. जेथी ७४ दिवसे ए तप पूर्ण थाय.

तेमां २३ अंतरना २३ एकासणा समजवा. उद्यापनमां दीक्षा तप प्रमाणे करवुं. पण मोदक विगेरे ५१ ढोकवा.

आ तपनुं फळ विशुद्ध ज्ञाननी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु अने श्रावकने करवानो अनागाढ तप छे. जे तीर्थंकरने आश्रीने तप चालतो होय ते प्रभुना नामनी साथे "सर्वज्ञाय नमः" ए पद जोडवुं. नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

उपर प्रमाणे छठ अठम करवानी पण शक्ति न होय तो एकांतर एकासणावडे ५१ उपवास करवा जेथी १०१ दिवसे तप पूर्ण थाय.

१७ तीर्थंकर निर्वाण तप.

येन तीर्थकृता येन तपसा मुक्तिराप्यत।
तत्तथैव विधेयं स्यादेकान्तरितवृत्तितः ॥ १ ॥

तीर्थंकरना निर्वाणे करीने ओळखातो जे तप, ते निर्वाण तप कहेवाय छे, तेमां जे तीर्थंकर जे ॥३

तपस्या करीने मुक्ति पाम्या होय, ते तप तेज प्रकारे एकांतरनी युक्ति वडे करवो. तेमां श्रीआदिनाथजी छ उपवासे करीने मुकित पाम्या छे, महावीर स्वामी छठ तप वडे निर्वाण पाम्या छे, बाकीना बावीश तीर्थंकरो एक मास उपवासवडे मोक्षपद पाम्या छे. ते सर्व तपना उपवासो एकांतर एकासणावडे करवा. कारण के ए प्रमाणे अविच्छिन्न तप करवानी हालमां शकित नथी. उद्यापनमां मोटा स्नात्र पूर्वक चोवीश चोवीश मोदक, फळ विगेरे ढोकवा. साधु भक्ति, संघ भक्ति करवी. आ तपनुं फळ आठ भवनी अंदर मोक्षनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो अनागाढ तप छे. जे तीर्थंकरने आश्रीने तप चालतो होय तेना नाम साथे " पारंगताय नमः " ए पद जोडी वीश नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

दीक्षा, ज्ञान अने निर्वाण तपनो कल्याणक तपमां समावेश थाय छे, पण तेमां एटलो विशेष छे के—कल्याणकनो तप आगाढ होवाथी कल्याणकना दिवसोने स्पर्श करीने ज ते करवामां आवे छे. अने आ त्रण तपो तो अनागाढ होवाथी ते ते तपनी संख्याए करीने करवामां आवे छे. एटले

के एक दिवसे च्यवन अने जन्म कल्याणक होय तो उपवासथी कल्याणक तप करनार एक कल्याणकनी आराधना करीने बीजा कल्याणकनुं आराधन बीजे वर्षे ते दिवसे करे छे. अने एकासणा के आंबीलवडे कल्याणक तप करनार एक तीर्थंकरना के बे तीर्थंकरना कल्याणकनी आराधना करीने बाकी रहेल आराधना बीजे वर्षे ते दिवसे करे छे. एटले ते तप कल्याणकनी तिथिनिबद्ध छे. अने दीक्षा, ज्ञान अने निर्वाण ए त्रण कल्याणकना उपर बतावेला तप तो तीर्थंकर भगवंते करेला तपना उपवास प्रमाणे करवाना छे. तेने माटे अमुक दिवसे करवानो नियम नथी. तेमां पण निर्वाण कल्याणक संबंधी तप तो २२ मास ने ७ दिवस प्रमाणनो होवाथी एकांतर उपवासवडे करतां ४४ मासने १६ दिवसे थइ शके छे.

१८ ऊनोदरिका तप (पांच प्रकारे).

अप्पाहार १ अवड्ढा २ दुभाग ३ पत्ता ४ तहे व देसूणा ५।
अठ्ठ ८ दुवालस १२ सोलस १६ चउवीस २४ तहिक्कतीसा ३१ य ॥ १ ॥

अल्पाहारा, अपार्धा, द्विभागा, प्राप्ता अने देशोना (किंचिदूना) ए पांच प्रकारे ऊनोदरिका तप कहेवाय छे, तेमां एकथी आठ कवळ सुधी अल्पाहारा, नवथी बार कवळ सुधी अपार्धा, तेरथी सोळ कवळ सुधी द्विभागा, सतरथी चोवीश कवळ सुधी प्राप्ता अने पचीशथी एकत्रीश कवळ सुधी किंचिदूना. आ पांचे प्रकारनी ऊनोदरिका त्रण त्रण प्रकारनी छे. ते आ प्रमाणे—एकादिक कवळ वडे जघन्य, बे आदि कवळ वडे मध्यम अने आठ आदि कवळ वडे उत्कृष्ट. आ प्रमाणे पांचे प्रकारनी ऊनोदरिका समजवी. तेमां अल्पाहारा ऊनोदरिका एक ग्रासे करीने जघन्य, बे, त्रण, चार अने पांच ग्रासे करीने मध्यम, अने छ, सात तथा आठ कवळवडे उत्कृष्ट जाणवी. अपार्धा ऊनोदरिका नव ग्रासवडे जघन्य, दश तथा अगीयार ग्रासवडे मध्यम, अने बार ग्रासवडे उत्कृष्ट जाणवी २. द्विभागा ऊनोदरिका तेर ग्रासवडे जघन्य, चौद तथा पंदर ग्रासवडे मध्यम, अने सोळ ग्रासवडे उत्कृष्ट जाणवी ३. प्राप्ता ऊनोदरिका सतर तथा अढार ग्रासवडे जघन्य, ओगणीश, वीश, एकवीश तथा बावीश कवळे करीने मध्यम, अने त्रेवीश तथा चोवीश ग्रासवडे

उत्कृष्ट जाणवी ४. किंचिदूना ऊनोदरिका पचीश तथा छवीश ग्रासवडे जघन्य, सतावीश, अठावीश तथा ओगणत्रीश ग्रासवडे मध्यम, अने त्रीश तथा एकत्रीश ग्रासवडे उत्कृष्ट जाणवी ५. पुरुषनो संपूर्ण आहार बत्रीश कवळनो छे, तेथी एकत्रीश कवळ सुधी किंचिदून ऊनोदरिका थाय छे. आ प्रमाणे पांचे प्रकारनी ऊनोदरिका पंदर दिवसे पूर्ण थाय छे.

स्त्रीओनो संपूर्ण आहार अठावीश कवळनो छे, तेथी तेने आश्रीने पांच प्रकारनी ऊनोदरिका आ प्रमाणे जाणवी.—एकथी सात कवळ सुधी अल्पाहारा १, आठथी अगीयार कवळ सुधी अपार्धा २, बारथी चौद कवळ सुधी द्विभागा ३, पंदरथी एकवीश कवळ सुधी प्राप्ता ४, तथा बावीशथी सतावीश कवळ सुधी किंचिदूना ऊनोदरिका ५. आ पांचे प्रकार पण जघन्य, मध्यम अने उत्कृष्ट भेदे करीने त्रण त्रण प्रकारे आ प्रमाणे छे.—अल्पाहारा ऊनोदरिका एक तथा बे ग्रासवडे जघन्य. त्रण, चार तथा पांच ग्रासवडे मध्यम अने छ तथा सात ग्रासवडे उत्कृष्ट १. अपार्धा ऊनोदरिका आठ ग्रासवडे जघन्य, नव ग्रासे करीने मध्यम अने दश तथा अगीयार ग्रा-

स वडे उत्कृष्ट जाणवी २. द्विभागा ऊनोदरिका बार ग्रासे करीने जघन्य, तेर ग्रास वडे मध्यम अने चौद ग्रास वडे उत्कृष्ट जाणवी ३. प्राप्ता ऊनोदरिका पंदर तथा सोळ ग्रासे करीने जघन्य. सतर, अढार तथा ओगणीश ग्रास वडे मध्यम अने वीश तथा एकवीश ग्रास वडे उत्कृष्ट जाणवी ४. तथा किंचिदूना ऊनोदरिका बावीश तथा त्रेवीश कवळ वडे जघन्य, चोवीश तथा पचीश ग्रास वडे मध्यम, अने छवीश तथा सतावीश ग्रास वडे उत्कृष्ट जाणवी ए. आ प्रमाणे पंदर दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. आ द्रव्य ऊनोदरिका जाणवी.

भाव ऊनोदरिका आगममां आ प्रमाणे कही छे.—

कोहाइ अणुदिणं चाउ जिणवयण भावणाउ अ ।
भावोणोदरिया वि हु पन्नता वीयराएहिं ॥ १ ॥

निरंतर क्रोधादिकनो त्याग करवो, तथा जिनेश्वरना वचननी भावना भाववी. ए भाव ऊनोदरिका वीतरागे कहेली छे. १

लोक प्रवाह ऊनोदरिका आ प्रमाणे छे—प्रथम दिवसे आठ कवळ, बीजे दिवसे बार, त्रीजे दिवसे सोळ, चोथे दिवसे चोवीश तथा पांचमे दिवसे एकत्रीश कवळ लेवा. स्त्रीओए पहेले दिवसे सात, बीजे दिवसे अगीयार, त्रीजे दिवसे चौद, चोथे दिवसे एकवीश तथा पांचमे दिवसे सतावीश कवळ लेवा. ए प्रमाणे आ तप पांच दिवसें पूर्ण थाय छे. गरणुं नीचें प्रमाणे.

	सा०	ख०	लो०	नवकारवाळी.
ऊनोदरितपसे नमः	१२	१२	१२	२०

१९ संलेखना तप.

चत्तारि विचित्ताइं विगइ निजूहिआइं चत्तारि ।
संवच्छरे अ दुन्नित्र एगंतरिअं च आयामं ॥ १ ॥
नाइनिविगअ अ तवे छम्मासे परिमिअं च आयामं ।
अवरे वि अ छम्मासे होइ विगठं तवो कम्मं ॥ २ ॥

वासं कोडिसहिअं आयामं कट्टु आणुपुव्वीए ।
एसो बारस वरिसाइ होइ संलेहणाइ तवो ॥ २ ॥

प्रथम चार वरस विचित्र तप करवा पछी बीजा चार वरस नीविना आंतरावाळा उपवास एज प्रमाणे करवा. त्यार पछी बे वरस सुधी नीविना आंतरावाळा आंबिल करवा. त्यार पछी छ मास सुधी उपवास तथा छठ परिमित भोजनवाळा आंबीलने आंतरे करवा. त्यार पछी छ मास सुधी आंबीलना आंतरावाळा चार चार उपवास करवा. त्यार पछी एक वर्ष सुधी निरंतर आंबिल करवा. ए प्रमाणे बार वरसे आ तप पूर्ण थाय छे. " नमो तवस्स " ए पदनां गरणानी वीश नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

यंत्रमां आ प्रमाणे लख्युं छे.

वर्ष ४ यावत् उ २ ए। उ ४ ए। उ ५ ए। उ ९ ए। उ १५ ए। उ ३० ए।
वर्ष ४ यावत् उ २ नि। उ ३ नि। उ ४ नि। उ ५ नि। उ १५ नि। उ ३० नि।

वर्ष २ यावत् आं । नि । आं । नि । इत्यादि पूरणीया ।
मास ६ यावत् उ १ आं । उ २ आं । उ ३ आं । पूरणीया ।
मास ६ यावत् उ ४ आं । उ ४ आं । उ ४ आं । पूरणीया ।
वर्ष १ यावत् आचाम्लानि कर्तव्यानि ।

२० सर्व संख्या श्री महावीर तप.

बारस चेव य वासा मासा छ च्चेव अद्धमासो अ ।
वीरवरस्स भगवउ एसो छउमत्थ परियाओ ॥ १ ॥

बार वरस, छ मास तथा अर्धमास, आटलो काळ श्री महावीर स्वामी छद्मस्थपणे रह्या. ते वखते तेमणे जे तपस्या करी ते आ प्रमाणे—एक छमासी तप एक बीजुं छमासी तप पांच दिवस न्यून, नव चातुर्मासी तप, बे त्रिमासिक तप, बे अढी मासिक तप, छ द्विमासिक तप, बे दोढ मासिक तप, बार मासखमण, बोंतेर पक्षखमण, बे दिवसनी भद्र प्रतिमा, चार दिवसनी महाभद्र प्रतिमा, ॥४

दश दिवसनी सर्वतोभद्र प्रतिमा, बसें ओगणत्रीश छठ, बार अठ्ठम, त्रणसो ओगणपचास पारणाना दिवस तथा एक दीक्षानो दिवस, सर्व मळी बार वरस साडा छ मास थया. आ तप यथाशक्ति एकांतर उपवासे करवा. शक्ति न होय तेणे आ सर्व तपमांथी कोइपण तप शक्ति तथा काळने अनुसरीने करवो. उद्यापनमां श्री महावीरनी मोटो स्नात्र विधिए स्नात्र करवा पूर्वक अष्ट प्रकारी पूजा करवी. छ विगइना पक्वान्न, विविध फळो विगेरे ढोकवां. (गोधूम मण १, घीइ मण ०॥) संघ वात्सल्य, संघ पूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नामकर्मनो बंध थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे " श्री महावीर नाथाय नमः " ए मंत्रनां गरणांनो वीश नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

२१ कनकावलि तप.

तपसः कनकावल्याः काहलादाडिमे अपि ।
लता च पदकं चान्त्यलता दाडिमकाहले ॥ १ ॥

एकद्वित्र्युपवासतः प्रगुणिते संपूरिते काहले
तत्राष्टाष्टमितैश्च षष्ठकरणैः संपादयेद्दाडिमे ।
एकाद्यैः खलु षोडशान्तगणितैः श्रेणी तन्ने युक्तितः
षष्ठैस्तैः कनकावलौ किल चतुस्त्रिंशन्मितो नायकः ॥ २ ॥

तपस्वीओना हृदयने शोभावनार होवाथी आ कनकावलि नामनो तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम एक उपवास करी पारणुं करवुं, पछी छठ करी पारणुं करवुं, पछी अठम करी पारणुं करवुं. ए रीते एक काहलिका पूर्ण थाय छे, त्यार पछी आठ छठ करवा, तेथी एक दाडिम पूर्ण थाय छे. त्यार पछी एक उपवास करी पारणुं, बे उपवास करी पारणुं, त्रण उपवास करी पारणुं, ए रीते अनुक्रमे वधतां वधतां सोळ उपवास करी पारणुं करवुं. एम करवाथी हारनी एक लता (सेर) पूर्ण थाय छे. त्यार पछी चोत्रीश छठ करवाथी ते लतानी नीचे पदक संपूर्ण थाय छे, त्यार पछी सोळ उपवास करीने पारणुं, पंदर उपवास करीने पारणुं, चौद उपवास करीने पारणुं, ए रीते प्रतिलोमे

२॥ अनुक्रमे उतरतां उतरतां एक उपवास करीने पारणुं करवुं. एम करवाथी हारनी बीजी लता उत्पन्न थाय छे. त्यार पछी आठ छठ करवाथी तेनी उपरनुं बीजुं दाडम उत्पन्न थाय छे, त्यार पछी अठम करीने पारणुं, पछी छठ करीने पारणुं अने पछी एक उपवास करीने पारणुं करवुं. तेथी उपरनी बीजी काहलिका उत्पन्न थाय छे, अहीं जे उपवास, छठ्ठ अने अठम लख्या छे तेनुं पारणुं करीने तरत बीजे दिवसेज उपवासादिक करवा, पण वचमां आंतरुं पाडवुं नहीं. आ तपमां कुल पारणाना दिवसो ८८ थाय छे, तथा उपवास ३८४ थाय छे, एटले आ तप एक वर्ष त्रण मास अने बावीश दिवसे पूर्ण थाय छे. (ए प्रमाणे चार वार करवाथी पांच वर्ष बे मास अने अठ्ठा-वीश दिवस थाय छे, एम चार गणो तप करवानुं प्रवचन सारोद्धारमां कहेलुं छे.) अहीं पारणामां पहेली श्रेणीए विगइ सहित इच्छित भोजन करे, बीजी श्रेणीए नीवी, त्रीजी श्रेणीए अलेप द्रव्य एटले जे चीज खातां हस्त विगेरेने लेप न थाय एवा चणा, वाल विगेरे खावा, तथा चोथी श्रेणीए आंबिल करवा. (सर्वे पारणाना दिवसो एकासणानाज छे.)

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक अष्ट प्रकारी पूजा नणाववी. उपवासनी संख्या प्रमाणे सुवर्ण टंकनी माळा बनावी प्रजुना कंठमां नांखवी. तथा ढए विगइना पक्वान्नो, विविध फळो विगेरे ढोकवां. साधुओने अन्नदान देवुं. संघ वात्सल्य संघ पूजा करवी. आ तप करवाथी सर्व जोग तथा मोक्षनी प्राप्ति थाय छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. विशेष एटलो छे के अंतकृतदशादि सूत्रोमां कनकावलिना पदकोमां तथा दाडिमोमां बगरा (षष्ठ) छे तेने स्थाने तगरा (अष्टम) कह्या छे अने रत्नावलिमां अष्टम छे तेने स्थाने षष्ठ मुकवा एवुं श्री प्रवचन सारोद्धारनी टीकामां कहेलुं छे. गरणुं " ॐ नमो अरिहंताणं " ए पदनुं वीश नोकरवाळी वरे गणवुं. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

२२ मुक्तावली तप.

मुक्तावल्यां चतुर्थादि षोडशाद्यावलीद्वयम् ।
पूर्वानुपूर्व्या पश्चानु-पूर्व्या ज्ञेयं यथाक्रमम् ॥ १ ॥

एकद्व्येकगुणैकवेदवसुधाबाणैकषड्भूमिभिः
सप्तैकाष्टमहीनवैकदशभिर्भूरुद्रभूभानुभिः ।
भूविश्वैः शशिमन्विनातिथिधराविद्यासुरीभिर्मितै-
रेतद्व्युत्क्रमणोपवासगणितैर्मुक्तावली जायते ॥ २ ॥

तपस्विओने कंठना आभरण रूप निर्मळ मुक्तावळी सदृश होवाथी आ तप मुक्तावळी नामनो कहेवाय छे. ते मुक्तावळीमां उपवासादिक सोळ सुधी बे आवळी आनुपूर्वी वडे तथा पश्चानुपूर्वी वडे अनुक्रमे जाणवी. तेमां प्रथम एक उपवास उपर पारणुं, पछी छठ उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी अठम उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी चार उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी पांच उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी छ उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी सात उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं. ए रीते सोळ उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं करवुं. त्यार पछी

पश्चानुपूर्वीए लेवुं. एटले के प्रथम सोळ ऊपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी पंदर उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी चौद उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, पछी तेर उपवास उपर पारणुं, पछी उपवास उपर पारणुं, ए रीते छेवट एक उपवास उपर पारणुं करवुं. आ प्रमाणे उपवास ३०० तथा पारणांना दिवस ६० मळी एक वर्षे आ तप पूर्ण थाय छे. तेने कनकावळीनी जेम चार वार करवाथी चार वर्षे पूर्ण थाय छे. तपने अंते उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक पूजा भणावीने प्रभुना कंठमां मुक्तावळी (मोतीनी माळा) आरोपवी. संघ वात्सल्य, संघ पूजा करवी. आ तप करवाथी विविध प्रकारना गुणोनी श्रेणि प्राप्त थाय छे आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं " नमो अरिहंताणं " नी नोकरवाळी वीश गणवी. साथिया विगेरे बार बार करवा.

२३ रत्नावळी तप.

काहलिका दाडिमकं लता तरल एव च ।

|४७||

अन्या लता दाडिमकं काहलिकेति च क्रमात् ॥ १ ॥
एकद्वित्र्युपवासैः स्तः काहले दाडिमे पुनः ।
तरलश्चाष्टममथो रत्नावल्यां लतेव तत् ॥ २ ॥
एकद्वित्र्युपवासतो ह्युत्र इमे संपादिते काहले
अष्टाष्टाष्टमसंपदा विरचयेद्युक्त्या पुनर्दाडिमे ।
एकाद्यैः खलु षोडशान्तगणितैः श्रेणीद्वयं च क्रमात्
पूर्णं स्यात्तरलोऽष्टमैरपि चतुस्त्रिंशन्मितैर्निर्मलैः ॥ ३ ॥

गुण रूप रत्नोनी आवळी होवाथी आ तप रत्नावळी नामनो कहेवाय छे. तेमां अनुक्रमे काहलिका, दाडिम, लता, तरल (पदक), बीजी लता, दाडिम अने काहलिका, ए प्रमाणे रत्नावळी थाय छे. तेमां प्रथम काहलिकाने विषे एक उपवास, त्यार पछी पारणुं करवुं. त्यार पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर पारणुं करवुं. त्यार पछी दाडिमने विषे आठ अठ्ठम

करवा, त्यार पछी एक उपवास उपर पारणुं, पछी बे उपर पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर पारणुं, ए प्रमाणे अनुक्रमे सोळ उपवास सुधी करवाथी एक लता (सेर) थाय छे. पछी चोत्रीश अठ्ठम करवाथी पदक थाय छे त्यार पछी पश्चानुपूर्वी वडे एटले सोळ उपवास उपर पारणुं, पछी पंदर उपवास उपर पारणुं, पछी चौद उपवास उपर पारणुं, ए प्रमाणे उतरतां उतरतां एक उपवास सुधी आववुं. एम करवाथी बीजी लता पूर्ण थाय छे. त्यार पछी बीजा दाडिमना आठ अठ्ठम करवा. पछी अठ्ठम करीने पारणुं, पछी छठ्ठ करीने पारणुं अने पछी उपवास करीने पारणुं करवाथी बीजी काहलिका पूर्ण थाय छे. ए प्रमाणे उपवासना दिवस कुल्ल ४३४ तथा पारणाना दिवस ८८ थाय छे. सर्व मळी ५२२ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. (कोइना मते आ तप पण चार परिपाटीए करतां पांच वर्ष नव मास अने अढार दिवस थाय छे.)

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक घणा मूल्यवाळी निर्मळ रत्ननी माळा प्रभुना कंठमां पहेराववी. गुरु पूजा, संघ पूजा, संघ वात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी विविध प्रकारनी लक्ष्मी मळे

छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं पूर्वनी जेम "नमो अरिहंताणं" नुं वीश नोकरवाळीं प्रमाण गणवुं. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

२४ लघु सिंहनिःक्रीडित तप.

गच्छन् सिंहो यथा नित्यं पश्चाद्भागं विलोकयेत् ।
सिंहनिःक्रीडिताख्यं च तथा तप उदाहृतम् ॥ १ ॥
एकद्व्येकत्रियुग्मैर्युगगुणविशिखैर्वेदषट्पञ्चताक्ष्यैः
षट्कुंजाश्वैर्निधानाष्टनिधिहयगजैः षड्हयैः पञ्चषड्भिः ।
वेदैर्बाणैर्युगद्वित्रिशशिभुजकुभिश्चोपवासैश्च मध्ये
कुर्वाणानां समन्तादशनमिति तपः सिंहनिःक्रीडितं स्यात् ॥ २ ॥

जेम सिंह चालतां चालतां पाछळनो भाग जुए छे, तेज प्रमाणे सिंहनिःक्रीडित तप कहेलुं छे. तेमां प्रथम एक उपवास उपर पारणुं, पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी एक उपवास उपर

पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर पारणुं, पछी बे उपवास, पछी चार उपवास, पछी त्रण, पछी पांच, पछी चार, पछी छ, पछी पांच, पछी सात, पछी छ, पछी आठ, पछी सात, पछी नव, पछी आठ ए प्रमाणे उपवास करी पारणुं करवुं. पछी पश्चानुपूर्वीए लेवुं एटले के प्रथम नव उपवास, पछी सात, पछी आठ, पछी छ, पछी सात, पछी पांच, पछी छ, पछी चार, पछी पांच, पछी त्रण, पछी चार, पछी बे, पछी त्रण, पछी एक, पछी बे अने पछी एक उपवास करी पारणुं करवुं. आ तपमां उपवासना दिवस १५४ तथा पारणाना दिवस ३३ मळी कुल १८७ दिवस थाय छे. (आ तप पण चार परिपाटीए करतां बे वरस अने अठावीश दिवसे पूरो थाय छे, एम मतांतर छे.)

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक प्रभुनी पूजा भणावी उपवासनी संख्या प्रमाणे मोदक, फळ, पक्वान्न विगेरे ढोकवां. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं विगेरे पूर्ववत् “ नमो अरिहंताणं ” नुं गणवुं.

२५ बृहत् सिंहनिःक्रीडित तप.

एकद्वेककपाटयोनियमद्वैर्वेदत्रिबाणाब्धिभिः षट्पञ्चाश्वरसाष्टसप्तनवभिर्नागैश्च दिग्नन्दकैः ।
रुद्राशारविनन्द....विबुधैर्मार्तण्डमन्वन्वितैर्विश्वेदेवतिथिप्रमाणमनुभिश्चाष्टिप्रतिथ्यन्वितैः ॥ १ ॥
कलामनुतिथित्रयोदशचतुर्दशार्कान्वितैस्त्रयोदशशिवांशुभिर्दशगिरीशनन्दैरपि ।
दशाष्टनवसप्तभिर्गजरसाश्वबाणै रसैश्चतुर्विशिखवह्निभिर्युगभुजत्रिभूद्वीन्दुभिः ॥२॥
उपवासैः क्रमात्कार्या पारणा अन्तरान्तरा। सिंहनिःक्रीडितं नाम बृहत्संजायते तपः ॥३॥

आ तप पण पूर्वनी जेवोज छे. परंतु अहीं तपस्याना दिवसो अधिक छे. ते आ प्रमाणे—प्रथम एक उपवास उपर पारणुं, पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी एक उपवास, पछी त्रण, पछी बे, पछी चार, पछी त्रण, पछी पांच, पछी चार, पछी छ, पछी पांच, पछी सात, पछी छ, पछी आठ पछी सात, पछी नव, पछी आठ, पछी दश, पछी नव, पछी अगीयार, पछी दश, पछी बार, पछी अगीयार, पछी तेर, पछी बार, पछी चौद, पछी तेर, पछी पंदर, पछी चौद, पछी सोळ, अने पछी

पंदर उपवास करीने पारणुं करवुं, त्यार पछी पश्चानुपूर्वीए आ प्रमाणे लेवुं—प्रथम सोळ उपवास पछी चौद, पछी पंदर, पछी तेर, पछी चौद, पछी बार, पछी तेर, पछी अगीयार, पछी बार, पछी दश, पछी अगीयार, पछी नव, पछी दश, पछी आठ, पछी नव, पछी सात, पछी आठ, पछी छ, पछी सात, पछी पांच, पछी छ, पछी सात, पछी पांच, पछी छ, पछी चार, पछी पांच, पछी त्रण, पछी चार, पछी बे, पछी त्रण, पछी एक, पछी बे, अने छेवट एक उपवास करी पारणुं करवुं (ए रीते दरेकने अंते पारणुं करवुं आ रीते कुल उपवासना दिवसो ४९७ तथा पारणाना दिवसो ६१ मळी कुल ५५८ दिवसे एक वर्ष छ मास ने अढार दिवसे आ तप पूरो थाय छे) (आ तप पण चार परिपाटीए करतां छ वर्ष बे मास अने बार दिवसे पूरो थाय छे ए मतांतर छे.) उद्यापनमां मोटा स्नात्र पूर्वक पूजा भणावीने उपवासनी संख्या प्रमाणे पुष्प, फळ, तथा मोदकादिक नैवेद्य अर्पण करवुं. साधुने अन्नादिकनुं दान देवुं, संघ पूजा संघ वात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ उपशम श्रेणीनी प्राप्तिरूप छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. नंबर २१ थी २५ सुधीना

तपो चार परिपाटीए करवाना श्री प्रवचनसारोद्धारमां कहेला छे.

गरणुं विगेरे पूर्ववत् " नमो अरिहंताणं "

२६ भद्र तप.

एकद्वित्रिचतुःपञ्चत्रिचतुःपञ्चभूद्वयैः । पञ्चैकद्वित्रिवेदैश्च द्वित्रिवेदेषुभूमिभिः ॥ १ ॥

चतुःपञ्चैकद्वित्रिभिश्चोपवासैः श्रेणिपञ्चकम् । भद्रे तपसि मध्यस्थपारणश्रेणिसंयुतम् ॥ २ ॥

आ तप भद्र एटले कल्याणकारक होवाथी भद्र नामे कहेवाय छे. तेमां प्रथम श्रेणिमां पहेलो एक उपवास करी पारणुं करवुं. पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी त्रण उपर पारणुं, पछी चार, अने पछी पांच उपवास उपर पारणुं करवुं. बीजी श्रेणिए प्रथम त्रण उपवास, पछी चार, पछी पांच, पछी एक अने पछी बे उपवास करी पारणुं करवुं. त्रीजी श्रेणिए प्रथम पांच उपवास, पछी एक, पछी बे, पछी त्रण अने पछी चार उपवास करी पारणुं करवुं. चोथी श्रेणिए प्रथम बे उपवास, पछी त्रण, पछी चार, पछी पांच, अने पछी एक उपवास करी पारणुं करवुं. पांचमी श्रे-

णिए प्रथम चार, पछी पांच, पछी एक, पछी बे, अने पछी त्रण उपवास करी पारणुं करवुं. सर्वने छेऱ्हे एक ज पारणानो दिवस आवे. आ रीते करतां कुल उपवास दिन ७५ तथा पारणा दिन २९ मळी त्रण मास अने दश दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे.

उद्यापनमां जिनेश्वरनुं स्नात्र कराववुं. फळ, नैवेद्य, मोदक, विगेरे शक्ति प्रमाणे ढोकवां. आ तपनुं फळ कल्याणनी प्राप्ति थाय ए छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

"श्री महावीर स्वामिनाथाय नमः" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

२७ महाभद्र तप.

एकद्वित्रिचतुःपञ्चषट्सप्तभिरुपोषणैः । निरन्तरैः पारणकमाद्यश्रेणौ प्रजायत ॥१॥
द्वितीयपाल्यां वेदेषुषट्सप्तैकद्विवह्निभिः तृतीयपाल्यां सप्तैकद्वित्रिवेदशरै रसैः ॥२॥
चतुर्थपाल्यां त्रिचतुःपंचषट्सप्तभूभुजैः । पञ्चम्यां रससप्तैकद्वित्रिवेदशिलीमुखैः ॥३॥ ॥७१

षष्ठ्यां द्वित्रिचतुःपञ्चषट्सप्तैकैरुपोषणैः । सप्तम्यां पञ्चषट्सप्तभूयुग्मत्रिचतुष्टयैः ॥४॥
एवं संपूर्यते सप्तश्रेणिभिर्मध्यपारणैः । महाभद्रं तपः सप्तप्रस्तारपरिवारितम् ॥५॥

आ महानन्द तप पण पूर्वनीज जेम थाय छे, तेमां तपना दिवसो अधिक छे ते आ प्रमाणे प्रथम श्रेणीमां एक, बे, त्रण, चार, पांच, छ अने सात उपवास अनुक्रमे आंतरा रहित पारणावाळा करवा. बीजी श्रेणीमां चार, पांच, छ, सात, एक, बे अने त्रण उपवास आंतरा रहित पारणावाळा करवा. त्रीजी श्रेणिमां सात, एक, बे, त्रण, चार, पांच, अने छ उपवास एज रीते करवा. चोथी श्रेणीमां त्रण, चार, पांच, छ, सात, एक, अने बे, ए प्रमाणे पूर्वनी जेम उपवास करवा. पांचमी श्रेणीमां छ, सात, एक, बे, त्रण, चार, अने पांच ए प्रमाणे करवा. छठी श्रेणीमां बे, त्रण, चार, पांच, छ, सात अने एक, ए प्रमाणे उपवास करवा. सातमी श्रेणीमां पांच, छ, सात, एक, बे, त्रण अने चार ए प्रमाणे आंतरा रहित पारणावाळा उपवास अनुक्रमे करवा. आ रीते आ तपमां उपवासना दिवस १९६ तथा पारणाना दिवस ४९ थाय सर्व मळीने २४५ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. ॥९९

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक पूजा भणाववी. यथाशक्ति फळ, नैवेद्य, मोदक विगेरे ढोकवा. गुरु पूजा, संघ पूजा विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ सर्व विघ्ननो नाश तथा पुण्यनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं विगेरे भद्र तप प्रमाणे (जुओ तप नंबर २६)

२८ भद्रोत्तर तप.

आद्यश्रेणौ पञ्चषड्भिः सप्ताष्टनवभिस्तथा । द्वितीयायां च सप्ताष्टनवबाणरसैरपि ॥ १ ॥
तृतीयायां नन्दबाणषट्सप्ताष्टभिरुत्तमैः । चतुर्थ्यां रससप्ताष्टनवबाणमितैः क्रमात् ॥ २ ॥
पञ्चम्यामष्टनन्देषुषट्सप्तभिरुपोषणैः । निरन्तरं पारणाभिर्भद्रोत्तरतपो भवेत् ॥ ३ ॥

भद्र एटले कल्याणे करीने उत्तर एटले उत्तम होवाथी आ भद्रोत्तर नामे तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम श्रेणिए अनुक्रमे पांच, छ, सात, आठ अने नव उपवास आंतरा रहित पारणावाळा करवा. बीजी श्रेणिमां सात, आठ, नव, पांच अने छ उपवास करवा. त्रीजी श्रेणिमां नव, पांच,

छ, सात, अने आठ उपवास करवा. चोथी श्रेणिमां छ, सात, आठ, नव अने पांच उपवास करवा. तथा पांचमी श्रेणिमां आठ, नव, पांच, छ अने सात उपवास निरंतर पारणावाळा करवा. तेथी भद्रोत्तर तप थाय छे. आ तपमां उपवास दिन १७५ तथा पारणा दिन २५ मळी बसो दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापन भद्र तपनी पेठे जाणवुं. आ तप करवाथी सर्व वांछितनी सिद्धि थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे, गरणुं विगेरे तप नंबर २६ प्रमाणे समजवुं.

२९ सर्वतोभद्र तप.

आद्या पञ्चषडश्वनागनवभिर्दिक्छंभुभिः श्रेणिका नागैर्नन्दककुप्शिवैः शररसैरश्वैर्द्वितीया च सा ।
रुद्रैर्बाणरसाश्वनागनवभिर्दिग्भिस्तृतीया भवेत् तुर्या सप्तगजैश्च नन्ददशभिः श्रीकंठबाणै रसैः ॥ १॥
काष्ठारुद्रशरै रसैर्हयगजैर्नन्दान्वितैः पञ्चमी षष्ठी षट्तुरगेभनन्ददशभिः श्रीकंठबाणैः परा ।
नन्दाशाशिवबाणषट्हयगजैः पूर्णावलिःसप्तमी ते वै पारणकान्तरा निगदिता नित्योपवासा बुधैः ॥२॥

चो तरफथी कल्याण करनार होवाथी आ तप सर्वतोभद्र कहेवाय छे. अहीं प्रथम श्रेणि अनुक्रमे निरंतर पारणावाळा पांच, छ, सात, आठ, नव, दश अने अगीयार उपवास वडे थाय छे. बीजी श्रेणि आठ, नव, दश, अगीयार, पांच, छ अने सात उपवास वडे थाय छे. त्रीजी श्रेणी अगीयार, पांच, छ, सात, आठ, नव अने दश उपवास वडे थाय छे. चोथी श्रेणी सात, आठ, नव, दश, अगीयार, पांच अने छ उपवास वडे थाय छे. पांचमी श्रेणी दश, अगीयार, पांच, छ, सात, आठ अने नव उपवासे करीने थाय छे. छठ्ठी श्रेणी छ, सात, आठ, नव, दश, अगीयार अने पांच उपवास वडे थाय छे. तथा सातमी श्रेणी नव, दश, अगीयार, पांच, छ, सात अने आठ उपवास वडे थाय छे. आ तपना दिन ३९२ तथा पारणाना दिन ४९ थाय छे. कुल आ तप (४४१) दिवसे पूर्ण थाय छे. उद्यापन भद्र तपनी पेठे जाणवुं.

केटलाएक आचार्यो आ चारे भद्रादिक तपना उद्यापनमां उपवासनी संख्या प्रमाणे पुष्प, फळ; पक्वान्न विगेरे ढोकवानुं कहे छे. आ तपनुं फळ सर्व प्रकारनी शांति तथा सर्व कर्मना क्षयनी

प्राप्ति थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं विगेरे तप नंबर २६ प्रमाणे जाणवुं.

३० गुणरत्न संवत्सर तप

गुणरत्नं षोडशभिर्मासैः संपूर्यते पुनस्तत्र ।
मासे चैकादिषोडशान्ताः स्युरुपवासाः पञ्चदश ॥१॥

गुणरुपी रत्नोनी प्राप्तिनुं कारण होवाथी आ गुणरत्न तप कहेवाय छे. (आ तप श्री महावीर स्वामीना शिष्य स्कंदजीए आचर्यो हतो.) तेमां पहेला मासमां एक उपवास अने एक पारणुं, ए रीते पंदर उपवास अने पंदर पारणा मळीने त्रीश दिवसे पूर्ण थाय छे. बीजे मासे बे उपवासने आंतरे पारणा करवाथी वीश उपवास तथा दश पारणा मळी त्रीश दिवसे पूर्ण थाय छे. त्रीजे मासे त्रण त्रण उपवासे पारणुं करवाथी चोवीश उपवास तथा आठ पारणा मळी बत्रीश दिवस थाय छे. चोथे मासे चार चार उपवास उपर पारणुं करवाथी चोवीश उपवास अने छ पारणां

मळीने त्रीश दिवस थाय छे. पांचमे मासे पांच पांच उपवास उपर पारणां करवाथी पचीश उपवास अने पांच पारणां मळीने त्रीश दिवस थाय छे. छठे मासे छ छ उपवास उपर पारणां करवाथी चोवीश उपवास अने चार पारणां मळीने अठावीश दिवस लागे छे. सातमे मासे सात सात उपवास उपर पारणां करवाथी एकवीश उपवास अने त्रण पारणां मळी चोवीश दिवसे पूर्ण थाय छे. आठमे मासे आठ आठ उपवास उपर पारणां करवाथी चोवीश उपवास तथा त्रण पारणां मळीने सतावीश दिवस थाय छे. नवमे मासे नव नव उपवास उपर पारणा करवाथी सतावीश उपवास अने त्रण पारणा मळी त्रीश दिवस थाय छे. दशमे मासे दश दश उपवास उपर पारणा करवाथी त्रीश उपवास अने त्रण पारणा मळी तेत्रीश दिवस थाय छे. अगीयारमे मासे अगीयार अगीयार उपवास उपर पारणा करवाथी तेत्रीश उपवास अने त्रण पारणा मळी छत्रीश दिवस थाय छे. बारमे मासे बार बार उपवास उपर पारणा करवाथी चोवीश उपवास अने बे पारणा मळी छव्वीश दिवस थाय छे. तेरमे मासे तेर तेर उपवास उपर पारणा करवाथी

छवीश उपवास अने वे पारणा मळी अठावीश दिवस थाय छे. चौदमे मासे चौद चौद उपवास उपर पारणा करवाथी अठ्ठावीश उपवास अने बे पारणा मळी त्रीश दिवस थाय छे. पंदरमे मासे पंदर पंदर उपवास उपर पारणा करवाथी त्रीश उपवास अने वे पारणा मळी बत्रीश दिवस थाय छे, सोळमे मासे सोळ सोळ उपवास उपर पारणा करवाथी बत्रीश उपवास अने बे पारणा मळी चोत्रीश दिवस थाय छे. आ रीते आ तप न्यूनाधिक तथा सरखा दिवसोए करीने बराबर सोळ मासेज पूर्ण थाय छे. (एकंदर गणतां ४८० दिवसो थाय छे.)

उद्यापनमां मोटा स्नात्र पूर्वक जिन पूजा, साधु पूजा, संघ पूजा, विगेरे यथाशक्ति करवुं. आ तपनुं फळ उच्च गुणस्थानपर आरोहण थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

" गुणरत्नसंवत्सरतपसेनमः " आ पदनी नोकरवाळी वीश गणवी. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

२॥

३१ अग्यार अंग तप.

एकादश्यां समारभ्य शुक्लाणां रुद्रसंख्यया ।

मासैस्तपो यथाशक्ति पूर्यतेऽङ्गतपः स्फुटम् ॥ १ ॥

शुक्ल एकादशीथी आरंभीने अग्यार मासनी एकादशीए यथाशक्ति तप करवाथी अंग तप पूर्ण थाय छे.

आचारांग विगेरे अगीयार अंगनो आ तप होवाथी अंग तप कहेवाय छे, तेमां शुक्ल एकादशीने दिवसे यथाशक्ति एकासणुं, नीवी, आंबिल के उपवास करवो. ए प्रमाणे दरेक शुक्ल एकादशीए अथवा बन्ने पक्षनी एकादशीए करवुं. ते अगीयार मासे पूर्ण थाय छे. (बन्ने पक्षनी एकादशी लेवाथी अगीयार पखवाडीये तप पूरो थाय छे. एम पण कोइ आचार्यनो मत छे.) उद्यापन लघु पंचमीनी पेठे करवुं. विशेष एटलो के आ तपमां अग्यार अंग लखाववा तथा अगीयार अगी-

यार वस्तु ढोकवी. आ तप करवाथी आगमना बोधनी प्राप्ति थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

१ श्री आचारांग सूत्राय नमः	२ श्री सुयगडांग सूत्राय नमः
३ श्री ठाणांग ,, ,,	४ श्री समवायांग ,, ,,
५ श्री जगवती ,, ,,	६ श्री ज्ञाता धर्मकथांग ,, ,,
७ श्री उपासक दशांग ,, ,,	८ श्री अंतकृत् दशांग ,, ,,
९ श्री अनुत्तरोववाइ ,, ,,	१० श्री प्रश्न व्याकरण ,, ,,
११ श्री विपाक ,, ,,	

३२ संवत्सर तप.

सांवत्सरं तपः सांवत्सरिके पाक्षिकेऽपि च ।
चातुर्मासे कृते लोचे क्रियते तदुदीर्यते ॥ १ ॥

एक वर्षमां निश्चे जे तप कराय ते सांवत्सर तप कहेवाय छे, तेमां पाक्षिक आलोचना एटले

पंदर दिवसनी आलोचना माटे दरेक चौदशे उपवास करवो. ते अर्थात् बार मासनी चोवीश च- तुर्दशीना उपवास करवा. तथा चातुर्मासनी आलोचना माटे त्रणे चोमासीए एटले कार्तिक चो- मासी, फागण चोमासी तथा अषाढ चोमासीए बबे उपवास करवाथी ६ उपवास थाय. तथा सं- वत्सरी आलोचना माटे त्रण उपवास संवत्सरीना करवा. ए सर्व मळीने तेत्रीश उपवास करवा. आ तप करवाथी वर्षमां करेलां पापनो क्षय थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (बीजो वर्षी तप जुदी जातनो छे. जुओ तप नंबर १३७.)

"संवत्सरतपसे नमः" गरणुं नोकारवाळी वीश. साथीया विगेरे बार बार करवा.

३३ नंदीश्वर तप.

नन्दीश्वरतपो दीपोत्सवदर्शाद्गुदीरितः ।
सप्त वर्षाणि वर्षं वा क्रियते च तदर्चनैः ॥ १ ॥

नंदीश्वरनो तप दीवाळीनी अमावास्याथी शरु करवानो कहेलो छे. ते सात वर्षे अथवा एक

वर्षे ते (नंदीश्वर) नी पूजा वरे पूर्ण कराय छे.

नंदीश्वरद्वीपमां रहेला चैत्योनी आराधना माटे आ तप कहेलो छे. तेमां दीवाळीनी अमावास्याने रोज पट्ट उपर नंदीश्वरनुं चित्र काढी तेनी पूजा करवी. ते दिवसे शक्ति प्रमाणे उपवास, आंबिल, एकासणुं के निवी करवी. पछी दरेक अमावास्याए तेज तप करवो. ए प्रमाणे सात वर्ष करवो. अथवा एक वर्ष सुधी करवो. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधिए जिनपूजा करीने सुवर्णना करावेला नंदीश्वरनी पासे बावन बावन जातिना मोदक, फळ, पुष्प, पकवान्न विगेरे ढोकवां. साधु-पूजा, संघपूजा, संघवात्सल्य विगेरे करवुं. आ तप करवाथी आठ जवे मोक्ष प्राप्त थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

बीजीरीत.

उपर जे सात वर्ष सुधी तप करवानुं कह्युं छे. तेमां मतांतर आ प्रमाणे छे—दीवाळीनी अमावास्याए शरु करीने तेर अमावास्या सुधी तप करवो. पछी फरीथी दीवाळीनी अमावास्याए शरु करी तेर अमावास्याए पूरो करवो. ए प्रमाणे चार वार करवो. आ प्रमाणे करवाथी पण सात ॥६

वर्षे पूरो थाय छे. उपवास ५२ थाय छे.

एक वर्षना संबंधमां पण मतांतर आ प्रमाणे छे—दीवाळीनी अमावास्याए छठ्ठ करवो. पछी दरेक पुनम तथा अमावास्याए छठ करवो. ए रीते तेर महिने आ तप पूर्ण थाय छे. एटले २६ छठना ५२ उपवास थाय छे.

" नंदीश्वरद्वीपतपसे नमः " नोकारवाळी वीश. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

३४ पुंडरीक तप. (चैत्री पुनम तप)

सप्त वर्षाणि वर्षं वा पूर्णिमायां यथाबलम् ।
तपः प्रकुर्वतां पुंडरीकाख्यं तप उच्यते ॥ १ ॥

पुंडरीक एटले श्री ऋषभदेवना पहेला गणधरनी आराधना माटे आ तप छे, तेथी पुंडरीक तप कहेवाय छे, ते गणधर चैत्री पूर्णिमाने रोज सिद्धाचळ पर सिद्धि पद पाम्या छे तेथी ते दिवसे श्री पुंडरीक स्वामीनी प्रतिमानी पूजा करवी, तथा शक्ति प्रमाणे उपवास एकासणादिक तप क-

रवो, कसुंबी रंगवाळा वस्त्रथी पूजा करवी. कसुंबी रंगनी पीळ करवी, नेत्रांजन करवुं, हरिद्रा रागे करीने पण पूजा करवी. त्यार पछी दरेक पूर्णिमाए ते प्रमाणे तप तथा पूजा करवी. ए प्रमाणे सात वर्ष अथवा एक वर्ष सुधी करवुं. अथवा बार वर्षनी बार चैत्री पूर्णिमाज करवी. (पंदर वरस करवानुं पण बार मासिक पर्व कथामां कह्युं छे.)

उद्यापनमां स्त्रीए नणंदनी दीकरीने तथा पुरुषे बेननी दीकरीने घणां मांडानुं भोजन करावी हरिद्रा राग, कसुंबी वस्त्रनो जोटो, तांबूल, कंकण, नूपुर, विगेरे आपवुं. साधु साध्वीओने रजोहरण, मुखवस्त्रिका, वस्त्र; पात्र विगेरेनुं दान देवुं. तथा घणां मांडा वहोराववा. तेमज श्रावकना सात घरे घणा मांडा देवा. आ तप करवाथी मोक्षनी प्राप्ति थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

" श्री पुंडरीक गणधराय नमः " नोकरवाळी वीश, साथीया विगेरे १५० दोढसो करवा.

चैत्री पुनम तपनो विधि.

पोताने स्थाने रहीने जेने तप करवो होय तेने माटे विधि कहे छे मुख्यताथी तो श्री पुंडरीक भगवाननाज प्रतिमाजी होवा जोइए. तेना अभावे श्री गौतम स्वामिना, तेना अभावे श्री ऋषभदेवजीना प्रतिमाजी, तेना अभावे जे प्रभुजीनुं बिंब होय तेनी पासे विधि करवो. छेवट स्थापनाचार्य पासे पण करावो. १५० प्रदक्षिणा देवी. १५० खमासमण देवा. १५० साथीआ करवा. १५० फुलनी माळाओ चडाववी ने १५० लोगस्सनो काउसग्ग करवो. जो एक साथे न थइ शके तो १०।२०।३०। ४०। अने ५०। लोगस्सनो जुदो जुदो करीने १५० नो पूरो करवो.

३५ माणिक्य प्रस्तारिका तप. (माणिक्य पावडी)

माणिक्यप्रस्तारी चाश्विनशुक्लस्य पक्षसंयोगे ।
आरभ्यैकादशिकां राकां यावद्विदध्याच्च ॥ १ ॥

माणिक्यनी प्रस्तारिकानी जेम आ तपनो विस्तार होवाथी माणिक्य प्रस्तारिका कहेवाय छे, ते

आश्विन शुक्ल एकादशीए आरंभी पूर्णिमा सुधी करवानो छे. एटले के एकादशीए उपवास, द्वादशीए एकासणुं, त्रयोदशीए नीवी, चतुर्दशीए आंबिल अने पूर्णिमाए बेसणुं करवुं. अथवा एकादशीए उपवास, द्वादशीए आंबिल, त्रयादशीए नीवी, चतुर्दशीए एकासणुं, तथा पूर्णिमाए बेसणुं ए प्रमाणे करवुं. तथा ते पांचे दिवसोमां प्रभाते सूर्योदय पहेलां स्नान पूर्वक सारा भाग्यवाळी सुवासिनी स्त्रीनुं मुखमंडन तथा उद्वर्तन करवुं. पछी पोते पण पवित्र सुंदर वस्त्रो अथवा कसुंबी वस्त्रनुं युगल पहेरीने तथा संपत्ति प्रमाणे अलंकारो पहेरीने अखंड अक्षतनी अंजळी भरीने ते उपर एक जातिफळ (जायफळ) मूकी मंगलोच्चार पूर्वक चैत्यने प्रदक्षिणा करीने ते अंजळी जिनेश्वर पासे मूकवी. पछी बीजी प्रदक्षिणामां श्रीफळ मूकवुं. त्रीजी प्रदक्षिणामां डींट तथा पर्ण सहित बीजोरुं अक्षतनी अंजळी उपर मूकवुं. तथा चोथी प्रदक्षिणामां अक्षतनी अंजळी उपर सोपारी मूकी प्रदक्षिणा करीने अंजळी देव पासे मूकवी. पछी सात धान्य, लवण, एकसो आठ हाथ वस्त्र, एकसो आठ राती चणोठी, तथा कसुंबी वस्त्र देव पासे मूकवुं. आ प्रमाणे चार वर्ष सुधी

करवुं. उद्यापनने विषे एकसो आठ पूर्ण कुंभ दीवा सहित देव पासे ढोकवा. तथा एक रुपानो दीवो सुवर्णनी वाट सहित ढोकवो. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी निर्मळ गुणनी प्राप्ति थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवा लायक आगाढ तप छे.

" माणिक्य प्रस्तारिका तपसे नमः " नोकरवाळी वीश. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

३६ पद्मोत्तर तप. (कमळनी ओळी)

प्रत्येकं नवपद्मेष्वष्टाष्ट प्रत्येकसंख्यया ।
उपवासा मीलिताः स्युर्द्वासप्ततिरनुत्तराः ॥ १ ॥

पद्म एटले कमळनी जेम लक्ष्मी वरु उत्कृष्ट होवाथी आ तप पद्मोत्तर नामे कहेवाय छे. तेमां नव पद्मोने विषे दरेक पद्ममां आठ आठ पांखडी होवाथी ते दरेकनो एकांतर एकासणाना पारणावाळो एक एक उपवास करवो. एवी रीते नववार करवुं तेथी आ तप बोंतेर उपवास अने बोंतेर एकासणाए करीने पूर्ण थाय छे. आ तप शुक्ल पक्षनी नवमीने रोज शरु करवो. उद्यापनमां

१॥ मोटी स्नात्र विधिए जिनपूजा करवी. आठ पांखडीवाळा सुवर्णना नव कमळ करावी प्रभु पासे ढोकवा. साधुने अन्नादिकनुं दान देवुं. संघपूजा, संघवात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी मोटी लक्ष्मी प्राप्त थाय छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

"पद्मोत्तरतपसे नमः" अथवा "नमो अरिहंताणं" ए पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. तथा साथीया विगेरे बार बार करवा.

३७ समवसरण तप.

श्रावणमथ भाद्रपदं कृष्णप्रतिपदमिहादितां नीत्वा ।
षोडश दिनानि कार्यं वर्षचतुष्कं स्वशक्त्या तपः ॥ १ ॥

समवसरणनी आराधना माटें आ तप छे. तेमां गुजराती श्रावणवद एकमने दिवसें आरंभीने पोतानी शक्ति प्रमाणे बेसणुं अथवा एकासणुं विगेरे करवुं. ए रीते सोळ दिवस करवुं. हंमेशां समवसरणनी पूजा करवी. आ प्रमाणे चार वर्ष करवुं. उद्यापने (दर वरसे) समवसरणनी मोटी

स्नात्र विधिए पूजा करी छ विगइनी वस्तुओना थाळ (पकवान्न फळ विगेरे) ढोकवा. संघवात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ साक्षात् तीर्थंकरनुं दर्शन थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

प्रवचनसारोद्धार विगेरेमां एवुं कह्युं छे के—पहेले वरसे सोळ एकासणां, बीजे वरसे सोळ नीवी, त्रीजे वरसे सोळ उपवास करवा.[1]

जो लागट उपवास न करी शके तो चार चार उपवासने आंतरे पारणुं करवुं एम जैन प्रबोधमां कह्युं छे. पण चारे वरस आ रीतेज उपवास करवानुं लखे छे, आ तपने मोटुं समवसरण पण कहे छे.

जो लागट उपवास न करी शके तेने माटे बीजी रीत ए छे के—पहेले दिवसे एकासणुं, बीजे दिवसे नीवी, त्रीजे दिवसे आंबिल, चोथे दिवसे उपवास. ए एक ओळी थइ. एवी चार ओळी करवाथी सोळ दिवस थाय. ए रीते पण चार वरस करवुं. (प्रत नं. अ)

१ प्रत नं. अ मां पण आ रीत छे.

समवसरण तप. (बीजुं)

आ तपने नानुं समवसरण पण कहे छे. आ तप श्रावण वद चोथथी आरंभ करी भादरवा शुदी चोथने दिवसे एटले सोळ दिवसे पूर्ण करवुं. तेमां (एकासणादिक) यथाशक्ति तप करवो. उद्यापन विगेरे उपर प्रमाणे. (आचार दिनकर.)

चार श्रेणीना चार प्रकारे गरणां विगेरे नीचे प्रमाणे.

	सा०	ख०	लो०	नो०		सा०	ख०	लो०	नो०
श्री भावजिनाय नमः	१०	१०	१०	२०	श्री श्रुतसमवसरणजिननाथाय नमः	९	९	९	२०
श्री मनःपर्यव अर्हते नमः	१२	१२	१२	२०	श्री केवलि जिनाय नमः	८	८	८	२०

३७ समवसरण तप.

एक्कासणाइएहिं भद्दवय चउक्कगम्मि सोलसहिं ।
होइ समोसरणतवो, तप्पूआ पुव्वविहिएहिं ॥ १ ॥

(प्रवचन सारोद्धार गाथा ५६५)

आ तप एकासणादिके करीनें एटले चार एकासणां, चार नीवी, चार आंबिल तथा चार उपवास करवाथी थाय छे. अर्थात् पहेले दिवसे एकासणुं, बीजे दिवसे नीवी, त्रीजे दिवसे आंबिल अने चोथे दिवसे उपवास, ए प्रथम श्रेणी थइ. एवी चार श्रेणीए एटले सोळ दिवसे आ तप पूरो थाय छे. आ तप श्रावण कृष्ण चतुर्थीथी आरंभी भाद्रपद शुक्ल चतुर्थीए एटले संवत्सरीने दिवसे पूर्ण करवो. ए रीते चार वर्ष सुधी करवुं. अथवा श्रावण कृष्ण चतुर्थीथी भाद्रपद शुक्ल चतुर्थी सुधी सोळे उपवास करवा, अथवा श्रावण कृष्ण प्रतिपद्‌थी आरंभ करवो तेमां प्रथम चार उपवास करी पारणे एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. एवी रीते चार श्रेणीए करी संवत्सरीने दिवसे पूर्ण करे. ए रीते चार वर्ष करवुं. हंमेशां समवसरणनी पूजा करवी.

उद्यापने जिन पूजा पूर्वक थाळ ४ नैवेद्य भरीने मूकवा.

(समवसरणनो तप पूरो थया पछी पांचमे वरसे सिंहासन तप अवश्य करवो जोइए एवी प्रवृत्ति छे. ते तप माटे नंबर १४६ वाळो तप जुओ. समवसरण तपनी साथे साथे पण सिंहासन

तप थइ शके छे. आ तप एक वर्षमां करवो होय तो वर्षे वर्षे ओळी नहीं करतां एक वर्षमां ज बधी ओळी करवाथी पण थाय छे.)

३८ श्रीवीर गणधर तप.

चरमजिनस्यैकादशशिष्यगणधारिणस्तदर्थं च ।
प्रत्येकमनशनान्यप्याचाम्लान्यथ विदध्याच्च ॥ १ ॥

गणधरनी आराधना माटे जे तप ते गणधर तप कहेवाय छे. तेमां श्री वर्धमान स्वामीना अगीयार गणधरो छे, तेमनी आराधना माटे दरेक गणधरने आश्रीने एकांतर अगीयार अगीयार उपवास अथवा अगीयार अगीयार एकांतर आंबिल करवा. (मतांतरे दरेक गणधर आश्रीने एक एक उपवास अथवा आंबिल करवानुं पण कह्युं छे.) उद्यापनमां अगीयार अगीयार चारित्रना उपकरण साधुने आपवा. गणधरनी मूर्तिनी पूजा करवी. संघ वात्सल्य संघ पूजा करवी. आ तपनुं फळ केवळज्ञाननी प्राप्ति थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं विगेरे

नीचे प्रमाणे (जे गणधरनो तप चालतो होय ते नामनुं गरणुं गणवुं.)

उपरनो आ तप वैशाख शुदि ११ थी शरु करवामां आवे छे. ते दिवसे श्री गणधरना देव वांदे. आ तप ११ छठ्ठ करीने पण कराय छे.

	सा०	ख०	लो०	नो०
१ श्री इन्द्रजूति गणधराय नमः	११	११	११	२०
२ श्री अग्निजूति गणधराय नमः	११	११	११	२०
३ श्री वायुजूति गणधराय नमः	११	११	११	२०
४ श्री व्यक्तजूति गणधराय नमः	११	११	११	२०
५ श्री सुधर्मस्वामि गणधराय नमः	११	११	११	२०
६ श्री मंम्मित गणधराय नमः	११	११	११	२०
७ श्री मौर्यपुत्र गणधराय नमः	११	११	११	२०
८ श्री अकंपित गणधराय नमः	११	११	११	२०
९ श्री अचलज्रात गणधराय नमः	११	११	११	२०
१० श्री मेतार्य गणधराय नमः	११	११	११	२०
११ श्री प्रजास गणधराय नमः	११	११	११	२०

३९ अशोकवृक्ष तप,

आश्विनशुक्लप्रतिपदमारज्य तिथीश्च पंच निजशक्त्या ।
कुर्यात्तपसा सहिताः पंच समा इदमशोकतपः ॥ १ ॥

अशोक वृक्षनी जेम आ तप मंगलकारी होवाथी अशोक तप कहेवाय छे. तेमां आश्विन शुक्ल पक्षनी एकमने दिवसे आरंभीने शुद पांचम सुधी एटले पांच दिवस सुधी शक्ति प्रमाणे एकासणादिक तप करवो. हमेशां अशोक वृक्ष सहित श्री जिनेश्वरनी पूजा करवी. आ प्रमाणे पांच वर्ष करवुं. (जैन प्रबोधमां तथा जैन धर्मसिंधुमां एवुं लख्युं छे के—आसो मासमां पंदर उपवास अने पंदर एकासणां एकांतरे करवा. आ रीते करीए तो एकज वर्षे आ तप पूर्ण थाय छे.) उद्यापनमां अशोक वृक्ष सहित नवीन जिनबिंब करावी विधि प्रमाणे प्रतिष्ठा कराववी. छ ऋतुनां पुष्प फळ, सोपारी विगेरेथी पूजा करवी. यथाशक्ति फळ, मोदक, नैवेद्य ढोकवा. आ तपनुं फळ सर्व सुखनी प्राप्ति छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

" अशोकवृक्षतपसे नमः " नोकारवाळी वीश. साथीया विगेरे बार बार करवा.

४० एकसोसीत्तेर जिन तप (विजय ओळी तप)

सप्ततिशतजिनानामुद्दिश्यैकैकभक्तं च । कुर्वाणानामुद्यापनात्तपः पूर्यते सम्यक् ॥ १ ॥

एकसो सीत्तेर जिनेश्वरोनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां एकसो सीत्तेर तीर्थंकरोने आश्रीने आंतरा रहित एक एक एकासणुं करवुं एटले एकसो सीत्तेर लगोलग एकासणां करवां. अथवा तो वीश एकासणां लगोलग करीने पछी एक पारणुं करवुं. ए प्रमाणे आठ वार करवाथी एकसो साठ एकासणां थाय ते पछी १० एकासणा करवा एटले १७० एकासणाने नव पारणां थाय छे. अथवा एकांतरा एकसो ने सीत्तेर उपवास करवानुं पण केटलाकना मतमां छे. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधिए जिनपूजा करीने एकसो सीत्तेर पक्वान्न, फळ, पुष्प विगेरे ढोकवां. संघ पूजा, संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ आर्यक्षेत्रमां जन्म थाय ते छे. जे दिवसे जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय, ते दिवसे ते तीर्थंकरना नामनुं गरणुं गणवुं. साथीया, खमासणा अने काउस्सग्ग बार बार समजवा. नोकरवाळी वीश वीश गणावी. गरणुं नीचे प्रमाणे गणवुं.

श्री जंबूद्वीपना प्रथम महाविदेहे जिननाम.

१ श्री जयदेव सर्वज्ञाय नमः । २ श्री कर्णभद्र सर्वज्ञाय नमः । ३ श्री लक्ष्मीपति सर्व० । ४ श्री अनन्तहर्ष सर्व० ।

५ श्री गंगाधर स० ।	१२ श्री जलधर स० ।	१९ श्री हरिहर स० ।	२६ श्री महेश्वर स० ।
६ श्री विशालचंद्र स० ।	१३ श्री युगादित्य सं० ।	२० श्री रामेंद्र स० ।	२७ श्री ऋषभदेव स० ।
७ श्री प्रियंकर स०	१४ श्री वरदत्त स० ।	२१ श्री शांतिदेव स० ।	२८ श्री सौम्यकांति स० ।
८ श्री अमरादित्य स० ।	१५ श्री चंद्रकेतु स० ।	२२ श्री अनन्तकृत्स० ।	२९ श्री नेमिप्रभ स० ।
९ श्री कृष्णनाथ सर्व० ।	१६ श्री महाकाय स० ।	२३ श्री गजेन्द्र स० ।	३० श्री अजितभद्र स० ।
१० श्री गुणगुप्त स० ।	१७ श्री अमरकेतु सर्व० ।	२४ श्री सागरचंद्र स० ।	३१ श्री महीधर स० ।
११ श्री पद्मनाभ स० ।	१८ श्री अरण्यवास स० ।	२५ श्री लक्ष्मीचंद्र स० ।	३२ श्री राजेश्वर स० ।

(धातकी खंडना प्रथम महाविदेहे जिन नाम.)

१ श्री वीरचंद्र सर्वज्ञाय नमः	६ श्री क्षेमंकर स० ।	११ श्री निष्पापनाथ स०	१६ श्री अमृतवाहन स० ।
२ श्री वत्ससेन स० ।	७ श्री मृगांकनाथ स० ।	१२ श्री वसुंधराधिप स० ।	१७ श्री पूर्णचन्द्र स० ।
३ श्री नीलकान्ति स० ।	८ श्री मुनिमूर्त्ति स० ।	१३ श्री मल्लीनाथ स० ।	१८ श्री रेवांकित स० ।
४ श्री मुंजकेशि स० ।	९ श्री विमलनाथ स० ।	१४ श्री वनदेव स० ।	१९ श्री कल्पशाख स० ।
५ श्री रुक्मिक स० ।	१० श्री आगमिक सर्व० ।	१५ श्री वल्लभृत्स० ।	२० श्री नलिनीदत्त स० ।

२१ श्री विद्यापति स० ।	२४ श्री प्रभंजन स० ।	२७ श्री मुनिचंद्र स० । (महाभीम स०)	३० श्री भूतानंद स० ।
७॥ २२ श्री सुपार्श्वनाथ स० ।	२५ श्री विशिष्टनाथ स० ।	२८ श्री ऋषिपाल स० ।	३१ श्री महावीर स० ।
२३ श्री भानुनाथ स० ।	२६ श्री जलप्रभ स० ।	२९ श्री कुरंगदत्त स० ।	३२ श्री तीर्थेश्वर स० ।

(धातकी खंडना द्वितीय महा विदेहे जिन नाम.)

१ श्री धर्मदत्त सर्वज्ञाय नमः ।	९ चन्द्रप्रभ स० ।	१७ मुनिचंद्र स० ।	२५ कपिलनाथ स० ।
२ भूमिपति स० ।	१० भूमिपाल स० ।	१८ महेंद्रनाथ स० ।	२६ प्रभाकर स०। स० ।
३ मेरुदत्त स० ।	११ सुमतिषेण स० ।	१९ शशांक स० ।	२७ जिनदीक्षित स० ।
४ सुमित्र स० ।	१२ अतिच्यु (श्रु) त स० । (अच्युत स०)	२० श्री जगदीश्वर सर्वज्ञाय नमः ।	२८ सकलनाथ स० ।
५ श्रीषेणनाथ स० ।	१३ तीर्थभूति स० ।	२१ देवेन्द्रनाथ सर्व० ।	२९ शीलारनाथ स० ।
६ प्रभानन्द स० ।	१४ ललितांग स० ।	२२ गुणनाथ स० ।	३० वज्रधर स० ।
७ पद्माकर स० ।	१५ अमरचंद्र स० ।	२३ उद्योतनाथ स० ।	३१ सहस्रार (भ) स० ।
८ महाघोष स० ।	१६ समाधिनाथ स० ।	२४ नारायण स० ।	३२ अशोकाख्य स० । ॥

(श्री पुष्करार्द्धे प्रथम महाविदेहे जिन नाम.)

१ श्री मेघवाहन सर्वज्ञाय नमः ।
२ जीवरक्षक स० ।
३ महापुरुष स० ।
४ पापहर स० ।
५ मृगांकनाथ स० ।
६ सूरसिंह स० ।
७ जगत्पूज्य स० ।
८ सुमतिनाथ स० ।
९ महामहेंद्र स० ।
१० अमरभूति स० ।
११ कुमारचंद्र स० ।
१२ वारिषेण स०
१३ रमणनाथ स० ।
१४ स्वयंभू स० ।
१५ अचलनाथ स० ।
१६ मकरकेतु स० ।
१७ सिद्धार्थनाथ स० ।
१८ सफलनाथ स० ।
१९ विजयदेव स० ।
२० नरसिंह स० ।
२१ शतानंद ।
२२ वृंदारक स० ।
२३ चंद्रातप स० ।
२४ चित्र (चंद्र) गुप्त स० ।
२५ दृढरथ स० ।
२६ महायशा स० ।
२७ उष्मांक स०
२८ प्रद्युम्ननाथ स० ।
२९ महातेज स० ।
३० पुष्पकेतु स० ।
३१ कामदेव स० ।
३२ समरकेतु स० ।

(पुष्करार्धे द्वितीय महाविदेहे जिन नाम.)

१ प्रसन्नचंद्र सर्वज्ञाय नमः ।
२ महासेन स० ।
३ वज्रनाथ स० ।
४ सुवर्णबाहु स० ।
५ कुरुचंद्र (कुरुविंद) स० ।
६ वज्रवीर्य स० ।
७ विमलचंद्र स० ।
८ यशोधर स० ।
९ महाबल स० ।
१० वज्रसेन स० ।
११ विमलबोध स० ।
१२ भीमनाथ स० ।

१३ मेरुभद्र स० । १८ प्रतिमाधर स० । २३ ब्रह्मभूत (ति) स० । २८ महीधर स० ।
१४ जद्रगुप्त स० । १९ अतिश्रेय स० ।(अजितनाथ स०)। २४ हित (दिन) कर स० ।२९ कृतब्रह्म स०।(कृतवर्म स०)
१५ सुदृढासिंह स० । २० कनककेतु स० । २५ वरुणदत्त स० । ३० महेंद्र स० ।
१६ सुव्रत स० । २१ अजितवीर्य स० । २६ यशः कीर्ति स० । ३१ वर्धमान स० ।
१७ हरिचंद्र स० । २२ फल्गुमित्र स० । २७ नागेंद्र स० । ३२ सुरेंद्रदत्त स० ।

१ जंबूद्वीपे भरतक्षेत्रे–श्री अजितनाथ सर्वज्ञाय नमः ।
२ धातकीखंडे प्रथम भरतक्षेत्रे–श्री सिद्धांतनाथ सर्व० ।
३ धातकीखंडे द्वितीय भरतक्षेत्रे–श्री करणनाथ स० ।
४ पुष्करार्धे प्रथम भरतक्षेत्रे–श्री प्रभासनाथ स० ।
५ पुष्करार्धे द्वितीय भरतक्षेत्रे–श्री प्रभावकनाथ स० ।
६ जंबूद्वीपे ऐरवतक्षेत्रे–श्री चंद्रनाथ स० ।
७ धातकीखंडे प्रथम ऐरवतक्षेत्रे–श्री जयनाथ स० ।
८ धातकीखंडे द्वितीयैरवतक्षेत्रे–श्री पुष्पदन्त स० ।
९ पुष्करार्धे प्रथमैरवतक्षेत्रे–श्री अग्राहिक सर्व० ।
१० पुष्करार्धे द्वितीयैरवतक्षेत्रे–वलि (व्र) भद्र सर्वज्ञायनमः॥

आ तप जैन प्रबोध विगेरेमां पण छे.

४१ नवकार तप.

नमस्कारतपश्चाष्टषष्टिसंख्यैकभक्तकैः । विधीयते च तत्पादसंख्यायास्तु प्रमाणतः ॥ १ ॥

३॥ नवकार मंत्रनी आराधना माटे जे तप, ते नवकार तप कहेवाय छे. तेमां पहेला पदमां सात वर्ण छे. तेथी तेना सात उपवास अथवा सात एकासणां करवा, बीजा पदमां पांच अक्षर होवाथी पांच उपवास अथवा पांच एकासणां करवां. त्रीजा पदना सात, चोथा पदना सात, पांचमाना नव, तथा छठा, सातमा, आठमाना आठ आठ अने नवमाना नव उपवास अथवा एकासणां करवां. आ प्रमाणे करवाथी अडसठ उपवास अथवा एकासणां थाय छे. आ उपवास अथवा एकासणां लगोलग करवा, अथवा शक्ति न होय तो संपदाए संपदाए पारणुं करीने करवा. (संपदा उपर प्रमाणे जाणवी. पण आठमा अने नवमा पदनी संपदा एकज गणवी.) उपवास करे तो एकांतरा पण करे.[1] तेमां पारणे बेसणुं तेविहारुं करवुं.

उद्यापनमां रुपाना पतरा उपर सुवर्णनी लेखणवती पंचपरमेष्ठिनो मंत्र[2] लखीने ज्ञानपूजा क-

---

१ आठमा अने नवमा पदे सात छठ तथा एक अट्ठम करवो एवो संप्रदाय छे,

२ बीजी प्रतिओमां कस्तूरीथी लखवानुं कहेलुं छे.

४।। रवी. अमसठ अमसठ फळ, पुष्प, रुपानाणुं, पक्वान्न, विगेरे ढोकवां. गुरुपूजा, संघपूजा, संघवात्सल्य करवुं. पोतपोतानी संपदानुं गरणुं गणवुं. साथीया विगेरे नीचे प्रमाणे.

	सा०	ख०	लो०	नो०		सा०	ख०	लो०	नो०
पहेली संपदाए नमो अरिहंताण	७	७	७	२०	बीजी संपदाए नमो सिद्धाणं	५	५	५	२०
त्रीजी ,, नमो आयरियाणं	७	७	७	२०	चोथी ,, नमो उवज्झायाणं	७	७	७	२०
पांचमी ,, नमो लोए सव्वसाहूणं	९	९	९	२०	छठ्ठी ,, एसो पंच नमुक्कारो	८	८	८	२०
सातमी ,, सव्वपावप्पणासणो	८	८	८	२०	आठमी ,, मंगलाणंचसव्वेसिं पढमं हवइ मंगलं	१७	१७	१७	२०

आ तपनुं फळ सर्व सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो अनागाढ तप छे.

नवकार पदनो तप सेनप्रश्नमां आ प्रमाणे लखेल छे.

प्रथम पदना सात अक्षर माटे लागठ सात उपवास करवा. बीजाना पांच अक्षर माटे पांच ।।।

उपवास लागठ करवा. एवी रीते सात पद सुधी दरेक संपदाना अक्षरो प्रमाणे उपवासो लागठ करे अने आठमी नवमी संपदाए शक्ति होय तो १७ उपवास एकी साथे करे ने शक्ति न होय तो पहेला आठ करी पारणुं करी फरीं नव उपवास करे. दरेक पदनुं गरणुं एक एक लाख गणे अनें जो आठमी नवमी भेगी करे [१७ उपवास लागठ करें] तो ए बे पदनो भेगो बे लाख जाप करे.

प्रथम पदनो तप करे त्यारे सात दिन सुधी "नमो अरिहंताणं" नो एक लाख जाप करे, एवी रीते जे जे पदनो तप करे ते ते पदनो जाप एक लाख करे अने जो शक्ति न होय तो दरेक पदनुं बे हजार गरणुं गणे. साथीया खमासमण विगेरे पूर्वनी पेठे जाणवां.

४१/१ चौद पूर्व तप.

शुक्लपक्षे तपः कार्यं चतुर्दश चतुर्दशीः ।
चतुर्दशानां पूर्वाणां तपस्तेन समाप्यते ॥ १ ॥

चौद पूर्वनी आराधना माटे जे तप, ते चौद पूर्व तप कहेवाय छे. तेमां शुभ मुहूर्ते शुद चौदशने रोज शरु करी चौद मासनी शुद चौदशे चौदशे शक्ति प्रमाणे उपवास अथवा एकासणादिक तप करवो. अथवा बन्ने चौदश लइने सात मासे तप पूरो करवो. (आ चतुर्दशी तप पण कहेवाय छे.) अथवा शुद चौदशने दिवसे आरंभीने लगोलग चौद दिवस सुधी एकासणां करी पूरो करवो. प्रथम आगमनी स्थापना करवी. वासक्षेपथी तेनी पूजा करवी. ज्ञान पासे नीचे बताव्या प्रमाणे नित्य साथीया करवा. नित्य चैत्यवंदन करवुं. ज्ञाननी यथाशक्ति रुपानाणे पूजा करवी. ज्ञाननी पूजा भणाववी. स्तवनने स्थाने ज्ञाननी पूजा कहेवी. (छेल्ले दिवसे वरघोडो चढाववो.)

उद्यापन ज्ञानपंचमीनी पेठे करवुं. (जुओ नंबर ४७ अथवा ४८) विशेष एटलो के १४ पुस्तको लखावीने मूकवां. तथा चौद चौद पदार्थो—उपकरणो लेवां. गुरुपूजा, संघपूजा, संघवात्सल्य विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ सम्यक् श्रुतज्ञाननी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावक-

७॥ ने करवानो आगाढ तप छे. गुणणुं विगेरे नीचे प्रमाणे. जे पूर्वनो तप चालतो होय ते पूर्वनुं गणवुं.

चौद पूर्वना नाम.

	सा०	ख०	लो०	नो०
१ श्री उत्पादपूर्वाय नमः	१४	१४	१४	२०
२ श्री आग्रायणी पूर्वाय नमः	२६	२६	२६	२०
३ वीर्यप्रवाद पूर्वाय नमः	१६	१६	१६	२०
४ अस्तिप्रवाद पूर्वाय नमः	२८	२८	२८	२०
५ ज्ञानप्रवाद पूर्वाय नमः	१२	१२	१२	२०
६ सत्यप्रवाद पूर्वाय नमः	२	२	२	२०
७ आत्मप्रवाद पूर्वाय नमः	१६	१६	१६	२०
८ कर्मप्रवाद पूर्वाय नमः	३०	३०	३०	२०
९ प्रत्याख्यानप्रवाद पूर्वाय नमः	२०	२०	२०	२०
१० विद्याप्रवाद पूर्वाय नमः	१५	१५	१५	२०
११ कल्याणप्रवाद पूर्वाय नमः	१२	१२	१२	२०
१२ प्राणावाय पूर्वाय नमः	१३	१३	१३	२०
१३ क्रियाविशाल पूर्वाय नमः	३०	३०	३०	२०
१४ लोकबिंदुसार पूर्वाय नमः	२५	२५	२५	२०

४२/२ चतुर्दशी तप.

शुक्ल पक्षनी चउदशने दिवसे जे तप करवानो होय ते तपने चतुर्दशी तप कहीए. ते

तपमां चौद शुक्ल पक्षनी चतुर्दशीओए एकासणादि यथाशक्तिए करवामां आव छे. उद्यापनमां चौद जातिना धान्यो तथा चौद फलादि ज्ञान पासे वा प्रभु पासे धरायछे.

शुक्ल अग्यारश ११ मास सुधी करवी अने शुक्ल चौदश १४ मास उपवासथी करवी. ते बंने तपमां मौनपणाथी रहेवुं. ते तपने श्रुतदेवी तप पण कहे छे. एम एक प्राचीन प्रतिमां लखेलुं छे.

४३ एकावळी तप.

एकद्वित्र्युपवासैः काहलिके द्वे तथा च दाडिमके ।
वसुसंख्यैश्चतुर्थैः श्रेणी कनकावलीवच्च ॥ १ ॥
चतुस्त्रिंशच्चतुर्थैश्च पूर्यते तरलः पुनः ।
समाप्तिमेति साधूनामेवमेकावली तपः ॥ २ ॥

एक आवळीनी जेम उपवास करवाथी एकावळी तप थाय छे, तेमां प्रथम एक उपवास पछी

पारणुं, पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर पारणुं, एम करवाथी प्रथम काहलिका थाय छे. पछी एकांतर पारणावाळा आठ उपवास करवा, तेणे करीने काहलिकानी नीचे दाडिम पुष्प उत्पन्न थाय छे. त्यारपछी एक उपवास उपर एक पारणुं, पछी बे उपवास उपर एक पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर एक पारणुं, ए रीते चडतां चडतां सोळ उपवास उपर एक पारणुं करवाथी हारनी एक सेर पूरी थाय छे । त्यारपछी चोत्रीश उपवास एकांतर पारणां वडे करवाथी ते हारनुं पदक थाय छे । त्यारपछी विलोमना क्रमथी एटले सोळ उपवास उपर एक पारणुं, पंदर उपवास उपर एक पारणुं, चौद उपवास उपर एक पारणुं, एम उतरता उतरता छेवट एक उपवास उपर एक पारणुं करवाथी बीजी सेर पूरी थाय छे. । पछी पारणाना आंतरावाळा आठ उपवास करवाथी बीजा दाडिमना पुष्प उत्पन्न थाय छे । त्यारपछी त्रण उपवास उपर एक पारणुं, पछी बे उपवास उपर एक पारणुं अने छेवट एक उपवास उपर पारणुं ए रीते करवाथी बीजी काहलिका पूर्ण थाय छे. आम करवाथी कुल ३३४ उपवास अने ८८ पारणां थाय छे.

उद्यापनमां बृहत्स्नात्र पूर्वक विधिथी पूजा करीने प्रतिमाने मोटो मुक्ताफळनो एक सेरनो हार पहेरावववो.* संघवात्सल्य, संघपूजा, गुरुपूजा विगेरे करवुं. आ तप करवाथी निर्मळ गुणनी प्राप्ति थाय छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

बीजी रीते एकासणुं १, नीवी १, आंबिल १, तथा उपवास १, ए रीते एक ओळी थइ. एवी पांच ओळी करवाथी पण एकावळी तप थाय छे (आ मतांतर विधिप्रपामां छे.)

"नमो अरिहंताणं" ए पदनी नोकारवाळी वीश गणवी, साथीया विगेरे बार बार करवा.

४४ दशविध यतिधर्म तप.

संयमादौ दशविधे धर्मे एकान्तरा अपि । क्रियन्त उपवासा यत्तत्तपः पूर्यते हि तैः ॥ १ ॥

दश प्रकारना यति धर्मनी आराधना माटे आ तप छे तेमां दश उपवास एकांतरे करवा.

---

* तथा सुवर्ण अक्षरमय पुस्तक लखावी सुविहित मुनिने आपवुं. तेवो जोग न होय तो श्री संघना भंडारमां मूकवुं, पण पोतानी निश्राए न राखवुं.

तेणे करीने आ तप पूर्ण थाय छे (आ तप शुक्ल पक्षमां शरु थाय छे. जैन प्रबोध) उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधिए देवपूजा करी दश दश फळ, पक्वान्न विगेरे वस्तुओ ढोकवी. तथा मुनिने वस्त्र पात्रादिकनुं दान देवुं. संघपूजा, संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ शुद्ध धर्मनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

तपने दिवसे अनुक्रमे गुणणुं विगेरे नीचे प्रमाणेः—

१ क्षांतिगुणधराय नमः
२ मार्दवगुणधराय नमः
३ आर्जवगुणधराय नमः
४ मुक्तिगुणधराय नमः
५ तपोगुणधराय नमः
६ संयमगुणधराय नमः
७ सत्यगुणधराय नमः
८ शौचगुणधराय नमः
९ अकिंचनगुणधराय नमः
१० ब्रह्मचर्यगुणधराय नमः

साथीया १० खमासमण १० काउसग्ग १० लोगस्सनो अने नवकारवाळी २० गणवी.

४५ पंचपरमेष्ठि तप

उपवासैकस्थाने आचाम्लैकाशने च निर्विकृतिः ॥

प्रतिपरमेष्ठि च षट्कं प्रत्याख्यानस्य भवतीदम् ॥ १ ॥

पांच परमेष्ठिनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां पहेले दिवसे उपवास, बीजे दिवसे एकलठाणुं, (मात्र एकज हाथ हाले पण बीजुं कोइ अंग हालवुं न जोइए. तथा स्थानकेज चौवीहार करवो जोइए) त्रीजे दिवसे आंबिल, चोथे दिवसे एकासणुं, पांचमे दिवसे नीवी, छठ्ठे दिवसे पुरिमड्ढ अने सातमे दिवसे आठ कवळ (अथवा बीजी प्रतोने आधारे बेसणुं पण छे.) ए प्रमाणे सात दिवसनी एक ओळी थइ. एवी पांच ओळी करवाथी ३५ दिवसे तप पूर्ण थाय छे.

उद्यापने पंचतीर्थीबिंब भरावvुं, अरिहंत, सिद्ध, आचार्य, उपाध्याय अने साधुनी भक्ति करवी. मोदक ३५ तथा बीजी वस्तु पांच पांच प्रभु पासे ढोकवी. संघपूजा, संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ सर्व विघ्ननी शांति थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

ॐ नमो अरिहंताणं	१२	१२	१२	२०	ॐ नमो आयरियाणं	३६	३६	३६	२०
ॐ नमो सिद्धाणं	८	८	८	२०	ॐ नमो उवज्झायाणं	२५	२५	२५	२०
ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं	२७	२७	२७	२०					

४६ लघुपंचमी तप

लघुपंचम्यां ह्यशनादि पञ्चमासोत्तरं तपः कृत्वा ।
तत्पञ्चविधं समाप्तौ समाप्यते मासपंचविंशत्या ॥ १ ॥

पंचमीने दिवसे करवानो तप ते पंचमी तप कहेवाय छे. ते तप श्रावण, भाद्रपद, आश्विन, कार्त्तिक, पोष अने चैत्र, एटला मास वर्जीने बीजा मासमां शुद पांचमे शरु करवो. पुरुषे अथवा स्त्रीए जिनचैत्यने विषे जात्यादिक पुष्पोवडे देवपूजा करवी. पछी ज्ञाननुं स्थापन करी तेनी पण पुष्पादिवडे पूजा करवी. पछी तेनी आगळ शुभ (अक्षत) तंडुलवडे सुंदर स्वस्तिक करवो. तेना पर घृतपूर्ण दीपक पांच वाटवाळो देदीप्यमान मूकवो. पासे फळ, मोदक आदि नैवेद्य

मूकवुं. पोते मस्तकपर गंध, अक्षत अने चंदनने धारण करी गुरु पासे जइ शुक्ल पंचमीतपनो आरंभ करवो. पांच मासनी शुक्ल पांचमने दिवसे बेसणुं करवुं, पछी पांच मासनी पांच शुक्ल पंचमीए एकासणुं करवुं, पछी पांच मासनी पांच शुक्ल पंचमीए नीवी करवी, पछी पांच मासनी शुक्ल पंचमीए आंबिल करवा, पछी पांच मासनी शुक्ल पंचमीए उपवास करवा. ए प्रमाणे पचीश मासे ते तप पूर्ण थाय छे. कोइ गच्छमां पचीशे मासनी दरेक पंचमीए जेवी रीते आरंभ कर्यो होय एटले के बेसणुं के एकासणुं के नीवी विगेरे जे तपवडे आरंभ कर्यो होय तेज तप करवानी पद्धति छे.

अथवा आ तप उपर प्रमाणे शुक्ल पंचमीए आरंभ करी शुक्ल तथा कृष्ण एम बन्ने पंचमी लइ पचीश पंचमीए एटले एक वर्षे पूर्ण करवामां आवे छे. (नं. अ.)

अथवा उपर प्रमाणे शुक्ल पंचमीए आरंभी शुक्ल तथा कृष्ण एम बन्ने पंचमी लइ पांच पंचमीए आ तप पूरो करवामां आवे छे. तेमां उद्यापने पक्वान्न फळ विगेरे तथा ज्ञानना

उपकरण पांच पांच ढोकवा. (नं. ग.)

अथवा शुक्ल पंचमीए शरु करी दरेक पंचमीए उपवास करवो. ए रीते पचीश पंचमीए एटले एक वर्षे तप पूर्ण करवो. (पं. बु.)

उद्यापनमां जिनप्रतिमानी मोटी स्नात्र विधि पूर्वक पूजा करवी. पांच पांच विविध प्रकारना पक्वान्न, फळ, रुपानाणुं विगेरे ढोकवां. तथा अंग, उपांग अथवा नानी पोथी पांच लखावी साधुने वहोरावववी. तेना अभावे संघना भंडारमां मूकवी. पुस्तक (ज्ञान) नी आगळ सापडा, पाटी, रुमाल, दोरी, पींछी, नोकारवाळी, वासक्षेपनो वाटवो अथवा दाबडो, लेखण, खडीओ, मुखवस्त्रिका, दांडो, रजोहरण, ठवणी, ओघानो पाटो, छाबडी, अंगलूहणां, सुखड, वासक्षेप विगेरे ज्ञान, दर्शन तथा चारित्रना उपगरणो सर्वे पांच पांच ढोकवा. पांच प्रकारना धान्य ढोकवा. संघपूजा, संघवात्सल्य, गुरुभक्ति विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ ज्ञाननो लाभ थवारूप छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. आ तप मुख्यताए करी ज्ञानने उद्देशीने छे, तेमां ज्ञान लखाववुं तथा

तेनां उपगरणो कराववां एनी आवश्यकता छे. ज्ञान लखाववानो महिमा आचारोपदेशमां आ प्रमाणे वर्णव्यो छे—

लिखाप्यागमशास्त्राणि यो गुणिभ्यः प्रयच्छति ।
तन्मात्राक्षरसंख्यानि वर्षाणि त्रिदशो भवेत् ॥ १ ॥

अर्थ—जे माणस आगम शास्त्रो लखावीने गुणी मुनिओने आपे छे, ते पुस्तकना अक्षर जेटला वर्ष देवलोकमां वसे छे. (इत्यादि.)

"ॐ नमो नाणस्स" पदनी नोकारवाळी वीश, साथीया विगेरे ५१ करवा अथवा पांच पांच करवा.

४७ बृहत् पंचमी तप (ज्ञान पंचमी)

एवमेव तपो वर्षपञ्चकं कुर्वतां नृणाम् ।
बृहत्पञ्चमिकायास्तु तपः संपूर्यते किल ॥ १ ॥

एज प्रमाणे पांच वर्ष सुधी तप करता मनुष्योने बृहत्पंचमीनुं व्रत पण पूर्ण थाय छे. आ

तपनो आरंभ लघु पंचमीनी जेम करवो. विधि पण तेज प्रमाणे जाणवो. एक वर्षनी शुक्ल पांचमे बेसणुं करवुं, बीजे वरसे एकासणुं, त्रीजे वर्षे नीवी, चोथे वर्षे आंबिल अने पांचमे वर्षे उपवास करवा. ए प्रमाणे पांच वर्षे पूर्ण थाय छे. उद्यापन लघु पंचमीनी जेम करवुं. (जुओ तप नं. ५६) तेमां सर्वे वस्तु पचीश पचीश ढोकवी. आ तपनुं फळ महाज्ञाननी प्राप्ति थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

अथवा आ तप पांच वर्ष अने पांच मासनी दरेक अजवाळी पांचमे उपवास अथवा एकासणुं करवाथी पण थाय छे. गरणुं विगेरे लघु पंचमीवत् जाणवुं.

एक प्राचीन प्रतिमां लखेल छे जे रोगादि कारणे पछवाडेथी पण तप पूर्ण कराय छे अने उद्यापने आद्यमां मध्यमां के अन्त्ये ज्यारे अवसर मळे त्यारे यथाशक्तिए करवानुं छे. तेमां पांच पुस्तक भरावबा विगेरे करवानुं छे.

आ तप उत्कृष्टथी आवी रीते पण करवामां आवे छे—दरेक शुक्ल पंचमीनो उपवास जाव- ॥९॥

ज्जीव करवो. पांच वरस पछी उद्यापन विगेरे करवुं. गरणुं नं ४६ ना तप प्रमाणे जाणवुं.

४८ चतुर्विध संघ तप.

उपवासद्वयं कृत्वा ततः ख रस संख्यया ।
एकान्तरोपवासैश्च पूर्णं संघतपो भवेत ॥ १ ॥

चतुर्विध संघनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां प्रथम एक छठ करी पारणुं करवुं. पछी एकांतर साठ उपवास करवा. ए रीते करवाथी आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापनमां संघवात्सल्य अने संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नाम कर्म उपार्जन थाय ते छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

" ॐ नमो तीत्थस्स " नोकरवाळी वीश साथीया विगेरे बासठ बासठ अथवा पचीश पचीश करवा.

૪૯ ઘન તપ.

एकद्व्येकद्वित्र्येकयुग्मशशिसंख्ययोपवासैश्च ।
पारणकान्तरितैरपि निरन्तरैः पूर्यतेऽत्र घनम् ॥ १ ॥

આ તપ આંકડાના ઘનની યુક્તિએ થાય છે. તેમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું । પછી ફરીથી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । અને પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. । આ રીતે ઉપવાસ બાર તથા પારણાં આઠ મળી વીશ દિવશે આ તપ પૂરો થાય છે. ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્રવિધિએ પૂજા કરી ઉપવાસની સંખ્યા પ્રમાણે પુષ્પ, ફળ, મોદક વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવા. સંઘ વાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. મુનિને દાન દેવું. આ તપનું. ફળ મહાલક્ષ્મી (મોક્ષલક્ષ્મી)ની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાઢ

तप छे. " नमो अरिहंताणं " नोकरवाळी वीश; साथीया विगेरे बार बार करवा.

१	२
१	२

२	१
२	१

यंत्र.

५० महा घन तप.

महाघनतपः श्रेष्ठं एकद्वित्रिभिरेव हि ।
उपवासैर्नवकृत्वः पृथकूश्रेणिमुपागतैः ॥ १ ॥

घनना आंकडाना बाहुल्यपणाथी आ महाघन कहेवाय छे. आ तपमां प्रथम श्रेणिए अनुक्रमे एक, बे अने त्रण उपवास एकांतर पारणावाळा निरंतर करवा. बीजी श्रेणिमां अनुक्रमे बे, त्रण अने एक उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. त्रीजी श्रेणीमां त्रण, एक अने बे उपवास, चोथी श्रेणीमां बे, त्रण अने एक उपवास, पांचमी श्रेणीमां त्रण, एक अने बे उपावस, छठी श्रेणीमां एक, बे अने त्रण उपवास, सातमी श्रेणीमां त्रण, एक अने बे उपवास, आठमी श्रेणीमां

एक, बे अने त्रण उपवास तथा नवमी श्रेणीए बे, त्रण अने एक उपवास एकांतर पारणावाळा निरंतर करवा. आ रीते करवाथी उपवास ५४ तथा पारणा २७ मळी सर्व दिन ८१ ए आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापने मोटी स्नात्र पूर्वक एकाशी एकाशी पुष्प, फळ, मोदक विगेरे ढोकवा. गुरु पूजा, संघ पूजा, संघ वात्सल्य विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ चक्रवर्तीनी ऋद्धि प्राप्त थाय ते छे. आ मुनि तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे, "नमो अरिहंताणं" पदनी नोकरवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१	२	३
२	३	१
३	१	२

२	३	१
३	१	२
१	२	३

३	१	२
१	२	३
२	३	१

यंत्र स्थापना.

बीजी रीत (जैन प्रबोध) (चार पर्यंत घन)

प्रथमनी रीत करतां अधिक तप करवो होय तो आ रीते करवो. प्रथम श्रेणीए एक, बे, त्रण अने चार निरंतर उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. बीजी श्रेणीए बे, त्रण, चार अने एक. त्रीजी श्रेणीमां त्रण, चार. एक अने बे. चोथी श्रेणीमां चार, एक, बे अने त्रण. पांचमीमां बे, त्रण, चार अने एक. छठीमां त्रण, चार, एक अने बे. सातमीमां चार, एक, बे अने त्रण. आठमीमां एक, बे, त्रण अने चार, नवमीमां त्रण, चार. एक अने बे. दशमीमां चार, एक, बे अने त्रण. अगीयारमीमां एक, बे, त्रण अने चार. बारमीमां बे, त्रण, चार अने एक. तेरमीमां चार, एक, बे अने त्रण. चौदमीमां एक, बे, त्रण अने चार. पंदरमीमां बे, त्रण, चार, अने एक तथा सोळमीमां त्रण, चार, एक अने बे. ए प्रमाणे अनुक्रमे निरंतर उपवास एकांतर पारणा-वाळा करवा. ए रीते उपवास १६० तथा पारणा ६४ मळी २२४ दिवसे पूर्ण थाय छे.

१	२	३	४
२	३	४	१
३	४	१	२
४	१	२	३

२	३	४	१
३	४	१	२
४	१	२	३
१	२	३	४

३	४	१	२
४	१	२	३
१	२	३	४
२	३	४	१

४	१	२	३
१	२	३	४
२	३	४	१
३	४	१	२

यंत्र स्थापना

त्रीजी रीत (पांच पर्यंत घन)

प्रथम श्रेणीए अनुक्रमे एक, बे, त्रण चार अने पांच निरंतर उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. बीजी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच अने एक. त्रीजी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक अने बे. चोथी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे, अने त्रण. पांचमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण अने चार. छठ्ठी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच अने एक. सातमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक, अने बे. आठमी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. नवमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. दशमी श्रेणीए एक, बे, त्रण, चार, ने पांच. अगीयारमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने बे. बारमी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. तेरमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. चौदमी श्रेणीए

एक, बे, त्रण, चार ने पांच. पंदरमी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच ने एक. सोळमी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. सत्तरमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. अढारमी श्रेणीए एक, बे, त्रण, चार ने पांच. ओगणीशमी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच ने एक. वीशमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने बे. एकवीशमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. बावीशमी श्रेणीए एक, बे, त्रण, चार ने पांच. त्रेवीशमी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच ने एक. चोवीशमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने बे तथा पचीशमी श्रेणीए चार, पांच, एक, बें ने त्रण. आ रीते करवाथी उपवास दिन ३७५ तथा पारणा दिन १२५ मळी कुल दिन ५०० एटले सोळ मास ने दिन वीश वडे आ तप पूर्ण थाय छे. नमो अरिहंताणं पदनी नवकारवाळी २० साथीया विगेरे १२ बार करवा.

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४
१	२	३	४	५

३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४
१	२	३	४	५
२	३	४	५	१

४	५	१	२	३
५	१	२	३	४
१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२

५	१	२	३	४
१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३

चोथी रीत [छ पर्यंत घन]

प्रथम श्रेणीए	१	२	३	४	५	६	तेरमी श्रे०	३	४	५	६	१	२	पचीशमी श्रे०	५	६	१	२	३	४
बीजी ,,	२	३	४	५	६	१	चौदमी ,,	४	५	६	१	२	३	छवीशमी ,,	६	१	२	३	४	५
त्रीजी ,,	३	४	५	६	१	२	पंदरमी ,,	५	६	१	२	३	४	सत्तावीशमी ,,	१	२	३	४	५	६
चोथी ,,	४	५	६	१	२	३	सोळमी ,,	६	१	२	३	४	५	अठ्यावीशमी ,,	२	३	४	५	६	१
पांचमी ,,	५	६	१	२	३	४	सत्तरमी ,,	१	२	३	४	५	६	ओगणत्रीशमी ,,	३	४	५	६	१	२
छठ्ठी ,,	६	१	२	३	४	५	अढा० ,,	२	३	४	५	६	१	त्रीशमी ,,	४	५	६	१	२	३
सातमी ,,	२	३	४	५	६	१	ओग० ,,	४	५	६	१	२	३	एकत्रीशमी ,,	६	१	२	३	४	५
आठमी ,,	३	४	५	६	१	२	वीशमी ,,	५	६	१	२	३	४	बत्रीशमी ,,	१	२	३	४	५	६
नवमी ,,	४	५	६	१	२	३	एकवी० ,,	६	१	२	३	४	५	तेत्रीशमी ,,	२	३	४	५	६	१
दशमी ,,	५	६	१	२	३	४	बावीश० ,,	१	२	३	४	५	६	चोत्रीशमी ,,	३	४	५	६	१	२
अग्यार० ,,	६	१	२	३	४	५	त्रेवीश० ,,	२	३	४	५	६	१	पांत्रीशमी ,,	४	५	६	१	२	३
बारमी ,,	१	२	३	४	५	६	चोवीश० ,,	३	४	५	६	१	२	छत्रीशमी ,,	५	६	१	२	३	४

आ रीते करवाथी उपवास ७५६, तथा पारणा २१६ सर्व दिन ए७२ एटले बे वर्ष आठ मास ने बार दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे.

" नमो अरिहंताणं " पदनी नवकार वाळी, २०. साथिया विगेरे १२ बार करवा.

५१ वर्ग तप.

एकद्व्येककयुग्मयुग्मवसुधायुग्मेन्दुक्ष्मायामलक्ष्मायुग्मद्वयक्ष्मामियुग्मधरणीयुग्मेन्दुयुग्मैककैः ।
एकद्व्येकक्षुजद्विक्ष्मामियुगलज्याज्याद्विक्ष्मामिद्वयैरेकद्व्येकक्षुजद्विचन्द्रयमलैरेकैकयुग्मेन्दुभिः ॥ १ ॥
द्विक्ष्व्येकद्विमहीद्विक्ष्मामियुगलज्याज्याद्विभूमिद्वयैर्व्येकक्ष्येकमहीद्विचन्द्रयुगलैः श्रेण्यष्टकत्वं गतैः ।
वर्गाख्यं तप उच्यते ह्यनशनैर्मध्योल्लसत्पारणैः सर्वत्रापि निरन्तरैरपि दिनान्यस्मिन् खषट्क्ष्मामयः ॥ २ ॥

वर्गना आंकवडे जे तप ते वर्ग तप कहेवाय छे. तमां निचे प्रमाणे एकांतर पारणावाळा निरंतर उपवासवडे आठ श्रेणीए तप करवो.

पहेली श्रेणी	१ २ १ २ २ १ २ १	चोथी श्रेणी	२ १ २ १ १ २ १ २	सातमी श्रेणी	२ १ २ १ १ २ १ २
बीजी "	१ २ १ २ २ १ २ १	पांचमी "	१ २ १ २ २ १ २ १	आठमी "	२ १ २ १ १ २ १ २
त्रीजी "	२ १ २ १ १ २ १ २	छठ्ठी "	१ २ १ २ २ १ २ १		

एटले के प्रथम एक उपवास करी पारणुं करवुं, पछी बे उपवास करी पारणुं, पछी एक उपवास करी पारणुं, पछी बे उपवास करी पारणुं, पछी बे उपवास करी पारणुं, पछी एक उपवास करी पारणुं, पछी बे उपवास करी पारणुं, अने पछी एक उपवास करी पारणुं करवुं. ए रीते पहेली श्रेणी थइ. ते प्रकारे बीजी साते श्रेणीओ करवी. ते प्रमाणे करतां उपवास ९६ तथा पारणा ६४ मळी कुल्ल दिन १६० थाय. उद्यापने मोटी स्नात्र पूर्वक १६० मोदक, फळ, पुष्प विगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ महा ऋद्धि प्राप्त थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गुणणामां " नमो अरिहंताणं " पदनी नोकरवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरें बार बार करवा.

५२ श्रेणीतप

श्रेणौ षट्श्रेणयः प्रोक्ता एको द्वौ प्रथमे क्रमे।
द्वितीयादिषु चैकाकक्रमवृद्ध्याज्जिजायते ॥ १ ॥

श्रेणीना अंक वर्गे जे तप ते श्रेणीतप कहेवाय छे आ श्रेणीतपमां छ श्रेणीओ कही छे तेमां प्रथम श्रेणीए प्रथम एक उपवास करी पारणुं करवुं, पछी बे उपवास करी पारणुं करवुं बीजी श्रेणीमां प्रथम एक उपवास करी पारणुं. पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर पारणुं त्रीजी श्रेणीमां एक, बे, त्रण, चार, उपवास एज प्रमाणे पारणावाळा करवा चोथी श्रेणीमां एक, बे, त्रण, चार अने पांच, पांचमीमां एक, बे, त्रण, चार, पांच अने छ, तथा छठीमां एक, बे, त्रण, चार, पांच, छ अने सात निरंतर उपवास अनुक्रमे पारणाना आंतरावाळा करवा. ए रीते करवाथी उपवास ८३ अने पारणा २७ मळी कुल ११० दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे उद्यापने मोटी स्नात्र विधि पूर्वक ११० पकवान्न, फळ, पुष्प वगेरे ढोकवा संघवात्सल्य संघपूजा करवी आ तपनुं फळ क्षपकश्रेणीनी प्राप्ति थाय ते छे आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे “नमो अरिहंताणं” पदनी नोकारवाळी वीश गणवी साथीया विगेरे बार बार करवा

५३ पंच मेरुतप. (मेरुमंदिर तप.)

प्रत्येकं पञ्चमेरूणामुपोषणकपञ्चकम् ।
एकान्तरं मेरुतपस्तेन संजायते शुभम् ॥ १ ॥

मेरु पर्वतनी संख्याए करीने जे तप करवो ते मेरु तप कहेवाय छे. तेमां पांच मेरुने उद्देशीने प्रत्येके प्रत्येके पांच पांच उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. तेथी पचीश उपवास अने पचीश पारणांवडे आ तप पूर्ण थाय छे, उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधिए पूजा करी पांच सुवर्णना मेरु करावी ढोकवा. तथा पचीश पचीश पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवां. आ तपनुं फळ उत्तम पदनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे. जे मेरुने उद्देशीने तप चालतो होय ते नामनुं गरणुं विगेरे जाणवुं.

	सा०	ख०	लो०	नो०
१ सुदर्शन मेरु जिनाय नमः	५	५	५	२०
२ विजय मेरु जिनाय नमः	५	५	५	२०

१०॥

३ अचल मेरु जिनाय नमः	५	५	५	२०	५ विद्युन्मालि मेरु जिनाय नमः	५	५	५	२०
४ मंदर मेरु जिनाय नमः	५	५	५	२०					

बीजी रीत (टीप्पण)

अथवा मात्र पांच उपवास एकांतर बेसणावाळा करवा एटले आ तप दश दिवसे पण करी शकाय छे. बीजो विधि उपर प्रमाणे समजवो.

५४ बत्रीश कल्याणक तप.

उपवासत्रयं कृत्वा द्वात्रिंशदुपवासकाः ।
एकभक्तांतरास्तस्मादुपवासत्रयं वदेत् ॥ १ ॥

बत्रीश उपवास वडे जणातां कल्याणकोने बत्रीश कल्याणक कहे छे. तेमां प्रथम अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पछी एकांतरा एकासणाना पारणावाळा बत्रीश उपवास करवा. तथा छेवटे अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. एम करवाथी आ तप आडत्रीश उपवास अने चोत्रीश पारणां वडे ए-

टने बोंतेर दिवसे पूर्ण थाय छे उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक बत्रीश बत्रीश पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नाम कर्मनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगढ तप छे (आ तप वसुदेवहिंडीमां छे.)

गरणुं तप नंबर ४० मां कहेला " जंबुद्वीपना प्रथम महाविदेहे जिन नाम " ए मथाळे लखेला बत्रीश नामनुं गणवुं. साथीया, खमासणा विगेरे पण तेज प्रमाणे करवा. आ तप जंबुद्वीपमां रहेला महाविदेहमां उत्कृष्ट काळे थयेला ३२ प्रभुना केवळ ज्ञान प्राप्ति रूप कल्याणकना आराधन संबंधी जाणवो.

५५ च्यवन तप तथा जन्म तप.

चतुर्विंशतितीर्थेशानुद्दिश्य च्यवनात्मकम् ।
विना कल्याणकदिनैः कार्यानशनपद्धतिः ॥१

च्यवनने माटे जे तप ते च्यवन तप कहेवाय छे. तेमां चोवीश तीर्थंकरोने उद्देशीने तेमना

१२॥

कल्याणकना दिवस विना एकांतर चोवीश उपवास करवा. उद्यापने मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनेश्वर पासे चोवीश चोवीश पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवा. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ सद्गतिनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

जन्म तप पण एज प्रमाणे करवो.

जे दिवसे जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय ते दिवसे तेमना नामनुं गरणुं गणवुं. नवकारवाळी वीश गणवी. (साथीया विगेरे बार बार करवा.) च्यवनना तपमां ऋषभस्वामि परमेष्ठिने नमः ए रीते परमेष्ठि पद २४ प्रभुना नाम साथे जोडीने गणवुं, तथा जन्मना तपमां ऋषभस्वामि अर्हते नमः ए रीते अर्हते पद २४ प्रभुना नाम साथे जोडीने गणवुं. इत्यादि (जुओ नंबर ८ वाळो तप.)

५६ सूर्यायण तप.

सूर्यनो जेम अयन एटले गति अर्थात् हानि अने वृद्धिए करीने जे तप थाय ते सूर्यायण तप कहेवाय छे. आ तप वज्रमध्य तथा यवमध्य चांद्रायणनी जेमज करवो. परंतु आ तप कृष्ण-

पडवानी प्रतिपदाए आरंभवो. उद्यापनमां चंद्रने ठेकाणे सूर्य करवो. बाकी सर्व चांद्रायण तप प्रमाणे जाणवुं. आ तपनुं फळ मोटा राज्यनी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (नंबर १२ वाळो तप जुओ.)

५७ लोकनालि तप.

सप्त पृथ्व्यो मध्यलोकः कल्पा ग्रैवेयका अपि । अनुत्तरा मोक्षशिला लोकनालिरितीर्यते ॥१॥
एकभक्तान्युपवास एकभक्तानि नीरसाः । आचाम्लान्युपवासश्च क्रमात्तेषु तपः स्मृतम् ॥२॥

लोकनालना क्रमे करीने जे तप करवो ते लोकनालि तप कहेवाय छे. तेमां सात नारक पृथ्वी एक मध्य लोक, बार कल्प, नव ग्रैवेयक, पांच अनुत्तर विमान तथा मोक्ष (सिद्ध) शिला ए लोकनाळ कहेवाय छे. तेमां सात नारक पृथ्वीने उद्देशीने सात एकासणां करवां. पछी मध्य लोकने उद्देशीने एक उपवास करवो. पछी बार कल्प (देवलोक) ने उद्देशीने बार एकासणां करवां. पछी नव ग्रैवेयकने आश्रीने नव नीवी करवी. पछी पांच अनुत्तर विमानने आश्रीने पांच

आंबील करवा. पछी सिद्धशिलाने आश्रीने एक उपवास करवो. ए प्रमाणे पांत्रीश दिवसवडे आ तप पूर्ण थाय छे. तेमां एकासणां १७, नीवी ७, आंबिल ५, अने उपवास ३, थाय छे. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनपूजा करवी. रुपानी सात पृथ्वीओ, सुवर्णमय मध्य लोक, विविध मणिमय बार कल्पो, नव ग्रैवेयक अने पांच अनुत्तर विमान तथा स्फटिकमय[१] सिद्धशिला (रुपाना चंद्र सहित[१]) करवी अने तेनापर सुवर्ण तथा रत्नो स्थापवां, अने ते सर्व देव पासे पुरुष प्रमाण अक्षतनो ढगलो करी तेनापर मूकवां. नाना प्रकारनां पक्वान्न, फळ ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ उत्तम ज्ञाननी प्राप्ति थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

५८ कल्याणक अष्टाह्निका तप

एकभक्ताष्टकं कार्यमर्हत्कल्याणपञ्चके । प्रत्येकं पूर्यते तच्च बृहदष्टाह्निकातपः ॥ १ ॥

---

१ रुपानो चंद्र करवानुं व विगेरे नंबरवाळी प्रतिओ कहे छे.

च्यवन, जन्म, दीक्षा, केवळज्ञान अने निर्वाण ए पांच कल्याणकोवमे संयुक्त थयेला आठ आठ दिवसो होवाथी कल्याणक अष्टाह्निका नामे तप कहेवाय छे. तेमां ऋषभादिक एक एक तीर्थंकरना एक एक कल्याणकने आश्रीने आठ आठ एकासणां करवाथी चाळीश एकासणांवमे एक तीर्थंकरना कल्याणकोनो तप पूर्ण थाय छे. ए रीते बीजा त्रेवीश तीर्थंकरोना कल्याणकोने आश्रीने चाळीश चाळीश एकासणां करवाथी सर्व मळीने ए६० एकासणां करवां. कदाच एक तीर्थंकरथी बीजा तीर्थंकरना कल्याणकतपनी वच्चे आंतरो पमे तो तेमां अरूचण नथी. पण चाळीश एकासणांनी अंदर तो आंतरो पमवो न जोईए. उद्यापनमां एकसो ने वीश वीश (अथवा मात्र चोवीश चोवीश[१]) पक्वान्न, फळ विगेरे मोटी स्नात्र विधि पूर्वक ढोकवां. साधुने वस्त्र, अन्न, पात्र विगेरेनुं दान देवुं. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नाम कर्मनो बंध थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. जे तीर्थंकरना जे कल्याणकनो तप चाल-

[१] आवो पाठ अ, व विगेरे प्रतिओमां छे.

१६॥

तो होय ते ते तीर्थंकरना नामनुं गरणुं गणवुं. (नंबर ७ वाळो तप जुओ).

५९ आंबिल वर्द्धमान तप.

उपवासान्तरितानि च शत पर्यन्तं तथैकमारभ्य ।
वृध्ध्या निरन्तरतया भवति तदाचाम्लवर्धमानं च ॥

आंबिलवडे वृध्धि पामतो जे तप ते आंबिल वर्धमान तप कहेवाय छे. तेमां उपवासना आंतरावाळा आंबील एकथी आरंभीने सो सुधी चढतां चढतां करवां. एटले के प्रथम एक आंबील करी उपवास करवो पछी बे आंबील उपर उपवास करवो पछी त्रण आंबील उपर उपवास करवो ए प्रमाणे चढतां चढतां सो आंबील उपर उपवास करवो. आ रीते करतां चौद वर्ष त्रण मास अने वीश दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक चोवीश जिननी पूजा करवी. मुनिने दान देवुं. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नाम कर्मनो बंध थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. "नमो अरिहंताणं" पदनी नव-

कारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

आ महान् तप छे अने पुण्यशाळी जीवज तेने साद्यंत पूर्ण करी शके छे. आ तप श्रीचंद केवळीए पूर्व भवे कर्यो हतो.

६० माघमाळा तप.

आरभ्य पोषदशमीं पर्यन्ते माघशुक्लपूर्णीयाः ।
स्नात्वार्हन्तं संपूज्य चैकभक्तं विदध्याच्च ॥ १ ॥

माघ मासमां माळारूपे करवानो जे तप ते माघमाळा तप कहेवाय छे. ते तप पोष वद दशम ने दिवसे आरंभी माघ शुदी पूर्णिमाए पूरो करवो. तेमां हंमेशा स्नान करीने अरिहंतनी पूजा करी निरंतर एकासणां करवां. आ तप एकवीश दिवसे पूर्ण थाय छे. ए प्रमाणे चार वर्ष सुधी करवुं. उद्यापने मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनेश्वरनी पूजा करी सुवर्ण तथा मणिथी गर्भित एवो घृतनो मेरु बनावी देव पासे ढोकवो. पक्वान्न, फळ विगेरे यथाशक्ति ढोकवां. मुनिने दान देवुं. संघपूजा ॥१

संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ उत्तम सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ केवळ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. "नमो अरिहंताणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६० / १ श्री महावीर तप.

महावीरतपो ज्ञेयं वर्षाणि द्वादशैव च ।
त्रयोदशैव पक्षांश्च पञ्चकल्याणपारणे ॥ १ ॥

श्री महावीर स्वामीए छद्मस्थ अवस्थामां जे तप कर्यो ते महावीर तप कहेवाय छे. तेमां बार वर्ष अने तेर पक्ष एटले साडाछ मास सुधी दश दश उपवासे पारणुं करीने तप पूर्ण करवो.

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमा आगळ सुवर्णमय वट वृक्ष ढोंकवो. तथा संघवात्सल्य विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ कर्मनो क्षय थाय ए छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणामां "श्री महावीर स्वामिने नमः" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६१ लक्षप्रतिपद् तप. (लाखी पडवो)

शुक्लप्रतिपदः सूर्यसंख्या एकाशनादिभिः ।
समर्थनीयास्तपसि लक्षप्रतिपदाख्यके ॥ १ ॥

शुक्लपक्षनी एकमने दिवसे एकाशनादिक (अथवा उपवासादिक) तप करवो. ए रीते बार एकमे एटले एक वर्षे आ तप पूर्ण थाय छे. आ तप श्रावक अने श्राविकाए करवानो छे, उद्यापनमां देव पूजा पूर्वक देवनी पासे लक्ष (एक लाख) धान्य ढोकवुं. लक्ष धान्यनुं प्रमाण आ प्रमाणे– चोखा माणा ५, मग पाली ४, मठ पाली १, अडद पाली १, चणा माणा ४, चोळा माणा ४, तुवेर पाली ७, वाल माणा ४, तल पाली ७, जुवार माणा ५, गोधूम माणा ७, जव माणा ४, कांग माणा ३, कोद्रवा माणा ३. आ तपनुं फळ अगण्य लक्ष्मीनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

॥ इति गीतार्थोक्तानि तपांसि ॥

हवे आचार्योक्त फळ तपस्याओ कहे छे—

६२ सर्वांग सुंदर तप.

शुक्लपक्षेऽष्टोपवासा आचाम्लान्तरिताः क्रमात् ।
विधीयन्ते तेन तपो भवेत्सर्वांगसुन्दरम् ॥ १ ॥

जे तप करवाथी सर्व अंगो सुंदर थाय ते सर्वांग सुंदर तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम शुक्लपक्षनी एकमने दिवसे उपवास करीने पारणे आंबिल करवुं. फरी उपवास करी आंबिल करवुं. ए प्रमाणे आठ उपवास अने सात[1] आंबिल करी पंदर दिवसे (पूर्णिमाए) आ तप पूर्ण करवो. शक्ति प्रमाणे संयमादिक दश प्रकारना धर्मनुं पालन करवुं. कषायनो त्याग करवो. पूर्णिमाने दिवसे उद्यापन करवुं. तेमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक देवनी पासे रत्नजडित सुवर्णमय पुरुष करावी ढोकवो.

---

१ श्री प्रवचनसारोद्धारना बालावबोध विगेरेमां पण आठ आंबिल पण कह्यां छे.

यथाशक्ति फळ, पक्वान्न ढोकवां. मुनिदान, संघवात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ सर्व अंगनी सुंदरतानी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवा लायक आगाढ तप छे.

गुणणामां "नमो अरिहंताणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६३ नीरुजाशिख तप (नीरुक् सिंह).

तपो नीरुजशिखाख्यं विधेयं तद्वदेव हि ।
नवरं कृष्णपक्षे तु करणं तस्य शस्यते ॥ १ ॥

नीरुज एटले रोगरहित जेनी शिखा एटले चूला छे, ते नीरुजशिख नामनो तप कहेवाय छे. आ तप सर्वांग सुंदरनी जेमज करवो एटले एकांतरा आठ उपवास तथा सात आंबिल मळी पंदर दिवसे पूर्ण करवो. विशेष एटलो के आ तप कृष्ण पक्षनी एकमने दिवसे आरंभ करी अमावास्याए पूर्ण कराय छे. उद्यापन विगेरे सर्वांग सुंदरनी जेम जाणवुं. (जुओ नंबर ६२ वाळो तप) आ तप करवाथी आरोग्यता प्राप्त थाय छे. आ श्रावकने करवा लायक आगाढ तप छे. आ

।३॥ तपमां ग्लान साधु साध्वीनी औषध्यादि वडे सुश्रूषा करवानी मुख्यता छे. (निजिगीष्ठमां अने आमां तफावत छे. जुओ तप नंबर १२४) गरणुं विगेरे पूर्वनी जेम जाणवुं.

६४ सौभाग्य कल्पवृक्ष तप.

सौभाग्यकल्पवृक्षस्तु चैत्रेऽनशनसंचयैः ।
एकान्तरैः परकार्यस्तिथिचन्द्रादिके शुभे ॥ १ ॥

सौभाग्य आपवामां कल्पवृक्षना जेवो आ तप होवाथी सौभाग्य कल्पवृक्ष नामनो आ तप छे. ते चैत्र मासनी शुद एकमथी तिथि अने चंद्रादिकना शुभ योगे एकांतर पारणावाळा १५ उपवास करवाथी त्रीश दिवसे पूर्ण थाय छे. उद्यापने मोटी स्नात्र विधि पूर्वक सुवर्णनो के रूपानो कल्पवृक्ष करावी देव पासे ढोकवो. (सुवर्णनो वृक्ष करे तो विद्रुम तथा मोतीना फळवाळो अने शाखावाळो करवो. अथवा तंदूलनो करवो.) संघवात्सल्य—संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ सौभाग्यनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. "ॐ नमो अरिहंताणं" पदनी

२३॥ नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६५ दमयंती तप.

दमयन्त्या प्रतिजिनमाचाम्लान्येकविंशतिः ।
कृतानि संततान्येव दमयंतीतपो हि तत् ॥ १ ॥

दमयंतीए नळ राजानी वियोगावस्थामां आ तप करेलो होवाथी ते दमयंती तप कहेवाय छे. तेमां दरेक जिनने उद्देशीने वीश वीश तथा शासनदेवताने उद्देशीने एक एक एम एकवीश एकवीश आंतरा रहित आंबिल करवां. तेथी पांचसो ने चार दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. शक्ति न होय तो एक तीर्थंकरनां एकवीश आंबिल करीने पछी पारणुं करवुं. ए रीते करवाथी चोवीश दिवस पारणाना वधे छे. उद्यापनमां चोवीश तीलक करावीने प्रभुने चढाववां तथा पांचसो ने चार संख्या प्रमाण रुपानाणुं, पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवां. मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनपूजा करवी. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तप करवाथी आपत्तिनो नाश थाय छे. आ श्रावकने करवानो

आगाढ तप छे. जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय, ते तीर्थंकरना नाम साथे सर्वज्ञाय नमः ए पद जोडी गरणुं नवकारवाळी २० नुं गणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा. शासनदेवताना तपने दिवसे ते ते शासनदेवीना नामनुं गरणुं गणवुं.

६६ आयातिजनक तप.

कार्यं द्वात्रिंशदाचाम्लैः स्वसत्त्वेन निरंतरैः ।
एवं स्यादायतिशुभं तप उद्यापनान्वितम् ॥ १ ॥

आयति एटले उत्तरकाळ, तेने शुभपणे जे उत्पन्न करे ते आयति (शुभ) जनक तप कहेवाय छे. आ तप निरंतर बत्रीश आंबिल करवाथी पूर्ण थाय छे. शक्ति न होय तो एकांतरित पारणांवाळां आंबिल करवां. उद्यापने मोटी स्नात्र विधि पूर्वक बत्रीश बत्रीश पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तप करवाथी उत्तर काळमां शुभ थाय छे. आ श्रावकने करवानो अगाढ तप छे. गरणुं "नमो अरिहंताणं" पदनुं गणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६७/१ अक्षय निधि तप.

घटं संस्थाप्य देवाग्रे गन्धपुष्पादिपूजितम् ।
तपो विधीयते पक्षं तदक्षयनिधि स्फुटम् ॥ १ ॥

आ तप अक्षय निधि (अखूट भंडार) नी जेवो होवाथी तेनुं नाम अक्षयनिधि तप छे. ते श्रावण वद चोथने दिवसे शरु करवो. ते दिवसे जिनेश्वरनी प्रतिमा आगळ गायना छाणथी भूमि लींपीने ते पर घउंली करी तेना पर कुंभ स्थापन करवो. (ते कुंभ सुवर्णनो रुपानो के अन्य उत्तम धातुनो अथवा छेवट माटीनो लेवो.) ते कुंभ विचित्र प्रकारना गंध पूष्पोथी पूजवो तथा तेमां सुवर्ण, मणि, मुक्ताफळ, सोपारी विगेरे नाखीने तेनुं स्थापन करवुं. पछी पंदर दिवस सुधी तेनुं नित्य पूजन करवुं. जिनेश्वरने त्रण प्रदक्षिणा करीने घटमां अक्षतनी अंजळी दररोज नांखवी. (ते अंजळीमां सोनानाणुं, रुपानाणुं, सोपारी विगेरे लेवुं) कुंभ पासे नैवेद्य ढोकवुं. दररोज शक्ति प्रमाणे एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. हमेशां कुंभ पासे नृत्य, गीतादिक उत्सव करवो. ए रीते प-

र्युषणा पर्यंत आ तप करवो. (संवत्सरीने दिवसे एटले छेल्ले दिवसे उपवास करवो.) आ रीते चार वर्ष पर्यंत आ तप करवो. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक नाना प्रकारना पकवान्न, फळ विगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तप करवाथी सर्व प्रकारनी संपत्ति प्राप्त थाय छे.

बीजी रीते अक्षतनो मुंठी हमेशां कुंभमां नांखवी. जेटला दिवसे ते घट पूर्ण थाय तेटला दिवस प्रतिदिन एकासणादिक तप करवो. बीजो सर्व विधि तथा उद्यापन उपर प्रमाणे जाणवो. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं "नमो नाणस्स" ए पदनुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं. साथीया विगेरे ५१ एकावन करवा.

$\frac{६७}{२}$ अक्षय निधि (बीजो.)

आ तप श्रावण वद ४ ने दिवसें शरु करी सोळ दिवसे पूरो करवो. तेमां सुवर्णनो रत्न जडित कुंभ कराववो. अथवा शक्ति प्रमाणे बीजी कोइ रुपा विगेरे धातुनो कराववो अथवा छेवट शक्ति न होयतो माटीनो कराववो. पछी ते कुंभ घरमां, देरासरमां अथवा उपाश्रये पवित्र स्था-

ने जिनाबिंबनी समीपे घउंली करी ते पर स्थापवो. तेनी समीपे स्वस्तिक करी ते पर कल्पसूत्र पध-रावयुं. तेनी पासे हमेशां बन्ने काळनुं प्रतिक्रमण करवुं. हमेशां देव पूजा करवी. पुस्तक उपर चं-दरवो बांधवो, ज्ञानने धूप दीप करी हमेशां रुपानाणे पूजवुं. अथवा शक्ति न होय तो पहेले तथा छेल्ले दिवसे रुपानाणे पूजवुं, अने वचला दिवसोमां यथाशक्ति द्रव्यवडे पूजवुं. पछी अक्षतनी बे हाथे अंजळी भरीने उपर सोपारी तथा रुपानाणुं मूकी उभा थइ ज्ञाननी " बोधागाधं० " ए थुइ त्रणी स्तुति करवी अथवा आ दुहो बोलवो—" ज्ञान समो को धन नहि, समता समो न सुख। जीवित सम आशा नहि, लोभ समो नहि दुःख ॥ १ ॥ " पछी ते अक्षतनी अंजळी सोपारी सहित कुंभमां नांखवी. उपर एक श्रीफळ मूकवुं. एम सोळ दिवस सुधी अक्षतनी अंजळी, सो-पारी तथा रुपानाणुं कुंभमां नाखवुं. छेल्ले दिवसे कुंभ चोखाथी पूर्ण करवो. पछी खमासमण दइ " इच्छाकारेण संदिसह भगवन् श्री श्रुतदेवताआराधनार्थं काउस्सग्ग करुं ? इच्छं, श्री श्रुतदेवता-आराधनार्थं करेमि काउस्सग्गं " अन्नत्थ० कही एक नवकारनो काउस्सग्ग करी एक जण पारी

२८॥ " नमोऽर्हत्० " कही "सुअदेवया भगवइ, नाणावरणीअकम्मसंघायं । तेसिं खवेउ सययं, जेसिं सुअसायरे भत्ती ॥ १ ॥ " ए थोइ कहे. "नमो नाणस्स" ए पदनी नवकारवाळी २० दररोज गणवी. आ प्रमाणे दररोज करवुं. छेल्ले दिवसे रात्रीजागरण, पूजा प्रभावना करवी. पारणाने दिवसे हाथी, घोडा विगेरेथी वरघोडो शणगारी वाजते गाजते कुंभने देरासर लइ जवो. ते वखते कुंभ उपर श्रीफळ राखी ते उपर लीलुं, पीळुं रेशमी वस्त्र वींटी उपर फुलनी माळा पहेरावी सौभाग्यवती स्त्रीने माथे मूकवो. तथा नैवेद्यमां सर्व जातनां पक्वान्न सुखडी विगेरे यथाशक्ति करावी तेना थाळ पण सौभाग्यवती स्त्रीओने माथे मूकवा. ए रीते वरघोडा सहित देरासर आववुं. कुंभवाळी स्त्रीओए त्रण प्रदक्षिणा करी प्रभु पासे कुंभ मूकवो. पछी नैवेद्य पण प्रभु पासे मूकवुं. ज्ञानना पुस्तकने गुरुने स्थानके पधरावी गुरु पूजा तथा पुस्तक पूजा रुपानाणाथी करवी. भादरवा शुदि ४ ने दिवसे तपनी समाप्ति करवी. ते तपना दिवसोमां निरंतर एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. छेल्ले संवत्सरीने दिवसे उपवास करवो. शुदि ५ ने रोज पारणुं करवुं. स्वामीवात्सल्य, प्र-

भावना विगेरे करवुं. ए रीते चार वर्ष सुधी आ तप करवानो नियम छे. जेटला जण तप करता होय, ते दरेके जूदा जूदा कुंभ मुकवा. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

अक्षय निधि तपनी विधि.

प्रथम ईर्यावही प्रतिक्रमवा, पछी इच्छाकारेण० अक्षय निधि तप आराधन निमित्ते चैत्य-वंदन करुं ? इच्छं कही नीचे प्रमाणे चैत्यवंदन करवुं.

शासन नायक सुख करण, वर्धमान जिनभाण । अहनिश एहनी शिर वहुं, आणा गुणमणिखाण ॥ १ ॥
ते जिनवरथी पामीया, त्रीपदी श्री गणधार । आगम रचना बहु विध, अर्थ विचार अपार ॥ २ ॥
ते श्री श्रुतमां भाषियाए, तप बहु विध सुखकार । श्री जिन आगम पामीने, साधे मुनि शिव सार ॥ ३ ॥
सिद्धांतवाणी सुणवा रसिक, श्रावक समकित धार । इष्ट सिद्धि अर्थे करे, अक्षय निधि तप सार ॥ ४ ॥
तप तो सूत्रमां अति घणां, साधे मुनिवर जेह । अक्षय निधानने कारणे, श्रावकने गुण गेह ॥ ५ ॥
ते माटे भवि तप करोए, सर्व ऋद्धि मळे सार । विधिशुं एह आराधतां, पामीजे भवपार ॥ ६ ॥
श्रीजिनवर पूजा करो, त्रिक शुद्धे त्रिकाळ । तेम वळी श्रुत ज्ञाननी, भक्ति थइ उजमाळ ॥ ७ ॥

पमिकमणां वे टंकना, ब्रह्मचर्यने धरीए । ज्ञानीनी सेवा करी, सेजे भवजळ तरीए ॥ ८ ॥
चैत्यवंदन शुभ नावथीए, स्तवन थोइ नवकार । श्रुतदेवी उपासना, धीरविजय हितकार ॥ ९ ॥

पछी जंकिंचि कहीने नमुथ्थुणं कहेवुं. पछी बे जावंति कही नमोऽर्हत् कही, नीचे प्रमाणे स्तवन कहेवुं.

(लावो लावोने राज मोंघा मूलां मोती) ए देशी.

तपवर कीजे रे, अक्षय निधि अभिधाने; सुखभर लीजेरे, दिन दिन चमते वाने (ए आंकणी)
पर्व पजूसण पर्व शिरोमणि, जे श्री पर्व कहाय । मास पास छठ दसम डुवालस, तप पण ए दिन थाय ॥ १ ॥ तपवर०
पण अक्षय निधि पर्व पजूसण, केरो कहे जिन नाण । श्रावण वद चोथे प्रारंभो, संवच्छरी परिमाण ॥ २ ॥ तपवर०
ए तप करतां सर्व रिद्धि वरे, पग पग प्रगटे निधान । अनुक्रमे पामे तेह परमपद, सान्वयी नाम प्रधान ॥ ३ ॥ तपवर०
परमत्सरथी कर्म बंधाणुं, तेणे पामी डुःख जाळ । ए तप करतां ते पूरवनुं, कर्म थयुं विसराळ ॥ ४ ॥ तपवर०
ज्ञान पूजा श्रुत देवी काउसग, स्वस्तिक अति सोहावे । सोवन जमित कुंभ निजशक्ति, संपूर्ण क्रमे थावे ॥ ५ ॥ तपवर०
जघन्य मध्यम उत्कृष्टथी करीए, इग दोय तिन वरीस । वरस चोथे श्रुत देवी निमित्ते, ए तप वीशवावीश ॥ ६ ॥ तपवर०
एणे अनुसारे ज्ञानतणुं वर, गरणुं गणीए उदार । आवश्यकादि करणी संयुत, करतां लहे नवपार ॥ ७ ॥ तपवर०

इह भव पर जव दोष आशंसा, रहित करो नवि प्राणी । जे पर पुद्‌गळ ग्रहण न करवुं, ते तप कहे वरनाणी ॥८॥तपवर०
रातिजगा पूजा परज्ञावना, हय गय शणगारीजे । पारणा दिन पंच शब्दे वाजे, वाजंते पधरावीजे ॥ ए ॥ तपवर०
चैत्य विशाळ होय तिहां आवी, प्रदक्षिणा वळी दीजे । कुंज विविध नैवद्य संघाते, प्रजु आगळ ढोइजे ॥ १० ॥ तपवर०
राधनपुरे ए तप सुणी बहु जण, थया उजमाळ तप काजे । एम मुख्य मंडाण ओछवमां, मसाल्लीया देवराजे ॥११॥ तपवर०
संवत अढार तेंताळी वरसे, ए तप बहु नवी कीधो । श्रीजिन उत्तम पाद पसाये, पद्मविजय फळ लीधो ॥ १२ ॥ तपवर०

त्यार पछी जयवीयराय० कही सुयदेवयाएं करेमि काउस्सग्गं " अन्नथ्थ० कही एक नवकारनो काउस्सग्ग करी, नमोऽर्हत् कही " सुयदेवया जगवइ, नाणावरणीय कम्मसंघायं । तेसिं खवेउ सययं, जेसिं सुयसायरे जत्ति ॥ १ ॥" ए थोई कहेवी. पछी पच्चख्खाण करवुं. पछी पूजानी ढाळ कहेवी ते नीचे प्रमाणे—

दुहा.

सप्तम पद श्री ज्ञाननो सिध्धचक्र पद मांही । आराधीजे शुज मने, दिन दिन अधिक उछाहिं ॥ १ ॥

२॥

छंद गाथा.

अन्नाण संमोह तमोहरस्स, नमो नमो नाण दिवायरस्स । पंचप्पयारु उवगारगस्स, सत्ताण सव्वत्थ पयासगस्स ॥ १ ॥
हुवे जेहथी सर्व अज्ञान रोधो, जिनाधीश्वर मोक्ष अर्थावबोधो । मति आदि पंच प्रकार प्रसिध्धो, जगद्भासते सर्व देवाविरुध्धो॥ २ ॥
यदीय प्रभावे सुभक्षं अभक्षं, सुपेयं अपेयं सुकृत्यं अकृत्यं । जेथी जाणीए लोकमध्ये मुनाणं, सदा मे विशुध्धं तदेव प्रमाणं ॥३॥

॥ ढाल ॥

भव्य नमो गुणज्ञानने, स्वपर प्रकाशक भावे जी । परजाय धर्म अनंतता, भेदाभेद स्वभावेजी ॥ १ ॥ (चाल)
जे मुख्य परिणति सकल ज्ञायक, बोध भाव विलच्छना । मति आदि पंच प्रकार निर्मळ, सिद्ध साधन लच्छना ॥
स्याद्वादसंगी तत्त्वरंगी, प्रथग भेदाभेदता । सविकल्प ने अविकल्प वस्तु, सकल संशय छेदता ॥ २ ॥

ढाळ बीजी.

भक्षाभक्ष न जे विण लहिये, पेय अपेय विचार । कृत्य अकृत्य न जे विण लहिये, ज्ञान ते सकल आधार ॥ भ० सि० ॥१॥
प्रथम ज्ञान ने पछे अहिंसा, श्री सिध्धांते भाख्युं । ज्ञानने वंदो ज्ञान म निंदो, ज्ञानीए शिव सुख चाख्युं रे ॥ भ० ॥२॥ ॥१
सकल क्रियानुं मुल जे श्रद्धा, तेहनुं मूल जे कहिये, तेह ज्ञान नित्य नित्य वंदीजे, ते विण कहो केम रहिये ॥ भ०॥३॥

पंच ज्ञान मांहि जेह सदागम, स्वपर प्रकाशक जेह । दीपक परे त्रिभुवन उपगारी, वळी जेम रवि शशी मेहरे ॥ ज० ॥ ४ ॥
३॥ लोक ऊर्ध्व अधो तिर्यग् ज्योतिष, वैमानिक ने सिद्ध । लोकालोक प्रगट सवि जेहथी, तेह ज्ञाने मुज शुद्धरे ॥ ज० ॥ ५ ॥

ढाळ त्रीजी.

ज्ञानावरणी जे कर्म छे, क्षय उपशम तस थाय रे । तो हुए एहिज आतमा, ज्ञान अबोधता जाय रे ॥ वी० ॥ १ ॥

पछी " ॐ ह्रीं परमात्मने नमः ज्ञानपदेभ्यः कलशं यजामहे स्वाहा " ए मंत्र बोलीने ज्ञाननी वासक्षेप वगेरे पूजा करवी, अने पछी द्रव्य पूजा करवी एटले सोनामहोर तथा रुपामहोरथी ज्ञाननी यथाशक्ति पूजा करवी.

पछी नीचे प्रमाणे दुहा बोली श्रुत ज्ञानना २० भेदना २० खमासमण देवा.

पीठीकाना दुहा.

सुखकर संखेसर नमी, थुणश्युं श्री श्रुत नाण । चउ मुंगा श्रुत एक छे, स्वपर प्रकाशक जाण ॥ १ ॥
अभिलाप्य अनंतमे, भागे रचियो जेह । गणधर देवे प्रणमीओ, आगम रयण अछेह ॥ २ ॥
इम बहुली वक्तव्यता, छ ठाण वडीया भाव । क्षमाश्रमण[1] भाष्ये[2] कह्या, गोपय सर्पि जमाव ॥ ३ ॥
लेश थकी श्रुत वरणवुं, भेद भला तस वीश । अक्षय निधि तपने दिने, क्षमाश्रमण ते वीश ॥ ४ ॥
सूत्र अनंत अर्थ मई, अक्षर अंश लहाय । श्रुत केवळी केवळी परे, भाखे श्रुत परजाय ॥ ५ ॥ (प्रथम भेद) १

१ जिनभद्रगणिक्षमाश्रमणे. २ विशेषावश्यक भाष्यमां.

श्री श्रुत ज्ञानने नित नमो, भाव मंगलने काज । ए॰न अर्चन द्रव्यथी, पामो अविचल राज ॥ ६ ॥ (खमासमण देवुं)

(आ दुहो कही दरेक खमासमणे कहेवो.)

इग सय अमवीस स्वरतणा, तिहां अकार अढार । श्रुत पर्याय समासमें, अंश असंख्य विचार ॥ ७ ॥ श्री श्रु० ॥ २ ॥

बत्रीश वर्ण समाय छे, एक सिलोक[३] मकार । ते मांहे एक अक्षर ग्रहे, ते अक्षर श्रुत सार ॥ ८ ॥ श्री श्रु० ॥ ३ ॥

क्षयोपशम भावे करी, बहु अक्षरनो जेह । जाणे ठाणांग आगले, ते श्रुत निधि गुण गेह ॥ ए ॥

कोमि एकावन अमलखा, अमसय एकाशी हजार । चालीश अक्षर पद तणा, कहे अनुयोग दुवार ॥ १० ॥ श्री श्रु० ॥ ४ ॥

अर्थांते इहां पद कह्युं, जिहां अधिकार ठराय । ते पद श्रुतने प्रणमता, ज्ञानावरणी हठाय ॥ ११ ॥ श्री श्रु० ॥ ५ ॥

अढार हजार पदे करी, अंग प्रथम सुविलास । दुगुणा श्रुत बहु पद ग्रहे, ते पद श्रुत समास ॥ १२ ॥ श्री श्रु० ॥ ६ ॥

पिंम प्रकृतिमां एक पदे, जाणे बहु अवदात । क्षयोपशमनो विचित्रता, तेहज श्रुत संघात ॥ १३ ॥ श्री श्रु० ॥ ७ ॥

पंचोतेर भेदे करी, स्थिति बंधादि विलास । कम्म पयमी पयमी ग्रहे, श्रुत संघात समास ॥ १४ ॥ श्री श्रु० ॥ ८ ॥

गत्यादिक जे मार्गणा, जाणे तेहमां एक । विवरण गुणठाणादिकें, तस प्रतिपत्ति विवेक ॥ १५ ॥ श्री श्रु० ॥ ए ॥

जे बासठि मार्गणा पदे, लेश्या आदे निवास । संग्रह तरतम योगथी, ते प्रतिपत्ति समास ॥ १६ ॥ श्री श्रु० ॥ १० ॥

संतपदादिक द्वारमां, जे जाणे शिव लोग । एक दोग द्वारे करी, श्रद्धा श्रुत अनुयोग ॥ १७ श्री श्रु० ॥ ११ ॥

३ श्लोक.

वळी संतादिक नव पदे, तिहां मार्गणा न्नास । सिद्धतणी स्तवना करे, श्रुतअनुयोग समास ॥ १८ ॥ श्री श्रु० ॥ १२ ॥
प्राजृत प्राभृत श्रुत नमुं, पूरवना अधिकार । बुद्धि प्रबल प्रज्ञावथी, जाणे एक अधिकार ॥ १ए ॥ श्री श्रु० ॥ १३ ॥
प्राभृत प्राभृत श्रुत समा, सान्निध लब्धि विशेष । बहु अधिकार इस्या ग्रहे, क्षीराश्रव उपदेश ॥ २० ॥ श्री० श्रु० ॥१४॥
पूरव गत वस्तु जिके, प्राभृत श्रुत ते नाम । एक प्राभृत जाणे मुनि, तास करुं परिणाम ॥ २१ ॥ श्री श्रु० ॥ १५ ॥
पूरव लब्धि प्रज्ञावथी, प्राभृत श्रुत समास । अधिकार बहुला ग्रहे, पद अनुसार विलास ॥ २२ ॥ श्री श्रु० ॥ १६ ॥
आचारादिक नामथी, वस्तु नाम श्रुत सार । अर्थ अनेक विधे ग्रहे, ते पिण एक अधिकार ॥ २३ ॥ श्री श्रु० ॥ १७ ॥
फुग सय पण वीस वस्तु बे, चौद पूरवनो सार । जाणे तेहने वंदना, एकश्वासे सो वार ॥ २४ ॥ श्री श्रु० ॥ १८ ॥
उत्पादादि पूरव जे, सूत्र अर्थ एक सार । विद्या मंत्र तणो कह्यो, पूरव श्रुत जंडार ॥ २५ ॥ श्री श्रु० ॥ १९ ॥
बिंदुसार लगे जणे, तेहिज पूरव समास । श्री शुन्न वीरने शासने, होजो ज्ञान प्रकाश ॥ २६ ॥ श्री श्रु० ॥ २० ॥

(प्रथमना ४ पीठीकाना दुहा. ६ ठो दरेक जेदे कहेवानो फुहो अने ए मो फुहो तेव्ला खमासमणमां न गणवा).

॥ इति अक्षय निधि तप खमासमणना फुहा समाप्त ॥

पछी पसली (खोबो) जरी वोधागाधं शुपदपदवी० ए स्तुति बोलीने ते पस कुंभमां नांखवो. कुंभ पासे कल्पसूत्रनी स्थापना करवी. माथे चंदरवा, पुंठीयां बांधवां. फांगरनी ढगली उपर कुंज्न स्थापवो. पंदरमे दिवसे ते कुंभ पूरो जरवो. पछी

तेना पर श्रीफळ मूकी तेने लीला अथवा पीळा रेशमी वस्त्रथी बांधवो. श्रावण वद चोथथी आरंभी भादरवा शुदी चोथने दिवसे तप पूरो करवो. दररोज एकासणां करवां. ब्रह्मचर्य पाळवुं, कुंभ पासे अखंड दीवो फानस विगेरेमां जतना[1] पूर्वक राखवो. “ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं नमो नाणस्स” ए गरणुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं[2]. दश लोगस्सनो काउसग करवो. छेल्ले तथा पहेले दिवसे रात्री जागरण करवुं, तथा वरघोडो काढवो.

६८ मुकुट सप्तमी तप.

अषाढादि च पोषान्तं सप्त मासान् शितीष्वपि ।
सप्तमीषूपवासाश्च विधेयाः सप्तसंख्यकाः ॥ १ ॥

मुकुटना उद्यापनवडे जणाती जे सप्तमी ते संबंधी तप ते मुकुट सप्तमी तप कहेवाय छे. आ तपमां अषाढ, श्रावण, भाद्रपद, आश्विन, कार्तिक, मार्गशीर्ष अने पोष ए सात मासनी कृष्ण पक्षनी सातमने दिवसे उपवास करवो. तेमां अनुक्रमे विमलनाथ १, अनंतनाथ २, चंद्रप्रभ अ-

---

१ कोइ रीते दीवामां जीवजंतु न पडे तेवी सावध राखवी.

२ आवा कठण अक्षरो गणवा भारे पडे तेणे “नमो नाणस्स” आटलोज जाप करवो. एक प्रतिमां छोवाथी आही मन्त्राक्षरो पण लख्या छे.

थवा शांतिनाथ ३, नेमिनाथ ४, ऋषजदेव ५, महावीर ६, अने पार्श्वनाथ ७, ए सात तीर्थंकरोने आश्रीने एक एक सप्तमीए तप करवो. तथा ते दिवसे ते ते तीर्थंकरनी मोटी स्नात्र विधिए पूजा करवी. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनपूजा करवी. रूपानी लोकनालिका करावी तेना उपर सुवर्णमय रत्नजडित मुकुट करावी देव पासे ढोकवो. सात सात पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ वांछितनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. जे जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय ते ते तीर्थंकरना नामनुं गरणुं (जेमके पहेलुं " विमलनाथाय नमः ") नवकारवाळी वीशनुं गणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६९ अंबा तप.

शुक्लासु पञ्चमीष्वेव पञ्चमासेषु वै तपः ।
एकजक्तादिना कार्यमंबापूजनपूर्वकम् ॥ १ ॥

अंबा देवीनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां पांच मासनी शुक्ल पांचमने दिवसे एकास-

णादिक तप करवो. अने ते दिवसे नेमिनाथ तथा अंबा देवीनुं पूजन करवुं. उद्यापने उत्तम धा-
१७॥ तुनी अंबा देवीनी मूर्त्ति करावी तेनी स्थापना करवी. शास्त्रोक्त विधिए तेनी हंमेशां पूजा करवी. संघवात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तप करवाथी अंबा देवी पासेथी वरदाननी प्राप्ति थाय छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (जैन प्रबोधमां कृष्ण पक्षनी पंचमीए करवानो कह्यो छे. तथा उजमणे साधुने नवां वस्त्र, अन्न विगेरे आपी प्रतिलाभवा अने अंबानी मूर्ति बे पुत्र सहित तथा आम्रनी लुम्ब सहित कराववी. पछी तेनुं पूजन करवुं एम कह्युं छे.) गरणुं "श्री अंबिकादेव्यै नमः" ए पदनुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं.

७० श्रुतदेवता तप.

एकादशासु शुक्लेषु पक्षेष्वेकादशीषु च ।
यथाशक्ति तपः कार्यं वाग्देव्यर्चनपूर्वकम् ॥ १ ॥

श्रुत देवीनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां अगीयार शुक्ल एकादशीने दिवसे श्रुतदेवीनी

पूजापूर्वक यथाशक्ति एकासणादिक तप करवो. उद्यापने श्रुतदेवीनी मूर्त्ति उत्तम धातुनी बनावी तेनी प्रतिष्ठा करवी, तथा विधिप्रमाणे पूजा करवी. आ तपनुं फळ श्रुतज्ञाननी प्राप्ति थाय ते छे.

उपर प्रमाणे अगीयार शुक्ल एकादशीए उपवास करीने मौन धारण करवुं. एम पंचाशकमां तथा प्रत्यंतरमां कह्युं छे. " श्री श्रुतदेवतायै नमः " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

७१ रोहिणी तप.

रोहिण्यां च तपः कार्यं वासुपूज्यार्चनायुतम् ।
सप्तवर्षीं सप्तमासीं उपवासादिभिः परम् ॥ १ ॥

आ तप रोहिणी नक्षत्रमां थाय छे, तेथी ते रोहिणी तप कहेवाय छे, ते तप अक्षय तृतीयाने दिवसे अथवा तेनी आगळ पाछळ ज्यारे रोहिणी नक्षत्र होय त्यारे शरु थाय छे. ते तप श्री वासुपूज्य स्वामिनी पूजा पूर्वक सात वर्ष अने सात मास सुधी करवो. एटले मासे मासे ज्यारे रोहिणी नक्षत्र होय ते ते दिवसे उपवासादिक (उपवास, आंबिल, नीवि विगेरे) तप करवो. जो

कदाच एक पण रोहिणी नक्षत्र भूली जवाय तो फरीथी प्रथमथी आरंभ करवो. उद्यापनमां श्री वासुपूज्य स्वामीनी प्रतिमानी मोटी स्नात्रविधिए पूजा करीने सुवर्णमय अशोक वृक्ष ढोकवो. (प्रत्यंतरना मते सुवर्णमय सोम राजा तथा अशोक युक्त रोहिणी राणी तथा वासुपूज्य स्वामिनी प्रतिमा करावी देव पासे ढोकवी. एकसो ने एक संख्या प्रमाण मोदक, फळ, दीप विगेरे ढोकवां.) संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ अविधवापणुं तथा सौभाग्य सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (आ तप पौषध पूर्वक उपवास करीने करवानो प्रचार छे. अथवा पौषध न थइ शके तो आरंभादिक कार्य न करे.) "श्री वासुपूज्यसर्वज्ञाय नमः" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

७२ तीर्थंकर मातृ तप.

भाद्रपदशुक्लपक्षे प्रारभ्य सप्तमीं तिथिम् ।
त्रयोदश्यन्तमाधेयं तपो मातरिसंज्ञकम् ॥ १ ॥

॥ तीर्थंकरोनी मातानी आराधना माटे आ तप छे. तेनो भाद्रपद शुदी सातमने दिवसे आरंभ करी शुदी तेरस सुधी दूध, दहीं, घी, करंबो (दहीं भात), खीर, लापसी अने घेबर वगेरे श्री जिनमातानी पूजा करी (आगळ धरी) हंमेशां एकासणादिक तप करवो. ते तप सात वर्ष सुधी करवो. परंतु बबे वरसे अथवा दर वरसे आ प्रमाणे उद्यापन करवुं–भादरवा शुदी चौदशने दिवशे चोवीश चोवीश पुआ, पुरी, पकुवान्न, फळ विगेरे जिनमाता पासे ढोकवां. तथा पुत्रवाळी चोवीश श्राविकाने वस्त्र, अंगराग, तांबूल विगेरे आपवुं. पछी सातमा वर्षना उद्यापनमां श्री जिनमातानी आगळ सातमने दिवसे तेल ढोकवुं, आठमे घी, नवमीए पकुवान्न, दशमीए गायनुं दूध, अगीयारसे दहीं, बारसे गोळ, अने तेरसे खीचडी, वडी, कणिक (लोट), हरडे, धाणा, मेथी, गुंदर, आंजण, शलाका, सात सात पान, सोपारी विगेरे ढोकवां. पुत्रवाळी श्राविकाने श्रीफळ आपवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवो. आ तपनुं फळ पुत्रप्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. " श्री जिनमात्रे नमः " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. ॥

७३ सर्व सुख संपात्ति तप.

एकादिवृध्ध्या तिथिषु तप एकाशनादिकम् ।
विधेयं सर्वसंपत्तिसुखे तपसि निश्चितम् ॥ १ ॥

सर्व सुख संपत्तिनुं कारण होवाथी आ तप सर्व सुख संपत्ति नामनो कहेवाय छे. तेमां शुक्ल के कृष्ण पक्षनी एकमने दिवसे एक एकासणादिक तप करवो. बीजे पखवाडीये बीजथी बे एकासणादिक करवां. त्रीजे पखवाडीये त्रीजथी त्रण एकासणादिक करवां. चोथे पखवाडीये चोथथी चार एकासणादिक करवां. ए रीते वधतां वधतां पंदरमे पखवाडीये पूर्णिमाथी अथवा अमावास्याथी पंदर एकासणादिक करवां (प्रवचन सारोद्धारमां एकासणाने बदले उपवास करवानुं कह्युं छे.) परंतु जो कदाच कोइ तिथि भूली जवाय तो तपनो आरंभ फरीथी करवो. आ रीते करतां आ तप एकसो ने वीश तपना दिवसोवडे पूर्ण थाय छे. उद्यापने स्नात्र पूजा पूर्वक एकसो ने वीश मोदक ढोकवा. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने

|२|| करवानो आगाढ तप छे. आनुं गरणुं तप नंबर ७६ थी जाणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

बीजी रीते एक पखवाडीयानी एक एकमनो उपवास करवो. बे पखवाडीयानी बे बीजना उपवास, त्रण पखवाडीयानी त्रण त्रीजना उपवास, ए प्रमाणे चडता चडता पंदर पखवाडीयानी पुनम तथा अमासना उपवास करवाथी पण आ तप थाय छे. आ तप मोटो पखवासो कहेवाय छे. आ तपमां, कोइ तिथि भूली जवाय तो आवती बीजी तिथि लइ शकाय छे पण करेलो तप निष्फळ थतो नथी.

७४ अष्टापद पावडी तप. (अष्टापद ओळी.)

आश्विनेऽष्टाह्निकास्वेव यथाशक्ति तपःक्रमैः ।
विधेयमष्ट वर्षाणि तप आष्टापदं परम् ॥ १ ॥

अष्टापद पर्वत उपर चडवानो जे तप, ते अष्टापद पावडी तप कहेवाय छे. तेमां आश्विन शुदी आठमथी पूर्णिमा सुधीना आठ दिवस ते एक अष्टाह्निका (ओळी) कहेवाय छे. ते दिव- ||

सोमां यथाशक्ति (उपवासादिक) तप करवो. पहेली ओळीए तीर्थंकरनी पासे सुवर्णमय एक सोपान (पगथीयुं) करावीने मूकवुं. तथा तेनी अष्टप्रकारी पूजा करवी. ए प्रमाणे आठ वर्ष सुधी आठ सोपान स्थापी तप करवो. उद्यापने मोटी स्नात्रविधिपूर्वक चोवीश चोवीश पक्वान्न, फळ विगेरे ढोकवां. आ तपनुं फळ दुर्लभ वस्तुनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. "अष्टापद तीर्थाय नमः" ए पदनुं गरणुं वीश नवकारवाळी प्रमाण गणवुं. साथिया विगेरे आठ आठ करवा.

बीजी रीते आसो वद अमावास्याथी आरंभी एकांतरे आठ उपवास करवा. पारणे एकासणुं करवुं. ए प्रमाणे आठ वर्ष करवुं. उद्यापने अष्टापद पूजा, घृतमयगिरिनी रचना, सुवर्णमय नीसरणीओ आठ आठ पगथीयावाळी आठ कराववी. पक्वान्न तथा सर्व जातिनां फळो चोवीश चोवीश ढोकवां. बीजी सर्व वस्तु आठ आठ ढोकवी. (जैन प्रबोधमां आ तपने अष्टापद ओळी पण कहे छे.)

७५ मोक्षदंड तप. (मोक्षकरंडक तप.)

यावन्मुष्टिप्रमाणः स्याद्गुरुदंडश्च तावतः ।

विदधीतैकान्तरांश्चोपवासान्सुसमाहितः ॥ १ ॥

मोक्षदंड संबंधी जे तप ते मोक्षदंड तप कहेवाय छे. तेमां गुरुनो दंड (दांडो) जेटली मुठीना प्रमाणनो होय तेटला उपवासो एकांतरा पारणावाळा करवा. छेल्ले उपवासे गुरुना दंडनी चंदनथी पूजा करवी. तथा गुरुने वस्त्रदान आपवुं. श्रीफळ तथा अक्षत दांडा पासे ढोकवा. उपवासनी संख्या जेटला फळ, मुद्रा (रुपानाणुं), पक्वान्न विगेरे दांडा पासे मूकवां. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ विपत्तिनो नाश थाय ते छे. आ श्रावकने करवा लायक आगाढ तप छे. "नमो लोए सव्वसाहूणं" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे सतावीश करवा.

बीजी रीत एवी छे के—गुरुना दांडाने अंगुष्ठना पर्ववडे मापवो. जेटली संख्या थाय तेटला एकासणां करवां. तथा उद्यापने तेटली संख्यावाळा मोदक विगेरे दांडा पासे ढोकवा. बाकी सर्व

उपर प्रमाणे (नं. ब.) करवुं.

त्रीजी रीत एवी छे के—उपवास एक, आंबिल एक, नीवी एक, एकासणुं एक, पुरिमड्ढ एक—आ एक ओळी थइ. एवी पांच ओळी करवाथी पचीश दिवसे आ तप पूरो थाय छे. उद्यापन उपर प्रमाणे (विधिप्रपा विगेरे प्रतो) करवुं. गरणुं विगेरे तप नंबर १ प्रमाणे करवुं.

(आ तपने मोक्षकरंडक तथा पांच पच्चख्खाणनी ओळी पण कहे छे.)

७६ अदुःखदर्शी तप.

शुक्लपक्षेषु कर्तव्याः क्रमात्पञ्चदशस्वपि ।
उपवासास्तिथिष्वेवं पूर्यते विधिनैव तत् ॥

दुःख जोवानो जेनो स्वभाव नथी ते अदुःखदर्शी (अदुःखदेखी) नामनो तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम शुक्ल पक्षनी एकमने दिवसे उपवास करवो, पछी बीजे मासे शुद बीजनो उपवास करवो. पछी त्रीजे मासे शुदी त्रीजनो उपवास करवो. ए प्रमाणे चडता चडता पंदरमे मासे पूर्णि- ॥१६

૭॥

मानो उपवास करवो. ए रीते करतां पंदर मासे कुल पंदर उपवास वडे आ तप पूर्ण थाय छे. आ तप करतां जो कोई तिथि भूली जवाय तो तपनो आरंभ फरीथी करवो. उद्यापने श्रीऋषभदेवनी पूजा करवी. रुपानुं वृक्ष कराववुं, तेनी शाखा साथे सुवर्णनुं रेशमी पाटीवाळुं पारणुं [घोडीयुं] टांगवुं. तेमां रेशमी तळाइ पाथरवी. ते उपर सुवर्णनी पुतळी सुवाडवी. पंदर पंदर पकवान्न, फळ, रुपानाणुं विगेरे ढोकवां. तथा पंदरे मासनी तपनी तिथिए नवा नवा नैवेद्य, पक्वान्न फळ विगेरे ढोकवां. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ सर्व दुःखनो नाश थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

बीजी रीते दरेक पखवाडीयानी तिथिए उपर प्रमाणे चडता चडता उपवास करवा. तेम करवाथी पंदर पखवाडीये आ तप पुरो थाय छे.[1]

---

१ आ तपनुं नाम नानो पखवासो पण कहेवाय छे. (आ तपमां तिथि भूली जवाय तो बीजी आवती तिथि लइ शकाय छ पण फरी शरु करवो पडतो नथी.)

॥

" श्रीऋषभस्वामी अर्हते नमः " आ पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

७७ अदुःखदर्शी तप (बीजो.)

त्रीजी रीत एवी छे के—एकांतरा पंदर उपवास तिथिना नियम विना ज करवा. बाकी उद्यापन विगेरे उपर प्रमाणे करवुं.

गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे—

	सा०	ख०	लो०	नो०		सा०	ख०	लो०	नो०
१ श्री कुंथुनाथ पारंगताय नमः	१७	१७	१७	२०	९ श्री मुनिसुव्रत पारंगताय नमः	२०	२०	२०	२०
२ श्री शीतलनाथ पारंगताय नमः	१०	१०	१०	२०	१० श्री अरनाथ पारंगताय नमः	१८	१८	१८	२०
३ श्री आदिनाथ परमेष्ठिने नमः	१	१	१	२०	११ श्री मल्लिनाथ पारंगताय नमः	१९	१९	१९	२०
४ श्री श्रेयांसनाथ पारंगनाय नमः	११	११	११	२०	१२ श्री अरनाथ सर्वज्ञाय नमः	१८	१८	१८	२०
५ श्री धर्मनाथ पारंगताय नमः	१५	१५	१५	२०	१३ श्री ऋषभदेव पारंगताय नमः	१	१	१	२०

६ श्री नेमिनाथ सर्वज्ञाय नमः	२२	२२	२२	२०	१४ श्री वासुपूज्य पारंगताय नमः	१२	१२	१२	२०
७ श्री चंद्रप्रभ सर्वज्ञाय नमः	८	८	८	२०	१५ श्री संभवनाथ नाथाय नमः	३	३	३	२०
८ श्री अभिनंदन पारंगताय नमः	४	४	४	२०	१६ श्री महावीर पारंगताय नमः	२४	२४	२४	२०

७८ गौतम पडघो.

राकासु पंचदशसु स्वशक्तेरनुसारतः ।
तपः कार्यं गौतमस्य पूजाकरणपूर्वकम् ॥ १ ॥

श्री गौतम स्वामीना पात्राने उद्देशीने आ तप करवामां आवे छे. तेथी तेनुं नाम गौतम पतद्ग्रह (पडघो) कहेवाय छे. आ तपमां दरेक पूर्णिमाए यथाशक्ति उपवास एकासणुं विगेरे तप करवो. तथा श्री गौतम स्वामीनी मुर्त्तिनी पूजा करवी. ए रीते पंदर पूर्णिमा सुधी तप करवो. उद्यापने श्री गौतमस्वामीनी तथा श्री महावीर स्वामीनी मोटी स्नात्रविधीए पूजा करवी. रुपानुं पात्र करावी तेमां खीर भरी झोळी सहित गौतमस्वामीनी तथा महावीर स्वामीनी मूर्त्ति पासे ॥१४

मूकवुं. तथा काष्ठमय पात्रुं खीर अने झोळी सहित गुरुने वहोराववुं. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तप करवाथी विविध लब्धिनी प्राप्ति थाय छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

बीजी रीते कार्त्तिक शुदी एकमने दिवसे उपवासादिक तप करीने गौतम स्वामीनी पूजा विगेरे उपर प्रमाणे सर्व करवुं. आ प्रमाणे एक वर्ष सुधी दरेक एकमने दिवसे करवुं. उद्यापन विगेरे उपर प्रमाणे करवुं.

"श्री गौतम स्वामीने नमः" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे सतावीश करवा.

७९ निर्वाण दीपक तप (दीवाळीनो छठ.)

वर्षत्रयं दीपमाला पूर्वे मुख्ये दिनद्वये ।
उपवासद्वयं कार्यं दीपप्रस्तारपूर्वकम् ॥ १ ॥

निर्वाण (मोक्ष) ना मार्गने विषे दीवा समान आ तप होवाथी निर्वाण दीपक नामे कहेवाय छे. तेमां दीवाळीनी चौदश तथा अमावास्या ए बन्ने दिवसनो छठ करवो. ते बन्ने दिवस अने

रात्रीए श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमानी पासे अखंड चोखा तथा अखंड घीना दीवा मूकवा. उद्यापनमां श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमानी मोटी स्नात्र विधिए पूजा करी एक हजार घीना दीवा मूकवा.[1] संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ प्रमाणे त्रण वर्ष करवाथीज आ तप पूर्ण थाय छे. आ तपनुं फळ मोक्ष मार्गनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो अगाढ तप छे. साथीया विगेरे बार बार करवा. गरणुं आ प्रमाणे—

श्री महावीर स्वामी सर्वज्ञाय नमः नवकारवाळी २०. चतुर्दशीए.

श्री महावीर स्वामि पारंगताय नमः नवकारवाळी २०. अमावास्या प्रथम रात्रे.

श्री गौतम स्वामि सर्वज्ञाय नमः नवकारवाळी २०. अमावास्या पाछली रात्रे.

८० अमृताष्टमी तप.

शुक्लाष्टमीषु चाष्टासु आचाम्लादितपांसि च । विदधीत स्वशक्त्या च ततस्तत्पूरणं भवेत् ॥ १ ॥

१ खीर जरीने पात्रुं गुरुने वहोरावबुं एवो पण प्रचार छे.

अमृतना अभिषेक वमे जणाती जे अष्टमी ते अमृताष्टमी कहेवाय छे. आ तप शुक्ल पक्षनी आठ आठमने दिवसे आंबिल (अथवा उपवास) विगेरे पोतानी शक्ति प्रमाणे करवाथी पूर्ण थाय छे. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक घी तथा दूधना भरेला कळश बे (उपर नवुं वस्त्र ढांकीने) तथा एक मण मोदक देव पासे ढोकवा. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. आ तपनुं फळ आरोग्यतानी प्राप्ति थाय ते छे. (कळश उपर नवुं लीलुं वस्त्र ढांकी ते उपर साकर, लविंग तथा मोटो लाडु मूकवानुं पण नं. ब. विगेरे प्रत्यंतरमां कह्युं छे.)

बीजी रीते एकासणां तेर, नीवी चोवीश, आंबिल पंदर, ए प्रमाणे लगोलग करवाथी पण आ तप पुर्ण थाय छे, बीजो सर्व विधि उपर प्रमाणे समजवो.

"ॐ नमो सिद्धाणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे आठ आठ करवा.

८१ अखंड दशमी तप.

शुक्लासु दशसंख्यासु निजशक्त्या तपोविधिम् । विदधीत ततः पूर्तिं तस्य संपद्यते क्रमात् ॥ १ ॥

२॥ अखंडित दशमीने दिवसे जे तप करवामां आवे तेनुं नाम अखंड दशमी तप कहेवाय छे. तेमां दश शुक्ल दशमीने दिवसे पोतानी शक्ति प्रमाणे एकासणादिक तप करवो. तेथी ते तप पूर्ण थाय छे. (तपने दिवसे अखंड अन्ननुं भोजन करवुं. एटले के मुशळ वडे नहीं खांडेला एवा चोखानुं [1]भोजन करवुं.) उद्यापने दश दश पक्वान्न, फळ, रुपानाणुं विगेरे देव पासे ढोकवुं. अखंड अक्षतनुं नैवेद्य मूकवुं. अखंड (नवुं) वस्त्र गुरुने वहोराववुं. चैत्यनी फरती घीनी त्रण धारा अखंड करवी. (प्रभुनी प्रतिमा एक मोटा तासमां बिराजमान करी, सवापांचशेर घी लइ तेनी अखंड धारावाडी जरा मात्र पण धार त्रुटे नही ते रीते प्रतिमाजी फरति करवी.) संघवात्सल्य संघ पूजा करवी. आ तपनुं फळ अखंड सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

" नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

---

१ नं. ब विगेरे प्रतिओमां अखंड अन्न खावानुं लख्युं छे.

८२ परत्र पाली तप.

पञ्च वर्षाणि वीरस्य कल्याणकसमाप्तितः ।
उपवासत्रयं कृत्वा द्वात्रिंशदरसांश्चरेत् ॥ १ ॥

परलोकने विषे पालना जेवुं जे तप ते परत्र पाली तप कहेवाय छे. तेमां श्री महावीर स्वामीना कल्याणकोनी समाप्तिथी एटले दीवाळीना दिवसथी आरंभीने प्रथम त्रण उपवास (अठ्ठम) करवा. पछी आंसरा रहित बत्रीश नीवी करवी. कोईना मतमां दश उपवास एकांतरा करवानुं पण कहेलुं छे. (जैन धर्म सिंधु तथा जैन प्रबोधमां छेल्लो पण अठ्ठम करवो एम कह्युं छे.) आ प्रमाणे पांच वर्ष सुधी तप करवो. उद्यापने दरेक वर्षे थाळमां एक शेर लापशीनी पाळ करी वच्चे घीथी पूर्ण करी देव पासे ढोकवी. पांच वर्षने अंते छेल्ला उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनपूजा करी उपर प्रमाणे नैवेद्य तथा विविध प्रकारना पकवान्न, फळ, रुपानाणुं विगेरे देव पासे ढोकवां. संघवात्सल्य संघ पूजा करवी. आ तपनुं फळ परलोकमां सद्गतिनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्राव-

कने करवानो आगाढ तप छे.

“ श्री महावीर स्वामि पारंगताय नमः” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

८३ सोपान (पावडी) तप.

सप्ताष्टनवदशाभिस्तद्गुणैस्तिथिसंक्रमैः ।
दत्तिभिः पूर्यते चैव सोपानतप उत्तमम् ॥ १ ॥

मोक्ष पर आरोहण करवा माटे सोपान (पगथीया) जेवुं होवाथी आ सोपान एटले पावडी तप कहेवाय छे. आ तपमां चार प्रतिमाओ करवानी कहेली छे. सात सप्तमिका, आठ अष्टमिका, नव नवमिका अने दश दशमिका. आ चार प्रतिमा आ प्रकारे करवी.—अहीं सात सप्तमिका एटले सात दिवसनी एक ओळी, एवी सात ओळी करवी. अर्थात् आ सात ओळीना दिवस ४९ थाय. तेमां पहेली सात दिवसनी ओळीमां हंमेशां एक एक दत्ति करवी. बीजी सात

दिवसनी बीजी ओळीमां हंमेशां बबे दत्ति करवी. त्रीजी ओळीना साते दिवसमां हंमेशां त्रण त्रण दत्ति करवी, ए प्रमाणे वधता वधता सातमीं ओळीना साते दिवस हंमेशां सात सात दत्ति करवी. (कुल दत्ति १९६.)

बीजी आठ अष्टमिका—अहीं आठ दिवसनी एक ओळी गणवी. एवी आठ ओळी करवाथी ६४ दिवसे आ बीजी प्रतिमा पूर्ण थाय छे. अहीं पण उपरनी जेम पहेली ओळीना आठे दिवस हंमेशां एक एक दत्ति करवी. बीजी ओळीना आठे दिवस बबे करवी. ए रीते वधतां आठमी ओळीना आठे दिवस हंमेशां आठ आठ दत्ति करवी. (कुल दत्ति २८८)

त्रीजी नव नवमिका–अहीं नव दिवसनी एक ओळी एवी नव ओळी करतां ८१ दिवसे आ प्रतिमा पूर्ण थाय छे. तेमां पण उपर प्रमाणे पहेली नव दिवसनी ओळीमां हंमेशां एक एक दत्ति करवी, बीजी नव दिवसनी ओळीमां हंमेशां बबे दत्ति, ए प्रमाणे चडता चडता छेवटे नवमी ओळीए हंमेशां नव नव दत्ति करवी ए रीते करतां कुल दत्ति ४०५ थाय छे.

चोथी दश दशमिका—अहीं पण दश दिवसनी एक ओळी एवी दश ओळी करतां सो दिवसे आ प्रतिमा पूर्ण थाय छे. अहीं पण पहेली दश दिवसनी ओळीमां हंमेशां एक एक दत्ति करवी. बीजी ओळीमां हंमेशां बबे दत्ति करवी. ए रीते वधतां वधतां छेवट दशमी ओळीमां हंमेशां दश दश दत्ति करवी. ए रीते करतां कुल ५५० दत्तिओ थाय छे.

आ चारे प्रतिमा नव मास अने चउवीश दिवसे पूर्ण थाय छे. तथा दत्तिनी संख्या १४३९ थाय छे. आ विषे प्रवचनसारोद्धारमां आ प्रमाणे कह्युं छे—

चउवीस दिवस अहिया नव मासा सव्व इत्थ दिवसाणि ।
चउद सया गुणयाला दत्तीणं हवइ इय संखा ॥ १ ॥

" आ तपमां चोवीश दिवसे करीने अधिक एवा नव मास सर्व तपना दिवसो छे. तथा चौदसो अने ओगणचाळीश दत्तिओनी संख्या थाय छे. "

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक जिनेश्वरनी पूजा भणाववी. विविध प्रकारनां पक्वान्न,

फळ, रुपानाणुं विगेरे देव पासे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ मोक्ष मार्गनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

" ॐ नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

८४ कर्म चतुर्थ तप.

उपवासत्रयं कुर्यादादावन्ते निरन्तरम् ।
मध्ये षष्टिमिताः कुर्यादुपवासांश्च सान्तरान् ॥ १ ॥

कर्मना खंडनने माटे जे चतुर्थ एटले उपवास करवो ते कर्मचतुर्थ तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम त्रण उपवास (अठ्ठम) करीने पारणुं करवुं. पछी एकांतरा साठ उपवास करवा. पछी छेडे त्रण उपवास (अठ्ठम) आंतरा रहित करवो. ए प्रमाणे उपवास ६६ तथा पारणा दिन ६२ कुल १२८ दिवसे आ तप पूरो थाय छे. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक रुपानुं वृक्ष तथा सुवर्णनो कुहाडो करावी देव पासे ढोकवो. नाना प्रकारना पक्वान्न फळ विगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य

संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ कर्मनो नाश थाय ते छे.

" ह्रँ नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

८५ नवकार तप (नानो).

कृत्वा नवैकभक्तानि तदुद्यापनमेव च ।
शक्तिहीनैर्विधेयं च पूर्ववत्तत्समापनम् ॥ १ ॥

नवकारना फळने आपनार होवाथी आ नवकार तप कहेवाय छे. तेमां शक्तिहीन माणसे नंबर ४१ वाळा तपमां कह्या प्रमाणे अरसठ एकासणां अथवा ६७ उपवास करी न शके तेणे नवकारना पद जेटला एटले नव एकासणां लगोलग करवां. उद्यापन विगेरे सर्व विधि नंबर ४१ वाळा नवकार तपमां कह्या प्रमाणे करवो. तेनुं फळ पण तेना जेवुंज छे. आ मुनि तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरणुं विगेरे तप नंबर ४१ प्रमाणे समजवुं.

८६ अविधवा दशमी तप.

भाद्रपदशुक्लदशमीदिन एकाशनमथो निशायां च ।
अंबापूजनजागरणकर्माणि सुविधिना कुर्यात् ॥ १ ॥

वैधव्य रहित थवा माटे स्त्री जातिए करवानो आ तप छे. तेमां भादरवा शुदी दशमने दिवसे ब्रह्मचर्य पाळवुं अने एकासणुं (अथवा मतांतरे उपवासादिक यथाशक्ति) करवुं. रात्रीए अंबीका देवी पासे संगितादि पूर्वक जागरण करवुं तथा अंबा देवीनुं पूजन करवुं. श्रीफळ दश, पक्वान्न दश विगेरे सर्व फळादिक वस्तु दश दश ढोकवी. आ प्रमाणे दश वर्ष सुधी आ तप करवुं.

दरेक भादरवा शुदि ११ ने दिवसे साधर्मिकने जमाडी साधुने दान आपी पछी पारणुं करे. अंबादेवीने कंकुनी पीळ करवी, अंजन करवुं, तेम पोताने पण अंजन करवुं, अने रेशमी चरणीयो कांचळी चंद्रवो तथा चक्षु देवीने चमाववां. पछी दीपक दश करवा आ प्रमाणे जै. प्र. मांछे.

उद्यापने इंद्राणीनी पुजा करवी. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ अविधवापणुं प्राप्त

थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (दरेक वर्षे उद्यापनमां बमणुं बमणुं नैवेद्य मूकवुं. एटले के पहेले वर्षे श्रीफळादिक दश दश ढोकवां, बीजे वर्षे वीश वीश ढोकवां. ए प्रमाणे समजवुं. (नं. ब.).

विधि प्रपामां बीजी रीत ए बतावी छे के–उपवास एक, एकासणुं एक, छठ एक, एकासणुं एक, अठम एक, एकासणुं एक. पारणे खीर भोजनवडे साधुने प्रतिलाभवा. ज्ञाननी पूजा भणाववी.

" अंबादेव्यै नमः " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

८७ बृहन्नंद्यावर्त तप.

बृहन्नंद्यावर्तविधिसंख्ययैकाशनादिभिः ।
पूरणीयं तपश्चोद्यापने तत्पूजनं महत् ॥ १ ॥

नंद्यावर्तनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां प्रथम नंद्यावर्तनी आराधना माटे एक उपवास

२॥ करवो. पछी सुधर्मेंद्र, ईशानेंद्र[1] अने श्रुत देवतानी आराधना माटे त्रण आंबील करवां. त्यार-
पछी अरिहंतादिक आठनी[2] आराधना माटे आठ आंबिल करवां. त्यारपछी चोवीश जिनमातानी
आराधना माटे चोवीश एकासणां करवां. पछी सोळ विद्यादेवी आश्री सोळ एकासणां करवां.
पछी चोवीश लोकांतिकादि देवो आश्री चोवीश एकासणां करवां. पछी चोसठ इंद्रोने आश्री चोसठ
एकासणां करवां. पछी चोसठ इंद्राणी आश्री चोसठ एकासणां करवां. पछी चोवीश शासनय-
क्षोने आश्री चोवीश एकासणां करवां. पछी चोवीश शासनयक्षिणीने आश्री चोवीश एकासणां
करवां. पछी दश दिक्पालने आश्री दश एकासणां करवां. पछी नव ग्रह तथा एक क्षेत्रपाळने
आश्री दश एकासणां करवां. पछी चार निकायना देवताने आश्री चार एकासणां करवां. त्यारपछी
सर्वेनी आराधना माटे एक उपवास करवो. आ रीतें उपवास बे, आंबिल अगीयार, एकासणां
बशें ने चोसठ ए सर्वे मळी २७७ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापने देरासरमां मोटी स्नात्र ॥१

१ आ बे इंद्र चामरधार तरीके छे. २ पांच परमेष्ठी तथा रत्नत्रय.

विधिए पूजा भणाववी. धर्मागार (उपाश्रय)ने विषे नंद्यावर्तनी पूजा प्रतिष्ठानी विधि प्रमाणे करवी. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी परभवने विषे तीर्थंकर नामकर्म उपार्जन थाय छे. अने आ भवे सर्व ऋद्धि तथा सर्व देवनुं सांनिध्य प्राप्त थाय छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

८८ लघुनंद्यावर्त तप.

लघोश्च नंद्यावर्तस्य तपः कार्यं विशेषतः ।
तदाराधनसंख्याभिरुद्यापनमिहादिवत् ॥ १ ॥

नंद्यावर्तनी आराधना माटे जे तप ते नंद्यावर्त तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम नंद्यावर्तनी आराधना माटे एक उपास करवो. पछी धरणेंद्र, अंबिका, श्रुतदेवी अने गौतमस्वामीने आश्री चार आंबिल करवां. पछी पांच परमेष्ठी तथा रत्नत्रयनी आराधना माटे आठ आंबिल करवां. पछी सोळ विद्यादेवीने आश्रीने सोळ एकासणां, पछी चोवीश शासनयक्षिणीने आश्रीने चोवीश एकासणां, पछी दश दिक्पाळने आश्रीने दश एकासणां, पछी नव ग्रह तथा एक क्षेत्रपाळने

૪॥ आश्रीने दश एकासणां, पछी चार निकायना देवने आश्रीने चार एकासणां, त्यारपछी सर्वेनी आराधना माटे एक उपवास करवो. ए रीते करवाथी बे उपवास, बार आंबिल, तथा चोसठ एकासणां मळी कुल ७८ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापने चैत्यमां मोटी स्नात्र विधिथी पूजा करवी. धर्मागार (उपाश्रय) ने विषे लघुनंद्यावर्तनी पूजा विगेरे पूर्वनी जेम करवुं. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थंकर नामगोत्रनो बंध तथा सर्व देवनुं सांनिध्य प्राप्त थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

॥ इति फलतपांसि सप्तविंशतिः ॥

॥ इति आचारदिनकरगततपांसि पूर्णानि ॥

इति प्रथमो विभागः

श्री तपोरत्नमहोदधि.

विन्नाग २ जो.

८९ वीशस्थानक तप.

आ वीश स्थानकनो तप घणो प्रसिद्ध छे. तथा ते करवानो प्रचार पण सर्वत्र साधारण जोवामां आवे छे. आ तप घणो विस्तारथी करवामां आवे छे. तो पण ते संबंधी सामान्य विधिज मात्र अहीं आपीए छीए. विशेष विधिविस्तार माटे " वीश स्थानक पद पूजा संग्रह " के जे सुरतना झवेरी रुपचंद लल्लुजाइए छपावी प्रसिद्ध करेल छे. ते तथा विधिप्रपा विगेरे ग्रंथो जोवा. आ तप करवानो उत्तम मार्ग तो ए छे जे सुविहित गुरुनी समक्ष तेमनी आज्ञानुसार करवो. छतां दरेक स्थळे गुरुनो योग होतो नथी. तो पण तप आरंन्या पहेलां नजीकना गामोमां ज्यां गुरुनो योग होय त्यां जइ सर्व विधिथी सुजाण थइ पछी तेनो आरंन्न करवो योग्य छे, अथवो जेओए आ तप कर्यो होय अने तेनी विधि विधान विगेरे सारी रीते जाणता होय तेवा सुश्रावकथी माहितगार थवुं.

सामान्य विधि

प्रथम शुभ निर्दोष मुहूर्त्ते नंदी स्थापन पूर्वक सुविहित गुरुनी समीपे विंशति स्थानक तप विधि पूर्वक उच्चरवो. एक ओळी बे मासथी छ मास सुधीमां पूर्ण करवी. कदाच छ मासनी अंदर एक ओळी पूर्ण न थाय तो करेली (चालती ओळी)नो फरीथी आरंभ करवो पडे. एक ओळीनां वीश पद छे. तेमां वीशे दिवसमां वीश पद जूदां जूदां गणवां. अथवा एक ओळीना वीश तपना दिवसोमां एकज पद गणवुं, बीजा वीश दिनमां बीजुं पद गणवुं. ए रीते वीश ओळीए (४०० दिवसे) वीश पद पूर्ण करवां. दरेक पदनी आराधना करवाने सारी शक्तिवाळाए अट्ठम करीने प्रत्येक पदनी आराधना करवी. ए रीते करवाथी वीश अट्ठमे एक ओळी पूर्ण थाय. अने वीशे ओळी चारसो अट्ठमे पूर्ण थाय. तेथी हीनशक्तिवाळाए छट्ठ करवा. तेथी हीन शक्तिवाळाए चोवीहार उपवास, ते न बने तो तेवीहार उपवास, ते न बने तो आंबिल, ते न बने तो नीवी अने तेटली पण शक्ति न होय तो तिवीहार एकासणाए करी आराधवां. एकासणाथी ओछो तप करी शकाय नहीं. वळी शक्तिवान माणसे वीशे पदनी आराधनाने दिवसे आठ पहोरनो पोसह करवो. तेथी हिनशक्तिवाळाए मात्र दिवसनो चार पहोरनो पोसह करवो. ए रीते वीशे पद पौषध करीने आराधवां. जो पौषध करवानी शक्ति सर्व पदमां न होय तो आचार्य पदे १, उपाध्याय पदे २, स्थविर पदे ३, साधु पदे ४, चारित्र पदे ५, गौतम पदे ६, अने तीर्थ पदे ७, ए सात पदे तो अवश्य पौषध करवो ॥ २

जोइए.[1] तेम छतां शक्ति न होय तो ते दिवसे देशावकाशीक करे अने सावद्य व्यापारनो त्याग करे. तेटली शक्ति पण न होय तो यथाशक्ति तप करी आराधे. तथा पोतानी लघुता भावे. मरण तथा जन्मना सूतकमां उपवासादिक तप करे, पण ते गणतरीमां न गणे. स्त्री पण ऋतु समयमां उपवासादिक करे ते पण गणतरीमां न गणे. तपने दिवसे जो पौषध करे तो घणुंज श्रेयस्कर छे. पण पौषध न करे तो ते दिवसे बे वखत प्रतिक्रमण तथा त्रण वार देववंदन अने [2]पडिलेहण अवश्य करवुं. तथा ब्रह्मचर्य पाळवुं, भूमिशयन करवुं, अति सावद्य व्यापारनो आरंभ न करवो, असत्य न बोलवुं, आखो दिवस तपना पदनुं गुणवर्णन करवुं, तपने दिवसे पौषध करे तो पारणाने दिवसे जिनभक्ति करीने पारणुं करवुं. जो तपने दिवसे पौषध न कर्यो होय तो ते दिवसे जिनभक्ति पूजा करे, करावे, भावना भावे, तपने दिवसे आराध्य पदना जेटला गुण होय तेटला लोगस्सनो कायोत्सर्ग करे, ते गुणोनुं स्मरण करवा पूर्वक खमासमण दइ वंदना करे. ते पदनो महिमा अने गुणनुं स्मरण करीने आखो दिवस हर्षित रहे. आ विधिए वीशे ओळी करवी. तथा दरेक ओळीए ते ते पदनो उत्सव, महोत्सव, प्रभावना, उद्यापन पूर्वक करे. जिन शासननी उन्नति करे. शक्ति न होय तो छेवट एकज ओळी उत्सवादिक सहित करे. अर्थात् अंते आ महान् तपनुं यथाशक्ति उजमणुं करे.

---

१ सात पदे पण पौषध न बने तो सतरमी ओळीमां अवश्य पौषध करवो, एवो प्रचार छे २ देववंदन पडिलेहण हमेशां न करी शके तो तेरमी ओळीए अवश्य करवुं.

वीश पदनुं गरणुं नीचे प्रमाणे—

		सा० ख० लो० नो०
१	ॐ नमो अरिहंताणं.	१२-१२-१२-२०
२	ॐ नमो सिद्धाणं.	३१-३१-३१-२०
३	ॐ नमो पवयणस्स.	२७-२७-२७-२०
४	ॐ नमो आयरिआणं.	३६-३६-३६-२०
५	ॐ नमो थेराणं.	१०-१०-१०-२०
६	ॐ नमो उवज्झायाणं.	२५-२५-२५-२०
७	ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं.	२७-२७-२७-२०
८	ॐ नमो नाणस्स.	५१-५१-५१-२०
९	ॐ नमो दंसणस्स.	६७-६७-६७-२०
१०	ॐ नमो विणयसंपन्नस्स.	५२-५२-५२-२०

		सा० ख० लो० नो०
११	ॐ नमो चारीत्तस्स.	७०-७०-७०-२०
१२	ॐ नमो बंभव्वयधारिणं.	१८-१८-१८-२०
१३	ॐ नमो किरियाणं.	२५-२५-२५-२०
१४	ॐ नमो तवस्स.	१२-१२-१२-२०
१५	ॐ नमो गोयमस्स.	११-११-११-२०
१६	ॐ नमो जिणाणं.	२०-२०-२०-२०
१७	ॐ नमो संयमस्स.	१७-१७-१७-२०
१८	ॐ नमो अभिनव नाणस्स.	५१-५१-५१-२०
१९	ॐ नमो सुयस्स.	२०-२०-२०-२०
२०	ॐ नमो तित्थस्स.	३८-३८-३८-२०

नीचेना दुहा बोली खमासमण देवा. (दरेक ओळीए एक एक दुहो बोलवो.)

॥५॥ परम पंच परमेष्ठिमां, परमेश्वर भगवान् । चार निक्षेपे ध्याइए, नमो नमो जिण भाण ॥ १ ॥
गुण अनंत निर्मळ थया, सहज स्वरूप उजास । अष्ट कर्म मळ क्षय करी, भये सिद्ध नमो तास ॥ २ ॥
भावामय औषध समी, प्रवचन अमृत वृष्टि । त्रिभुवन जीवने सुखकरी, जय जय प्रवचन दृष्टि ॥ ३ ॥
छत्रीश छत्रीशी गुणे, युग प्रधान मुणींद । जिनमत परमत जाणता, नमो नमो ते सूरींद ॥ ४ ॥
तजी परपरिणति रमणता, लहे निजभाव स्वरूप । स्थिर करता भवि लोकने, जय जय थिविर अनूप ॥५॥
बोध सूक्ष्म विणु जीवने, न होय तत्त्व प्रतीत । भणे भणावे सूत्रने, जय जय पाठक गीत ॥६॥
स्याद्वाद गुण परिणम्यो, रमता समता संग । साधे शुद्धानंदता, नमो साधु शुभरंग ॥७॥
अध्यातम ज्ञाने करी, विघटे भवभ्रम भीति । सत्य धर्म ते ज्ञान छे, नमो नमो ज्ञाननी रीति ॥८॥
लोकालोकना भाव जे, केवलि भाषित जेह । सत्य करी अवधारतो, नमो नमो दर्शन तेह ॥९॥
शौच मूळथी महा गुणी, सर्व धर्मनो सार । गुण अनंतनो कंद ए, नमो विनय आचार ॥१०॥
रत्नत्रयी विणु साधना, निष्फळ कही सदीव । भावरयणनुं निधान छे, जय जय संयम जीव ॥११॥
जिनप्रतिमा जिनमंदिरां, कंचनना करे जेह । ब्रह्मव्रतथी बहु फळ लहे, नमो नमो शीयल सुदेह ॥१२॥
आतमबोध विण जे क्रिया, ते तो बालक चाल । तत्त्वारथथी धारीए, नमो क्रिया सुविशाल ॥१३॥

कर्म खपावे चीकणां, जाव मंगळ तप जाण । पचास लब्धि ऊपजे, जय जय तप गुण खाण ॥१४॥
छठ छठ तप करे पारणुं, चउनाणी गुणधाम । ए सम शुभ पात्र को नहीं, नमो नमो गोयम स्वाम ॥१५॥
दोष अढारे क्षय गया, उपन्या गुण जस अंग । वैयावच्च करीए मुदा, नमो नमो जिन पद संग ॥१६॥
शुद्धातम गुणमें रमे, तजी इंद्रिय आशंस । थिर समाधि संतोषमें, जय जय संयम वंश ॥१७॥
ज्ञानवृक्ष सेवो भविक, चारित्र समकित मूळ । अजर अमर पद फल लहो, जिनवर पदवी फूल ॥१८॥
वक्ता श्रोता योगथी, श्रुत अनुभव रस पीन । ध्याता ध्येयनी एकता, जय जय श्रुत सुख लीन ॥ १९ ॥
तीर्थयात्रा प्रभाव छे, शासन उन्नति काज । परमानंद विलासता, जय जय तीर्थ जहाज ॥२०॥

९० अंगविशुद्धि तप

प्रथम आंबिल त्रण, पछी नीवी त्रण, पछी एकासणा त्रण, छेल्ले एक उपवास करवो. उद्यापने तेर मोदक ज्ञान पासे ढोकवा. ॐ नमो नाणस्स ए पदनी नवकारवाळी वीस गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

९१ अट्ठावीश लब्धितप. (अं. पू. विगेरे)

एक एक लब्धिनुं एक एक एकासणुं (अथवा एकांतर उपवास) एम निरंतर अट्ठावीश एकासणा (अथवा उपवास) करवा. दूहो-" लब्धि अट्ठावीश धरी, गुरु गोयम गणेश । ध्यावो भावि शुभकरु, त्यागी राग ने रीस ॥ १ ॥ श्री आमो-

सहीलब्धये नमः"[1]एम बोली दररोज पचास खमासमण, पचास लोगस्सनो कायोत्सर्ग, पचास साथीया तथा वीश नवकारवाळी ते ते दिनसनी लब्धिना नामनी गणवी. ते लब्धिनां नाम नीचे प्रमाणे (आ तपनुं फळ निर्मळ बुद्धिनी प्राप्ति थाय ते छे.)

१ श्री आमर्शौषधिलब्धये नमः ।
२ श्री विपुडौषधिलब्धये नमः ।
३ श्री खेलौषधिलब्धये नमः ।
४ श्री जल्लौषधिलब्धये नमः ।
५ श्री सर्वौषधिलब्धये नमः ।
६ श्री संभिन्नश्रोतोलब्धये नमः ।
७ श्री अवधिलब्धये नमः ।
८ श्री मनःपर्यवलब्धये नमः ।
९ श्री विपुलमतिलब्धये नमः ।
१० श्री चारणलब्धये नमः ।
११ श्री आशिविषलब्धये नमः ।
१२ श्री केवललब्धये नमः
१३ श्री गणधरलब्धये नमः
१४ श्री पूर्वधरलब्धये नमः ।
१५ श्री अरिहंतलब्धये नमः ।
१६ श्री चक्रवर्तिलब्धये नमः ।
१७ श्री वलदेवलब्धये नमः ।
१८ श्री वासुदेवलब्धये नमः ।
१९ श्री अमृताश्रवलब्धये नमः ।
२० श्री कोष्ठकबुद्धिलब्धये नमः ।
२१ श्री पदानुसारिलब्धये नमः ।
२२ श्री वीजबुद्धिलब्धये नमः ।
२३ श्री तेजोलेश्यालब्धये नमः ।
२४ श्री आहारकलब्धये नमः ।
२५ श्री शीतलेश्यालब्धये नमः ।
२६ श्री वैक्रियलब्धये नमः ।
२७ श्री अक्षीणमहानसलब्धये नमः ।
२८ श्री पुलाकलब्धये नमः ।

१ लब्धिनु नाम दररोज बदलवु दुजो तेज कहेवो.

८२ अशुभनिवारण.

प्रथम उपवास एक, पछी नीवी बे, पछी आंबिल त्रण, पछी एकासणां छ, पछी लुखो चोपड्यो एक, एक सिक्थ पांच, एकलठाणा चार, एकलेवरो एक, अन्नत्यागे एक (ढोकळां विगेरे अलेप पदार्थ), एक कवळ एक—आ प्रमाणे २५ दिवसे तप पूर्ण करवो.

" ॐ नमो अरिहंताणं " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी, साथीया विगेरे बार बार करवा.

१ लुखा चोपड्यानी एवी रीत छे के—एक वाटको घीनो तथा एक वाटको पाणीनो ढांकी राखवो, पछी कोइ अजाण्या पासे एक वाटको उघडावशो. तेमां जो घीनो उघडे तो एकासणुं करवुं अने पाणीनो उघडे तो आंबिल करवुं.

२ एकलघरानी एवी रीत छे के—पाणीनो लोटो लइने कोइ संबंधिने घेर जवुं. ते वखते जो ते घरमांथी 'आवो पधारो' एम कहे तो त्यां एकासणुं करवुं. अथवा कांइक बीजुं कहे तो अर्थात् केम आव्या ? इत्यादि कहे तो त्यांज पाणी पीने चोविहारनुं पच्चख्खाण करीने आववुं.

८३ अष्टकर्मोत्तर प्रकृति तप.

आठ कर्म मध्ये ज्ञानावरणनी उत्तर प्रकृति पांच, दर्शनावरणनी नव, वेदनीयनी बे, मोहनीनी अठावीश, आयुःकर्मनी चार, नाम कर्मनी एक सो ने त्रण, गोत्र कर्मनी बे, अंतराय कर्मनी पांच, सर्व मळी १५८ प्रकृति होवाथी १५८

उपवास एकांतर एकासणे करवा. एटले के एक उपवास पछी एक एकासणुं एम १५८ उपवास अने १५८ एकासणा वडे एक ओळी थाय, तेवी आठ ओळी करवी. उद्यापनमां १५८–१५८ वस्तु तथा मोदक ढोकवा, ज्ञाननी पूजा करवी, गुरुने दान देवुं, संघवात्सल्य करवुं. इत्यादि. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नोकरवाळीनुं गणवुं. जे दिवसे जे प्रकृतिनो तप चालतो होय ते दिवसे तेना नामनुं गणवुं.

ज्ञानावरणीय कर्मप्रकृति ५

१ मतिज्ञानावरणीयरहिताय श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिद्धाय नमः ।
२ श्रुतज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
३ अवधिज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
४ मनःपर्यवज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
५ केवलज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।

अथवा " श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिद्धाय नमः " एटलुं गणवुं. साथीया विगेरे पांच पांच करवा.

दर्शनावरणीय कर्मनी प्रकृति ९

१ चक्षुर्दर्शनावरणीयरहिताय श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिद्धाय नमः ।
२ अचक्षुर्दर्शनावरणीयरहिताय श्री अ०
३ अवधिदर्शनावरणीयर०

---

१ हालनां प्रवृत्तिमां मात्र १५८ उपवास छुटक करवानो प्रचार छे.

४ केवलदर्शनावरणीयरहिताय श्रीअ०	६ निद्रानिद्रारहिताय श्री०	८ प्रचलाप्रचलारहिताय श्री०
५ निद्रारहिताय श्रीअ०	७ प्रचलारहिताय श्री०	९ स्त्यानर्द्धिरहिताय श्री०

अथवा " श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिध्धाय नमः" ए पद गणवुं. साथीया विगेरे नव नव करवा.

वेदनीयकर्मनी प्रकृति २

१ सातावेदनीयरहिताय श्री अव्याबाधगुणसंयुताय सिद्धाय नमः । २ असातावेदनीयरहिताय श्री अव्या०

अथवा " श्री अव्याबाधगुणसंयुताय सिध्धाय नमः " ए पद गणवुं. साथीया विगेरे बे बे करवा.

मोहनीयकर्मनी प्रकृति २८

१ सम्यक्त्वमोहनीयरहिताय श्री अनन्तचारित्रगुणसंयुताय सिध्धाय नमः

२ मिश्रमोहनीयरहिताय श्री अनन्त०	७ अनन्तानुबन्धिलोभरहि०	१२ प्रत्याख्यानिक्रोधरहि०
३ मिथ्यात्वमोहनीयरहिताय०	८ अप्रत्याख्यानिक्रोधरहि०	१३ प्रत्याख्यानिमानरहि०
४ अनन्तानुबन्धिक्रोधरहिताय०	९ अप्रत्याख्यानिमानरहि०	१४ प्रत्याख्यानिमायारहि०
५ अनन्तानुबन्धिमानरहि०	१० अप्रत्याख्यानिमायारहि०	१५ प्रत्याख्यानिलोभरहि०
६ अनन्तानुबन्धिमायारहि०	११ अप्रत्याख्यानिलोभरहि०	१६ संज्वलनक्रोधरहि०

१७ संज्वलनमानरहि०	२१ रतिमोहनीयरहिता०	२५ दुर्गंच्छामोहनीयरहि०
१८ संज्वलनमायारहि०	२२ अरतिमोहनीयरहि०	२६ स्त्रीवेदरहिताय०
१९ संज्वलनलोभरहि०	२३ भयमोहनीयरहि०	२७ पुरुषवेदरहि०
२० हास्यमोहनीयरहिताय०	२४ शोकमोहनीयरहि०	२८ नपुंसकवेदरहि०

अथवा "अनन्तचारित्रगुणसंयुताय सिध्धाय नमः" ए पदज मात्र गणवुं. साथीया विगेरे २८ २८ करवा.

आयुष्यकर्मनी प्रकृति ४

१ देवायूरहिताय श्री अक्षयस्थितिगुणसंयुताय सिध्धाय नमः।

२ नरायूरहिताय श्री०	३ तिर्यंचायूरहि०	४ नरकायूरहि०

अथवा मात्र "श्री अक्षयस्थितिगुणसंयुताय सिध्धाय नमः" एटलुंज गणवुं. साथीया विगेरे चार चार करवा.

नाम कर्मनी प्रकृति १०३

१ देवगतिरहिताय श्री अरूपिनिरञ्जनगुणसंयुताय सिद्धाय नमः।

२ नरकगतिरहिता०	४ नरगतिरहिता०	६ द्वींद्रियजातिरहिता०
३ तिर्यंचगतिरहिता०	५ एकेंद्रियजातिरहिता०	७ त्रींद्रियजातिरहिता०

८ चतुरिंद्रियजातिरहि०
९ पंचेंद्रियजातिरहि०
१० औदारिकशरीररहि०
११ वैक्रियशरीररहि०
१२ आहारकशरीररहि०
१३ तैजसशरीररहि०
१४ कार्मणशरीररहि०
१५ औदारिकांगोपांगरहि०
१६ वैक्रियांगोपांगरहि०
१७ आहारकांगोपांगरहि०
१८ औदारिकौदारिकबंधनरहि०
१९ औदारिकतैजसबंधनरहि०
२० औदारिककार्मणबंधनरहि०

२१ वैक्रियवैक्रियबंधनरहि०
२२ वैक्रियतैजसबंधनरहि०
२३ वैक्रियकार्मणबंधनरहि०
२४ आहारकाहारकबंधनरहि०
२५ आहारकतैजसबंधनरहि०
२६ आहारककार्मणबंधनरहि०
२७ औदारिकतैजसकार्मणबंधनरहि०
२८ वैक्रियतैजसकार्मणबंधनरहि०
२९ आहारकतैजसकार्मणबंधनरहि०
३० तैजसतैजसबंधनरहि०
३१ कार्मणकार्मणबंधनरहि०
३२ तैजसकार्मणबंधनरहि०
३३ औदारिकसंघातनरहि०

३४ वैक्रियसंघातनरहि०
३५ आहारकसंघातनरहि०
३६ तैजससंघातनरहि०
३७ कार्मणसंघातनरहि०
३८ वज्रर्षभनाराचसंहननरहि०
३९ ऋषभनाराचसंहननरहि०
४० नाराचसंहननरहि०
४१ अर्धनाराचसंहननरहि०
४२ कीलिकासंहननरहि०
४३ सेवार्तसंहननरहि०
४४ समचतुरस्रसंस्थानरहि०
४५ न्यग्रोधसंस्थानरहि०
४६ सादिसंस्थानरहि०

४७ वामनसंस्थानरहि०
४८ कुब्जसंस्थानरहि०
४९ हुंडकसंस्थानरहि०
५० कृष्णवर्णरहि०
५१ नीलवर्णरहि०
५२ लोहितवर्णरहि०
५३ पीतवर्णरहि०
५४ श्वेतवर्णरहि०
५५ सुरभिगंधरहि०
५६ दुरभिगंधरहि०
५७ तिक्तरसरहि०
५८ कटुकरसरहि०
५९ आम्लरसरहि०
६० कषायरसरहि०
६१ मधुररसरहि०
६२ शीतस्पर्शरहि०
६३ उष्णस्पर्शरहि०
६४ गुरुस्पर्शरहि०
६५ लघुस्पर्शरहि०
६६ खरस्पर्शरहि०
६७ स्निग्धस्पर्शरहि०
६८ रूक्षस्पर्शरहि०
६९ स्निग्धस्पर्शरहि०
७० नरकानुपूर्वीरहि०
७१ तिर्यंचानुपूर्वीरहि०
७२ नरानुपूर्वीरहि०
७३ देवानुपूर्वीरहि०
७४ शुभविहायोगतिरहि०
७५ अशुभविहायोगतिरहि०
७६ पराघातनामकर्मरहि०
७७ उच्छ्वासनामकर्मरहि०
७८ आतपनामकर्मरहि०
७९ उद्योतनामकर्मरहि०
८० अगुरुलघुनामकर्मरहि०
८१ तीर्थंकरनामकर्मरहि०
८२ निर्माणनामकर्मरहि०
८३ उपघातनामकर्मरहि०
८४ त्रसनामकर्मरहि०
८५ बादरनामकर्मरहि०
८६ पर्याप्तिनामकर्मरहि०
८७ प्रत्येकनामकर्मरहि०
८८ स्थिरनामकर्मरहि०

८९ शुभनामकर्मरहि०
९० सौभाग्यनामकर्मरहि०
९१ सुस्वरनामकर्मरहि०
९२ आदेयनामकर्मरहि०
९३ यशोनामकर्मरहि०
९४ स्थावरनामकर्मरहि०
९५ सूक्ष्मनामकर्मरहि०
९६ अपर्याप्तनामकर्मरहि०
९७ साधारणनामकर्मरहि०
९८ अस्थिरनामकर्मरहि०
९९ अशुभनामकर्मरहि०
१०० दौर्भाग्यनामकर्मरहि०
१०१ दुःस्वरनामकर्मरहि०
१०२ अनादेयनामकर्मरहि०
१०३ अयशोनामकर्मरहि०

अथवा " श्री अरूपिनिरंजनगुणसंयुताय सिद्धाय नमः " एटलुंज गणवुं. साथीया विगेरे १०३–१०३ करवा.

गोत्रकर्मनी प्रकृति २.

१ उच्चैर्गोत्ररहिताय श्री अगुरुलघुगुणसंयुताय सिद्धाय नमः । २ नीचैर्गोत्ररहिताय श्री अगुरु०

अथवा मात्र " श्री अगुरुलघुगुणसंयुताय सिद्धाय नमः " एटलुं गणवुं. साथीया विगेरे बे बे करवा.

अंतरायकर्मनी प्रकृति ५.

१ दानान्तरायकर्मरहिताय श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुताय सिद्धाय नमः । २ लाभान्तरायकर्मरहि०
३ भोगान्तरायकर्मरहि० ४ उपभोगान्तरायकर्मरहि० ५ वीर्यांतरायकर्मरहि०

अथवा मात्र " श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुताय सिद्धाय नमः " ए पदनुं गरणुं गणवुं. साथीया विगेरे पांच पांच करवा. ॥६

बीजी रीत (प्रति नं. ब.)

अथवा अष्ट कर्मोत्तर प्रकृति तप करवानुं आ प्रमाणे पण लख्युं छेः-ज्ञानावरणीय कर्मने आश्री दशम (लगोलग चार उपवास) उपर पारणुं करवुं. एवा पांच दशम करवा. दर्शनावरणीयने आश्री नव दशम करवा. वेदनीय कर्मने आश्री बे दशम करवा. मोहनीय कर्मने आश्रीने अठ्ठावीश अठ्ठम करवा. आयुकर्मने आश्री चार दशम करवा. नामकर्मना उपवास एकसो ने त्रण करवा. गोत्रकर्मना बे दशम करवा तथा अंतराय कर्मना पांच दुवालस (लगोलग पांच उपवास) करवा.

अथवा ज्ञानावरणना दुवालस पांच, दर्शनावरणना दशम नव, वेदनीयना अठ्ठम बे, मोहनीयना अठ्ठम अठ्ठावीश, आयुना दशम चार, नामना छठ्ठ अथवा उपवास एक सो त्रण, गोत्रना दशम बे, तथा अंतरायना दशम पांच. आ प्रमाणे अनुक्रमे विधि पूर्वक करवा. अथवा छुटक छुटक करवा. बीजो सर्व विधि उद्यापन विगेरे उपर प्रमाणे जाणवुं.

ए४ अष्ट प्रवचन मातृतप. (प्र. नं. क.)

पहेले दिवसे एक कवळ, बीजे दिवसे एक कवळ, त्रीजे दिवसे एक कवळ ए प्रमाणे १-१-१ इर्यासमितिनी आराधना दिन त्रण करवी. पछी पहेले दिवसे बे कवळ, बीजे दिवसे एक, त्रीजे दिवसे बे ए प्रमाणे २-१-२ भाषा समितिनी आराधना दिन त्रण करवी. एषणा समितिनी आराधना माटे अनुक्रमे कवळ ३-१-३ ए प्रमाणे त्रण दिव-

स करवा. आदान भंड निक्षेपणा समितिना अनुक्रमे कवळ ४-१-४ ए प्रमाणे त्रण दिवस करवा. उच्चार पासवण खेल्ल पारिष्ठापनिका समितिना अनुक्रमे कवळ ५-१-५ करवा. मनोगुप्तिना ६-१-६ करवा. वचनगुप्तिना ७-१-७ कवळ करवा. तथा कायगुप्तिना ८-१-८ ए प्रमाणे करवा. सर्व कवळ संख्या ८० थाय छे. तप दिन २४ तथा पारणा दिन ८ थाय छे. (एटले के एक मातृनो त्रण दिवसनो तप पूरो थाय त्यारे छेल्ले एक पारणुं करवाथी पारणाना दिवस आठ थाय छे.) गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे जे मातृनो तप चालतो होय तेना नामनुं गणवुं.

	सा०ख०लो०नो०
१ इर्यासमितिधराय नमः	३-३-३-२०
२ भाषासमितिधराय नमः	५-५-५-२०
३ एषणासमितिधराय नमः	७-७-७-२०
४ आदानभंडनिक्षेपणासमितिधराय नमः	९-९-९-२०
५ उच्चारप्रस्रवणखेल्लपारिष्ठापनिकासमितिधराय नमः	११-११-११-२०
६ मनोगुप्तिधराय नमः	१३-१३-१३-२०
७ वचनगुप्तिधराय नमः	१५-१५-१५-२०
८ कायगुप्तिधराय नमः	१७-१७-१७-२०

९९ अष्टमासी तप. (जै. प्र. जै. सिं. विगेरे.)

आ तपमां एकांतर एकासणे २४० उपवास करवा. एटले के एक उपवास अने एक एकासणुं ए प्रमाणे २४० उप-

वास अने २४० एकासणां करवां. उजमणे २४० मोदक ढोकवा. आ तप मध्यम बावीश तीर्थंकरने आश्रीने करवानो छे, तेथी जे जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय ते ते तीर्थंकरना नामनी साथे नाथाय नमः ए पद जोडी वीश नवकारवाळी गणवी. आ प्रमाणे दरेक तीर्थंकरने आश्री २४० उपवास तथा २४० एकासणां करवां. साथीया विगेरे बार बार करवा.

ए६ कर्म चक्रवाल तप. (जै. प्र. नं. अ. विगेरे.)

प्रथम एक अठ्ठम करी पारणुं करवुं. पछी चोसठ उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. (कोइ ग्रंथमां साठ तथा कोइमां एकसठ उपवास लख्या छे.) छेवट एक अठ्ठम करवो. तेमां कुल ७० उपवास अने छासठ पारणा थाय छे. उजमणे १२० मोदक ज्ञान पासे ढोकवा. सुवर्ण चक्र देव पासे ढोकवुं. "नमो अरिहंताणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

ए७ आगमोक्त केवलि तप. (जै. प्र. विगेरे.)

आंबिल निरंतर दश करवा, उपर एक उपवास करवो. उजमणे मोदक अगीयार, नाळीयेर अगीयार तथा रुमाल एक पुस्तक आगळ ढोकवां. श्री जिननी अष्ट प्रकारी पूजा करवी. गुरुभक्ति करवी. गरणुं "नमो नाणस्स" पदनुं गणवुं. साथीया विगेरे ५१ करवा.

ए८ चत्तारि अठ्ठ दस दोय तप. (जै. प्र. विगेरे.)

आ तप अष्टापदे रहेला चोवीश तीर्थंकरनी आराधना माटे छे. तेमां प्रथम चार उपवास, पछी आठ उपवास, पछी दश उपवास अने पछी बे उपवास एम चोवीश उपवास करवा. (दश कर्या पछी तरतज बे उपवास करवा. तेमां पारणाना दिवसनुं ज आंतरुं आववुं जोइए एवी प्रवृत्ति छे.) "अष्टापदतीर्थाय नमः" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथिया विगेरे चोवीश चोवीश करवा.

एए कलंक निवारण तप अथवा सीता तप.

आ तपमां उपवास एक, बेसणुं एक, आंबिल एक, बेसणुं एक, आंबिल एक, उपवास एक, आ प्रमाणे[1] सीता तप करवाथी कलंक न आवे. उद्यापने ज्ञानपूजा करवी. प्रभु पासे मोदक नव ढोकवा. गुरुना नव अंगनी पूजा करवी. "नमो अरिहंताणं" पदनी वीश नवकारवाळी गणवी. साथीया वगेरे बार बार करवा.

१०० ऋषभनाथजी कांतुला (हार) तप (प्र. नं. रु.)

श्री ऋषभनाथजीना हार जेवो तप होवाथी ऋषभकांतुला तप कहेवाय छे. ते तपमां प्रथम बे उपवास पछी एकासणुं पछी सात उपवास एकासणाने आंतरे करवा. पछी एक अठ्ठम (३ लागट उपवास) पछी एकासणुं पछी एकांतरे सात उप-

१ आ तपमां कोइ ९ दिन पण कहे छे परतु प श्री गभीरविजयजीवाळी भाषानी प्रतिमा छ हता कदाच ओळीओ पडि होय तो ज्ञानी जाणे.

वास एकासणावाळा करवा. पछी एक छठ (बे उपवास) करवो. पछी एकासणुं करवुं. आवी रीते कुल दिन ३८ थाय. आ तपना उजमणामां श्री ऋषभदेवजीने मोतीनो हार चडाववो. गणणुं "श्री ऋषभदेवनाथाय नमः" नवकारवाळी २०. साथीया खमासमण विगेरे १२ बार जाणवा.

१०१ मौन एकादशी तप (जै. प्र.)

आ तप मागशर शुदी अगीयारशे शरु करवो. ते दिवसे उपवास करवो. ए रीते अगीयार वरसनी मागशर शुदी अगीयारश करवी. अथवा अगीयार मासनी अगीयार शुक्ल एकादशी करवी. अथवा अगीयार वरस सुधी दरेक मासनी शुद अगीयारश करवी. अथवा दर वरसनी मौन अगीयारश जावज्जीव करवी. (कुल चार प्रकार छे) "श्रीमल्लीनाथसर्वज्ञाय नमः" ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. तथा मौन एकादशीने दिवसे दोढसो कल्याणकनी एक एक नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे अगीयार अगीयार करवा.

१०२ कंठाभरण तप. (सिद्धिवधू कंठाभरण) (जै. प्र.)

आ तपमां प्रथम एक छठ करवो पछी पारणुं. पछी एक उपवास करी पारणुं. पछी अट्ठम करी पारणुं. पछी उपवास करीने पारणुं. पछी छठ करवो. ए रीते तपना नव दिवस थाय तथा पारणाना दिवस पांच थाय. बन्ने मळी १४ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. " नमो सिद्धाणं " ए पदनुं गणणुं वीश नवकारवाळी गणवुं. साथीया विगेरे आठ आठ करवा. उ-

द्यापनमां नव मुक्ताफळ मुकी ज्ञानभक्ति करवी,

बीजी रीत. (प्रत नं. ड.)

अथवा प्रथम एक छट्ठ करवो. पछी पारणुं करवुं. पछी एकांतर पारणावाळा सात उपवास करवा. पछी एक अठ्ठम करवो. पछी पारणुं करी सात उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. पछी छेवट एक छट्ठ करवो. ए रीते एकत्रीश उपवास अने सोळ पारणांए पूर्ण थाय छे. बीजुं सर्व उपर प्रमाणे जाणवुं.

१०३ क्षीरसमुद्र तप. (ला.)

आ तपमां सात उपवास निरंतर करी पारणे गुरुने क्षीर वहोरावी मात्र क्षीर वडे एकासणुं करवुं. छाम चोविहार करवो. उद्यापने खीर, खांड अने घृतथी भरेलो थाळ देव पासे ढोकवो. गुरुने दान देवुं. संघ वात्सल्य, ज्ञानपूजा करवी.

बीजी रीत. (जै. प्र. जै. सिं. विगेरेमां)

आ तप श्रावण मासमां करवो. पर्युषणा पहेलां तेनो आरंभ करवो. तेमां आठ एकासणा उपर एक उपवास करवो. उद्यापन उपर प्रमाणे. "क्षीरवरसमसम्यग्दर्शनधराय नमः" ए पदनुं गरणुं नवकारवाळी वीशनुं गणवुं. साथीया विगेरे सात सात करवा. (आ बीजी रीत प्रचलित नथी.) ॥२०

१०४ कोटिशिला तप. (व्रत नं. ड.)

कोटिशिला उपर छ तीर्थंकरना गणधरो विगेरे साधुओ मोक्षे गया छे. तेमने उद्देशीने आ तप करवानो छे. तेमां श्री शांतिनाथजीना शासनमां चक्रायुध आदि संख्याता साधुओ मोक्षे गया माटे तेमने उद्देशीने प्रथम एक उपवास करवो. पछी आठ एकासणां करवां, पछी एक उपवास करी पारणे एकासणुं करवुं. सर्व मळी दिन अग्यारे आ तप पूरो थाय छे. पछी श्री कुंथुनाथस्वामीना शासनमां पण संख्याता मुनिओ सिद्ध थया छे. तेथी तेमने आश्रीने पण उपर प्रमाणे ज अग्यार दिवसनो तप करवो. पछी श्री अरनाथस्वामीना वारामां बार करोड मुनिओ सिद्धिपदने पाम्या छे. तेथी तेमने आश्रीने प्रथम एक उपवास करीने पछी दश एकासणां करवां, पछी एक छेल्लो उपवास करी पारणे एकासणुं करवुं. तेथी पारणा सहित तेर दिवसे आ तप पूरो थाय छे. श्री मल्लिनाथना वारामां छ करोड मुनिओ मोक्षे गया छे. तेथी तेमने आश्रीने पहेलो उपवास, पछी चार एकासणां पछी एक उपवास करीने पारणे एकासणुं करवुं. कुल सात दिवसे आ तप पूरो थाय छे. श्री मुनिसुव्रतस्वामीना वारामां त्रण करोड मुनिओ सिद्धिपद पाम्या छे. तेथी तेमने आश्रीने प्रथम उपवास, पछी एकासणुं अने पछी उपवास करी पारणे एकासणुं करवुं. एम कुल चार दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. श्री नमिनाथना वारामां एक करोड मुनि सिद्ध थया तेथी तेमने आश्री एक उपवास करवो, पारणे एकासणुं करवुं.

उद्यापने देव पासे दश साथीया अक्षतना करवा. दश दीवा घीना मूकवा. दश पुष्पमाळा प्रभुना कंठमां पहेरावववी.

अष्टप्रकारी पूजा भणाववी. तंदूल (चोखा) शेर सवा प्रभु पासे ढोकवा. "ॐ ह्रीँ नमो सिद्धाणं" ए पदनुं गरणुं नवकारवाळी वीशनुं गणवुं. दश लोगस्सनो काउस्सग्ग करवो. प्रदक्षिणा दश खमासणां दश देवा. जयवीयराय पर्यंत चैत्यवंदन करवुं. खमासमण आ प्रमाणे देवा.

श्री शांतिनाथ जिन तणा, चक्रायुध गणधार । कोटिशिलाए शिव लह्या, प्रणमुं प्रात उदार ॥ १ ॥
चोवीश जुगना सहु मळी, साधु संख्यातीकोड । एणि तीरथे मुक्ते गया, वंदू बे कर जोड ॥ २ ॥
महा तीरथ सिद्धांतमां, भाखे श्री जगन्नाण । तन मन वचने सेवतां, लहीए शिवपुर ठाम ॥ ३ ॥
दशार्ण देशे केइ कहे, केईक सिंधु मझार । कोटिशिला तीरथ तिहां, प्रणमुं वारोवार ॥ ४ ॥
एक जीव जिहां शिव लहे, तीरथ कहीए तेह । असंख्य मुनि जिहां शिव लहे, किम नवि कहीए एह ॥ ५ ॥
पुष्प दीप नैवेद्यथी, जे पूजे जिनराज । अक्षत फळ आगळ धरे, सीझे वंछित काज ॥ ६ ॥

१०५ पांच पच्चख्खाण तप. (ओळी) (टी.)

आ तपमां पहेले दिवसे उपवास, बीजे दिवसे बेसणुं, त्रीजे दिवसे एकासणुं, चोथे दिवसे नीवी, पांचमे दिवसे आंबिल ए प्रमाणे पांच दिवसे एक ओळी थइ. एवी पांच ओळी करवी. गरणुं "नमो सिद्धाणं" ए पदनुं वीश नवकारवाळीनुं गणवुं. साथीया विगेरे आठ आठ करवा.

१०६ गौतम कमळ तप. (नं. क.)

आ तपमां एकांतर उपवास नव करवा. उद्यापने गौतमस्वामीनी पूजा पूर्वक सुवर्णनुं कमळ करावीने ढोकवुं. बीजी सर्व वस्तु पक्वान्न, फळ विगेरे शक्ति प्रमाणे ढोकवा. " श्री गौतमस्वामिसर्वज्ञाय नमः " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे सतावीश करवा.

१०७ घडीयां बे घडीयां तप. (ला)

आ तपमां प्रथम चार दिवस सुधी पा घडीयुं करवुं, एटले के पा घडीमां (६ मिनिटमां) भोजन करी लेवुं. पछी आठ दिवस सुधी अर्धो घडीयां करवां एटले अर्धी घडीमां (१२ मिनिटमां) जमी लेवुं, पछी सोळ दिवस सुधी एक घडीयुं करवुं, एटले एक घडीमां (२४ मिनिटमां) जमी लेवुं. पछी बत्रीश दिवस सुधी बे घडीयां करवां, एटले ४८ मिनिटमां जमी लेवुं. आ प्रमाणे बे मासे आ तप पूर्ण थाय छे. हमेशां एकासणानुं पच्चख्खाण करवुं. ठाम चोवीहार करवो. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१०८ पीस्तालीश आगम तप. (पन्यास क. जीनी तपावली)

आ तपमां ४५ लागोलाग एकासणां करवां. दररोज जुदुं जुदुं गुणणुं गणवुं. साथीया करवा. खमासमण देवा. हंमेशां ते

ते आगमनी ढाळ स्नात्र भणावीने बोलवी. तप पूर्ण थये उद्यापने वरघोडो तथा पूजा प्रभावनादिक करवुं. नंदी सूत्र तथा भगवती सूत्रनी सोनामहोरे पूजा करवी. पहेले तथा छेल्ले दिवसे रुपानाणे तथा बीजा आगमोनी पैसाथी तथा वासक्षेपथी पूजा करवी. तप पूर्ण थये पीस्तालीश पीस्तालीश वस्तुओ ज्ञान पासे ढोकवी. गुरु पूजन करवुं. पीस्तालीश आगमनी मोटी पूजा भणाववी. शेष विधि गुरु पासेथी जाणवो. गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे—

		सा० ख० लो० नो०
१	श्री नंदीसूत्राय नमः	५१-५१-५१-२०
२	श्री अनुयोगद्वारसूत्राय नमः	६२-६२-६२-२०
३	श्री दशवैकालिकसूत्राय नमः	१४-१४-१४-२०
४	श्री उत्तराध्ययनसूत्राय नमः	३६-३६-३६-२०
५	श्री ओघनिर्युक्तिसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
६	श्री आवश्यकसूत्राय नमः	३२-३२-३२-२०
७	श्री निशीथच्छेदसूत्राय नमः	१६-१६-१६-२०
८	श्री व्यवहारकल्पसूत्राय नमः	२०-२०-२०-२०

		सा० ख० लो० नो०
९	श्री दशाश्रुतस्कन्धसूत्राय नमः	१५-१५-१५-२०
१०	श्री पंचकल्पच्छेदसूत्राय नमः	१५-१५-१५-२०
११	श्री जीतकल्पच्छेदसूत्राय नमः	३५-३५-३५-२०
१२	श्री महानिशीथच्छेदसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०
१३	श्री चतुःशरणप्रकीर्णकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
१४	श्री आतुरप्रत्याख्यानसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
१५	श्री भक्तपरिज्ञासूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
१६	श्री संस्तारकप्रकीर्णकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०

२॥

१७	श्री तंदूलवैतालिकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
१८	श्री चंद्रवेध्यकप्रकीर्णकसूत्रायनमः	१०-१०-१०-२०
१९	श्री देवेंद्रस्तवप्रकीर्णकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२०	श्री मरणसमाधिसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२१	श्री महाप्रत्याख्यानसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२२	श्री गणिविद्याप्रकीर्णकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२३	श्री आचारांगसूत्राय नमः	२५-२५-२५-२०
२४	श्री सूत्रकृतांगसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
२५	श्री स्थानांगसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२६	श्री समवायांगसूत्राय नमः	१०४-१०४-१०४-२०
२७	श्री भगवतीसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०
२८	श्री ज्ञाताांगसूत्राय नमः	१९-१९-१९-२०
२९	श्री उपासकदशांगसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
३०	श्री अंतकृद्दशांगसूत्राय नमः	१९-१९-१९-२०
३१	श्री अनुत्तरोपपातिकसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
३२	श्री प्रश्नव्याकरणसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
३३	श्री विपाकांगसूत्राय नमः	२०-२०-२०-२०
३४	श्री उपपातिकसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
३५	श्री राजप्रश्नीयसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०
३६	श्री जीवाभिगमसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
३७	श्री प्रज्ञापनोपांगसूत्राय नमः	३६-३६-३६-२०
३८	श्री सूर्यप्रज्ञप्तिसूत्राय नमः	५७-५७-५७-२०
३९	श्री जंबूद्वीपप्रज्ञप्तिसूत्राय नमः	५०-५०-५०-२०
४०	श्री चंद्रप्रज्ञप्तिसूत्राय नमः	५०-५०-५०-२०
४१	श्री कल्पावतंसकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
४२	श्री निरयावलिसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०

॥१

४३ श्री पुप्फचूलिकासूत्राय नमः १०–१०–१०–२०
४४ श्री वह्निदशोपांगसूत्राय नमः १०–१०–१०–२०
४५ श्री पुष्पिकोपांगसूत्राय नमः १०–१०–१०–२०

१०९ चतुर्गति निवारण तप (न. क.)

आ तपमां चार ओळी करवानी छे. तेमां पहेली ओळीमां पहेले दिवसे एकासणुं, बीजे दिवसे एक कवळ, त्रीजे दिवसे एकासणुं, चोथे दिवसे बे कवळ, पांचमे दिवसे एकासणुं, छठ्ठे दिवसे त्रण कवळ, ए रीते वधता वधता पंदरमे दिवसे एकासणुं अने सोळमे दिवसे आठ कवळ ए प्रमाणे ८ एकासणां अने आठ पारणाना दिवस मळीने १६ दिवस अने कवळ ३६ कुल थाय छे. आ पहेली ओळी थइ. बीजी ओळीमां पहेले दिवसे नीवी, बीजे दिवसे (पारणाने दिवसे) नव कवळ, त्रीजे दिवसे नीवी, चोथे दिवसे दश कवळ, ए प्रमाणे चरता चरता पंदरमे दिवसे नीवी तथा सोळमे दिवसे सोळ कवळ–आ रीते बीजी ओळी थइ. त्रीजी ओळीमां पहेले दिवसे आंबिल, बीजे दिवसे सतर कवळ, त्रीजे दिवसे आंबिल, चोथे दिवसे अढार कवळ, ए रीते चरता चरता पंदरमे दिवसे आंबिल अने सोळमे दिवसे चोवीश कवळ आ त्रीजी ओळी थइ. एज रीते चोथी ओळीमां पहेले दिवसे उपवास, बीजे दिवसे पचीश कवळ, त्रीजे दिवसे उपवास, चोथे दिवसे छवीश कवळ, ए रीते चरता चरता पंदरमे दिवसे उपवास अने सोळमे दिवसे बत्रीश कवळ आवे. आ रीते ६४ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. तेमां

३१ तपना दिवस अने ३१ कवळना दिवस. कुल कवळ ५२८ थाय छे " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश ग-णवी. साथीया वगेरे वार वार करवा.

११० चउसट्ठी तप (नं. क. विगेरे)

आ तपमां एकांतर आंबिल ३१ करवा, पारणे एकासणां करवां, एकासणे त्रिविध आहारनुं पच्चख्खाण करवुं. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगरे वार वार करवा.

१११ चंदनबाळा तप. (ला.)

आ तप कार्तिक वद १० थी वैशाक शुदी १० सुधीमां अथवा पर्युषणमां अथवा कोइ पण दिवसे करवामां आवे छे. तेमां मात्र एक अठ्ठम करी चोथे दिवसे पारणे मुनिने अडदना बाकळानुं दान दइ पोते पण तेनुंज पारणुं करवुं. पच्चख्खाण आंबिलनुं करवुं तथा ठाम चउवीहार करवो. " महावीरस्वामिनाथाय नमः " ए पदनुं गरणुं वीश नवकारवाळीनुं गणवुं. साथीया विगेरे वार वार करवा.

विशेष विधि—श्री चंदनबाळाना तपने पारणे रूपानी सुपडीने खूणे अडदना बाकळा जरीने वोरावे, ते साथे रुपाना-णाथी गुरुपूजन करे, पगमां तथा हाथमां सूतरनी अथवा रेशमनी फाळकीनी आंटी नांखी मुनिने दान दीये.

११२ छन्नु जिननी ओळी तप.

आ तपमां अतीत, अनागत अने वर्तमान जिन आश्री त्रण चोवीशी तथा सीमंधरादिक वीश जिन विचरता अने श्री ऋषभानन, चंद्रानन, वारिषेण अने वर्धमान ए चार शाश्वता जिन–कुल छन्नु जिन आश्री एक एक उपवास करवो. वखतनी अनुकूळताए छूटा छूटा करतां छन्नु उपवासे आ तप पूर्ण थाय छे. गरणुं नीचे प्रमाणे जे तीर्थंकरनो तप चालतो होय तेना नामनुं गणवुं. नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया खमासमण विगेरे बार बार करवा. उद्यापने चोवीश जिनने तीलक वगेरे चडाववां.

अतीत चोवीशी जिन नाम.

१ श्री केवलज्ञानिने नमः।	७ श्री श्रीधरनाथाय नमः।	१३ श्री सुमतिनाथाय नमः।
२ श्री निर्वाणिने नमः।	८ श्री दत्तनाथाय नमः।	१४ श्री शिवगतिनाथाय नमः।
३ श्री सागराय नमः।	९ श्री दामोदरनाथाय नमः।	१५ श्री अस्तागनाथाय नमः।
४ श्री महायशसे नमः।	१० श्री सुतेजोनाथाय नमः।	१६ श्री नमीश्वराय नमः।
५ श्री विमलाय नमः।	११ श्री स्वामिनाथाय नमः।	१७ श्री अनिलनाथाय नमः।
६ श्री सर्वानुभूतये नमः।	१२ श्री मुनिसुव्रतनाथाय नमः।	१८ श्री यशोधरनाथाय नमः।

॥७॥

१७ श्री कृतार्थनाथाय नमः ।
२० श्री स्वामिनाथाय नमः ।
२१ श्री शुद्धमतिनाथाय नमः ।
२२ श्री शिवंकरनाथाय नमः ।
२३ श्री स्पन्दननाथाय नमः ।
२४ श्री संप्रतिनाथाय नमः ।

वर्तमान चोवीशी जिन नाम.

१ श्री ऋषभदेवाय नमः ।
२ श्री अजितनाथाय नमः ।
३ श्री संभवनाथाय नमः ।
४ श्री अभिनंदननाथाय नमः ।
५ श्री सुमतिनाथाय नमः ।
६ श्री पद्मप्रभवे नमः ।
७ श्री सुपार्श्वनाथाय नमः ।
८ श्री चंद्रप्रभवे नमः ।
९ श्री सुविधिनाथाय नमः ।
१० श्री शीतलनाथाय नमः ।
११ श्री श्रेयांसनाथाय नमः ।
१२ श्री वासुपूज्यनाथाय नमः ।
१३ श्री विमलनाथाय नमः ।
१४ श्री अनंतनाथाय नमः ।
१५ श्री धर्मनाथाय नमः ।
१६ श्री शांतिनाथाय नमः ।
१७ श्री कुंथुनाथाय नमः ।
१८ श्री अरनाथाय नमः ।
१९ श्री मल्लिनाथाय नमः ।
२० श्री मुनिसुव्रतनाथाय नमः ।
२१ श्री नमिनाथाय नमः ।
२२ श्री नेमिनाथाय नमः ।
२३ श्री पार्श्वनाथाय नमः ।
२४ श्री महावीरस्वामिने नमः ।

अनागत चोवीशी जिन नाम.

१ श्री पद्मनाभाय नमः ।
२ श्री सुरदेवाय नमः ।
३ श्री सुपार्श्वनाथाय नमः ।
४ श्री स्वयंप्रभवे नमः ।
५ श्री सर्वानुभूतये नमः ।
६ श्री देवश्रुतनाथाय नमः ।

॥८॥

७ श्री उदयनाथाय नमः ।
८ श्री पेढालनाथाय नमः ।
९ श्री पोट्टिलनाथाय नमः ।
१० श्री शतकीर्तये नमः ।
११ श्री सुव्रतनाथाय नमः ।
१२ श्री अममनाथाय नमः ।
१३ श्री निष्कषायनाथाय नमः ।
१४ श्री निष्पुलाकनाथाय नमः ।
१५ श्री निर्ममनाथाय नमः ।
१६ श्री चित्रगुप्ताय नमः ।
१७ श्री समाधिनाथाय नमः ।
१८ श्री संवरनाथाय नमः ।
१९ श्री यशोधरनाथाय नमः ।
२० श्री विजयनाथाय नमः ।
२१ श्री मल्लनाथाय नमः ।
२२ श्री देवनाथाय नमः ।
२३ श्री अनन्तवीर्यनाथाय नमः ।
२४ श्री भद्रकृद्नाथाय नमः ।

विहरमान वीश जिन नाम.

१ श्री सीमंधरस्वामिने नमः ।
२ श्री युगमन्धरस्वामिने नमः ।
३ श्री बाहुजिनाय नमः ।
४ श्री सुबाहुजिनाय नमः ।
५ श्री सुजातजिनाय नमः ।
६ श्री स्वयंप्रभवे नमः ।
७ श्री ऋषभाननाय नमः ।
८ श्री अनन्तवीर्याय नमः ।
९ श्री सुरप्रभाय नमः ।
१० श्री विशालनाथाय नमः ।
११ श्री वज्रंधराय नमः ।
१२ श्री चंद्राननजिनाय नमः ।
१३ श्री चन्द्रबाहवे नमः ।
१४ श्री भुजंगनाथाय नमः ।
१५ श्री ईश्वरनाथाय नमः ।
१६ श्री नेमिप्रभवे नमः ।
१७ श्री वीरसेननाथाय नमः ।
१८ श्री महाभद्राय नमः ।
१९ श्री देवजसाजिनाय नमः ।
२० श्री अजितवीर्याय नमः ।

श्री शाश्वत चार जिन नाम.

१ श्री ऋषभाननजिनाय नमः। २ श्री चन्द्राननजिनाय नमः। ३ श्री वर्धमानजिनाय नमः। ४ श्री वारिषेणजिनाय नमः।

११३ जिनगुणसंपत्ति तप. (नं. ब.)

आ तपमां नेवुं उपवास छुटक छुटक करवाना छे. ते आ प्रमाणे—तीर्थंकर नाम कर्मना वीश, तीर्थंकरना सहज अतिशय चार, कर्मक्षयथी थयेला अतिशय अगीयार, देवकृत अतिशय ओगणीश, च्यवनादिक कल्याणक पांच, तथा सिद्धना गुण एकत्रीश. आटला गुण आश्री एक एक उपवास करतां नेवुं उपवासे आ तप पूर्ण थाय छे. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

११४ जिन जनक तप. (जै. प्र.)

आ तपमां निरंतर बत्रीश आंबिल करवां. उजमणे जिनपूजा, गुरुभक्ति, संघभक्ति विगेरे करवुं. "नमो अरिहंताणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

११५ तेर काठीयानो तप (पं.)

प्रथम एक अठम करी पारणे लापसीनुं एकासणुं करवुं. ठाम चोवीहार करवो. बीजा अठमने पारणे घउंना रोटलानुं

एकासणुं, त्रीजा अठमने पारणे दूध चोखानी खीरनुं एकासणुं, चोथे मान मूकी परघर[1] जइ एकासणुं करवुं. पांचमे पारके घेर जइ ते कहे के पारणुं करो तो पारणुं करवुं. छठे बे वाटका एकमां घी तथा एकमां पाणी भरी ढांकवा. पछी अजाण्या माणस पासे उघडाववा. घीनो उघडे तो एकासणुं अने पाणीनो उघडे तो आंबिल करवुं. सातमा अठमने पारणे छ घर बीजाना अने एक घर पोतानुं एम सात घरमांथी कोइ पण ठेकाणे पारणुं करवुं. आठमे पारणे चंदनबाळानी जेम अडदना बाकळानुं मुनिने दान करी पोते पारणुं तेनुंज करवुं. नवमे पारणे रोटलो अथवा पूरीनुं भुंगळुंवाळी खावुं. दशमे सुखडी मळे ते खावी. (पण जनी रसोइ खावी नहीं). अग्यारमे द्राक्ष, खारेक विगेरे मेवो खावो[2] (अभक्ष्य मेवो खावो नहीं.) बारमे धोयेली खांड विगेरेनुं पाणी पीवुं. तेरमे पारणे दहीं खांड खावुं. (बधां पारणां एकासणांनाज जाणवा.) आ तपनुं नाम ' छूटा अठम' पण कहेवाय छे. कुल १३ अठम ने १३ पारणां मळी ५२ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. साथीया विगेरे आठ आठ करवा. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नवकारवाळीनुं गणवुं.

१ आलसकाठीयो निवारकाय सिद्धाय नमः ।
२ मोहकाठीओ निवारकाय सिद्धाय नमः ।
३ अवज्ञाकाठीयो निवारकाय सिद्धाय नमः
४ मानकाठीयो निवा०
५ क्रोधकाठीयो निवा०
६ प्रमादकाठीयो निवा०
७ कृपणकाठीयो निवा०
८ भयकाठीयो निवा०
९ शोककाठीयो निवा०

१ परघर एटले पोताना सधर्मीनुज जाणवुं पण जेने तेने त्यां न समजवुं, २ फाल्गुन मास पछी द्राक्षादि मेवो अभक्ष्य छे माटे तेवा वखतमां अठमने पारणे आंबिल करे तो पण चाले,

१० अज्ञानकाठीयो निवा०
११ व्याक्षेपकाठीयो निवा०
१२ कुतूहलकाठीयो निवा०
१३ विषयकाठीयो निवा०

अथवा नीचे प्रमाणे गणवुं.

१ ॐ ह्रीँ धम्मोज्झमियाणं नमः
२ ॐ ह्रीँ विजयरागाणं नमः
३ ,, विनयधारीणं नमः
४ ,, मद्दवगुणसंपन्नाणं नमः
५ ,, खंतिगुणसंपन्नाणं नमः
६ ,, अप्पमत्तचारिणं नमः
७ ,, दानलब्धीसंपन्नाणं नमः
८ ,, ववगयजयाणं नमः
९ ,, वोयसोयाणं नमः
१० ,, सुमइनाणधराणं नमः
११ ,, लब्धीजुत्ताणं नमः
१२ ,, अप्पकम्मसंवरधारीणं नमः
१३ ,, अठपवयणजणणीधारीणं नमः

आ प्रमाणे गणी न शके तो " नमः सिध्धाणं " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. बीजी रीते तेरकाठीयाना तेर अठम आंबिलना पारणावाळा पण कराय छे.

११६ देवल इंग्या तप. (विधि प्रपा.)

आ तपमां बेसणा पांच, एकासणा सात, नीवी नव, आंबिल पांच, उपवास एक ए प्रमाणे सतावीश दिवसे तप पूर्ण थाय छे. " नमो अरिहंताणं " पदनी २० नवकारवाळी गणवी. साथिया विगेरे बार बार करवा.

११७ द्वादशांगी तप. (जै. प्र. नं. व.)

आ तपमां शुक्लपक्षनी बारस बार मास सुधी करवी. एकासणादिक तप करवो. उद्यापन ज्ञानपंचमीनी जेम करवुं.

" ॐ वाह्लरूंगीणं नमः " ए पदनुं गरणुं वीश नवकारवाळीनुं गणवुं, साथीया विगेरे बार बार करवा.

११८ नव निधान तप. (ह्ला. वि. प्र.)

आ तप शुक्लपक्षनी नव नवमीने दिवसे उपवास करवाथी पूर्ण थाय छे. गरणुं नीचे प्रमाणे.

श्री नैसर्गनिधानाय नमः श्री सर्वरत्नकनिधानाय नमः श्री महाकालनिधानाय नमः

श्री पांडुकनिधानाय नमः श्री महापद्मनिधानाय नमः श्री माणवनिधानाय नमः

श्री पिंगलनिधानाय नमः श्री कालनिधानाय नमः श्री शंखकनिधानाय नम.

आ तपथी निधाननी प्राप्ति थाय छे. साथीया विगेरे नव नव करवा. उद्यापने प्रभुने नव अंगे तिलक चमाववा.

११ए मोटा दश पच्चख्खाण. (पं. त. विगेरे)

पहेले दिवसे तीवीहारो उपवास करवो. वीजे दिवसे एकासणुं. त्रीजे दिवसे एक चोखानुं आंबिल एटले एक चोखानो दाणो गळवो अने ठाम चोवीहार. चोथे दिवसे नीवी. पांचमे दिवसे एक कवळ, ठाम चोवीहार. छठ्ठे दिवसे एक अंगीयुं एकासणुं एटले एक हाथ अने मोढा सिवाय बीजुं अंग हलाववुं नहीं. ठाम चोवीहार करवो. सातमे दिवसे दत्तिनुं आंबिल, ठाम चोवीहार. आठमे दिवसे आंबिल तीवीहार. नवमे दिवसे परघरीयुं एकासणुं, ठाम चोवीहार. तथा दशमे दिवसे

खाखरीयुं आंबिल एटले मात्र खाखराज खावा, ठाम चोवीहार करवो. गरणुं साथीया विगेरे नीचे प्रमाणे.—

	सा० ख० लो० नो०		सा० ख० लो० नो०
१ श्री समकितपारंगताय नमः	६७–६७–६७–२०	६ श्री स्वर्गनिधिनाथाय नमः	४५–४५–४५–२०
२ श्री अक्षयसमकिताय नमः	१७–१७–१७–२०	७ श्री गौतमलब्धिनाथाय नमः	२८–२८–२८–२०
३ श्री समकितनिधिनाथाय नमः	८—८—८–२०	८ श्री अक्षयनिधिनाथाय नमः	९—९—९–२०
४ श्री केवलज्ञानिनाथाय नमः	२१–२१–२१–२०	९ श्री परव्रताय नमः	१३–१३–१३–२०
५ श्री एकत्वगताय नमः	३१–३१–३१–२०	१० श्री मुनिसुव्रताय नमः	१२–१२–१२–२०

उद्यापने मोदक १० प्रभु पासे ढोकवा. ज्ञानपूजा करवी. अने अष्टप्रकारी पूजा भणाववी.

१२० नाना दश पच्चख्खाण (पं. त. विगेरे.)

आ तपमां प्रथम एक उपवास, बीजे दिवसे एकासणुं, त्रीजे दिवसे आंबिल, चोथे दिवसे एकासणुं, पांचमे दिवसे नीवी, छठे दिवसे एक कवळ, सातमे दिवसे खीरनुं एकासणुं, आठमे दिवसे टेठवा अथवा टोपरानुं एकासणुं, नवमे दिवसे जरेजाणे एकासणुं, तथा दशमे दिवसे उपवास, ए प्रमाणे दश दिवस करवुं. गरणुं उद्यापन विगेरे मोटा दश पच्चख्खाण प्रमाणे करवुं. (जुओ नंबर ११९)

१३१ नवपदनी ओळी (सिद्धचक्राराधन तप) (जै. प्र. वगेरे.)

आ तप प्रथम आशो शुदी सातमना दिवसथी आरंभीने आशो शुदी पूर्णिमा पर्यंत नव दिवस सुधी तथा चैत्र शुदी सातमथी आरंभी चैत्र शुदी पूर्णिमा सुधी नव दिवस आंबिल करवाथी थाय छे. तेमां प्रथम दिवसे एकला चोखानीज वस्तु, बीजे दिवसे केवळ घउंनी, त्रीजे केवळ चणानी, चोथे मगनी, पांचमे अडदनी, अने छठ, सातमे, आठमे, तथा नवमे दिवसे केवळ चोखानी वस्तुओ खाइने आंबिल करवां जोइए. एम न बनी शके तो सामान्य रीते आंबिल करवां. ए रीते साडा चार वर्ष पर्यंत करवाथी एकाशी आंबिल थाय छे. अने आ तप पूर्ण थाय छे. तपना नवे दिवसोए ब्रह्मचर्य पाळवुं. हंमेशां सांज सवार प्रतिक्रमण करवुं, त्रण टंक देव वांदवा, पडिलेहण करवी, एक एक दिवसे एक एक पदनी क्रिया करवी. जे पदना जेटला गुण होय तेटला साथीया करवा, खमासमण देवां, काउसग्ग करवो, ते ते पदना गुणनी भावना भाववी, कीर्तन करवुं. हंमेशां स्नात्र पूर्वक अष्टप्रकारी पूजा करवी. गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे.

		सा० ख० लो० नो०			सा० ख० लो० नो०
१	ॐ ह्रीँ नमो अरिहंताणं	१२–१२–१२–२०	४	ॐ ह्रीँ नमो उवज्झायाणं	२५–२५–२५–२०
२	,, नमो सिद्धाणं	८—८—८—२०	५	,, नमो लोए सव्वसाहूणं	२७–२७–२७–२०
३	,, नमो आयरियाणं	३६–३६–३६–२०	६	,, नमो नाणस्स	५१–५१–५१–२०

१२३ निगोदआयुक्षय तप. (जै. सिं.)

प्रथम एक उपवास उपर एकासणुं, पछी बे उपवास उपर एकासणुं, पछी त्रण उपवास उपर एकासणुं, पछी बे उपवास उपर एकासणुं, पछी एक उपवास उपर एकासणुं-एम चौद दिवसे तप पूर्ण करवो. उद्यापने चौद मोदक ढोकवा. आ तपनुं फळ निगोदना आयुष्यनो क्षय थाय ते छे. " नमो अरिहंताणं " ए पदनी वीश नोकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

बीजो विधि. (रं. वि.)

प्रथम एक उपवास पछी एकासणुं, पछी बे उपवास एक एकासणुं, पछी ३ उपवास एक एकासणुं, पछी ४ उपवास एक एकासणुं, पछी ५ उपवास ने एक एकासणुं, पछी ४ उपवास ने एकासणुं, पछी ३ उपवास ने एकासणुं, पछी २ उपवास ने एकासणुं, पछी एक उपवास ने एकासणुं-ए प्रमाणे कुल ३४ दिवस (२५ उपवासने ९ एकासणा) करवाथी पण ए तप थाय छे. बाकीनो विधि उपर प्रमाणे जाणवो. उद्यापने ३४ मोदक विगेरे प्रभु पासे ढोकवा.

१२४ निर्जिगीछ तप.

(नं. अ विगेरे. वि. प्र.)

आ तपमां एक उपवास उपर एक आंबिल-ए प्रमाणे आठ उपवास अने आठ आंबिल करे एटले सोळ दिवसे आ

७ „ नमो दंसणस्स ६७-६७-६७-२० ए „ नमो तवस्स १२-१२-१२-२०

८ „ नमो चारित्तस्स १७-१७-१७-२०

नव पदना खमासमण नीचे प्रमाणे आपवां.

१ इच्छामि खमासमणो वंदिउं जावणिज्जाए निसीहिआए मत्थएण वंदामि । ॐ ह्रीं नमो अरिहंताणं । आ प्रमाणे प्रथम पदे बार गुणे शोभित, मध्यभागे विराजमान, उज्वळ वर्ण सहित एवा श्री अरिहंत भगवानने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

२ इच्छामि खमा० । ॐ ह्रीं नमो सिद्धाणं । ए बीजे पदे आठ गुणे शोभित, पूर्व दिशाए विराजमान, रक्तवर्ण सहित एवा श्री सिद्ध भगवंतने मारी त्रिकाल वंदना होजो.

३ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो आयरियाणं । ए त्रीजे पदे छत्रीश गुणे शोभित, दक्षिण दिशाए विराजमान, पीत वर्ण सहित एवा श्री आचार्य भगवानने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

४ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो उवज्झायाणं । ए चोथे पदे पचीश गुणे शोभित, पश्चिम दिशाए विराजमान, नीलवर्ण सहित एवा श्री उपाध्यायजीने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

५ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो लोए सव्वसाहूणं । ए पांचमे पदे सत्तावीश गुणे शोभित, उत्तर दिशाए विराजमान, कृष्णवर्ण सहित एवा सर्व साधुने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

तप पूर्ण थाय छे. उद्यापनमां सोळ मोदक, फळ विगेरे देव पासे ढोकवा. (नीरुज शिख अथवा नीरुज सिंह तप कृष्ण पक्षेज थाय छे. तेमां मुख्यत्वे ग्लान साधु साध्वीनी वैयावच्च करवानी छे. तेमज ते तप पंदर दिवसे पूर्ण थाय छे. जुओ तप नंबर ६३) " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१२५ पदकनो तप (जै. प्र. जै. सिं.)

प्रथम एक उपवास करीने पारणुं, पछी बे उपवास करीने पारणुं, पछी एक उपवास करीने पारणुं, ए प्रथम ओळी थइ. पछी एक उपवास उपर पारणुं, बे उपवास उपर पारणुं, एक उपवास उपर पारणुं, ए बीजी ओळी. पछी एक उपवास उपर पारणुं, बे उपवास उपर पारणुं, त्रण उपवास उपर पारणुं, बे उपवास उपर पारणुं, एक उपवास उपर पारणुं ए त्रीजी ओळी थइ. पछी एक उपवास ने पारणुं, बे उपवास ने पारणुं, त्रण उपवास ने पारणुं, चार उपवास ने पारणुं, त्रण उपवास ने पारणुं, बे उपवास ने पारणुं, एक उपवास ने पारणुं, ए चोथी ओळी थइ. कुल ३३ उपवास ने १८ पारणा मळी ५१ दिवस थाय. उद्यापनमां तपनी संख्या जेटला (३३) मोती तथा प्रवाल देवने चडाववा. पूजा विगेरे यथाशक्ति करवुं. " नमो सिद्धाणं " ए पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे आठ आठ करवा.

१२६ दारिद्र्यहरण तप. (वि. प्र.)

आ तप पूर्णिमाथी शरु करवानो छे. प्रथम दिवसे उपवास, बीजे दिवसे एकासणुं, त्रीजे दिवसे नीवी, चोथे दिवसे

आंबिल, पांचमे दिवसे नेसणुं, ए प्रमाणे एक ओळी थइ. बीजी ओळी पण एज प्रमाणे करवी. कुल दश दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. पारणे साधुने दान आपवुं. उद्यापने ज्ञान पूजा करवी. " नमो नाणस्स " पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे ५१ करवा.

१२७ पंचामृत तप. (वि. प्र.)

आ तपमां पांच अठ्ठम छ मासमां करवाना छे. तेमां पहेला अठ्ठमने पारणे साधुने वहोरावीने श्रीखंड खावो. बीजा अठ्ठमने पारणे सीरो खावो. त्रीजा अठ्ठमने पारणे लापसी, चोथा अठ्ठमने पारणे लाडु तथा पांचमा अठ्ठमने पारणे खीर खावी. दरेक पारणे साधुने वहोरावीने पछी पारणुं करवुं. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी २० गणवी. साथिया विगेरे बार बार करवा.

१२८ पांच छठ्ठ तप. (पं. त.)

प्रथम छठ्ठ करीने पारणे घृत, साकर अने घउंनो आटो (चुरमुं अथवा शीरो), बीजा छठ्ठने पारणे दूध चोखा ने साकर, त्रीजा छठ्ठने पारणे झोळी पात्रां साधु साध्वीने वहोरावीने जर्ये जाणे एकासणुं. चोथा छठ्ठने पारणे मूर्छा रहित स्वाद कर्या विना एकासणुं. पांचमा छठ्ठने पारणे पाणीनो लोटो जरीने बीजा बे जण घेर जवुं. जो कोइ जमवानुं न कहे तो ते दिवसे उपवास करवो. आ तप पांच छठ्ठ तथा पांच पारणावडे एटले पंदर दिवसे पूरो थाय छे. उद्यापने स्वामी जाइओने

जमाडीने श्रीफळ आपवां. " नमो अरिहंताणं " पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१२ए पंचमहाव्रत तप (रा. वि.)

आ तपमां प्रत्येक महाव्रतने आश्रीने एक एक उपवास तथा एक एक बेसणुं करवुं. एम पांच उपवास एकांतर बेसणाना पारणावाळा करवाथी दश दिवसे तप पूर्ण थाय छे. " नमो लोए सव्वसाहूणं " पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे सतावीश करवा.

१३० पार्श्वजिन गणधर तप. (प्रचलित).

आ तपमां लागोलाग दश छठ करवा. छठने पारणे बेसणुं करवुं. साथीया विगेरे दश दश करवा. गरणुं नीचे प्रमाणे—

१ श्री शुभगणधराय नमः ।	४ श्री ब्रह्मचारि गणधराय नमः ।	७ श्री वीरभद्रगणधराय नमः ।
२ श्री आर्यघोषगणधराय नमः ।	५ श्री सोमगणधराय नमः ।	८ श्री यशोभद्रगणधराय नमः ।
३ श्री विशिष्टगणधराय नमः ।	६ श्री धरगणधराय नमः ।	ए श्री अमायि (जय) गणधराय नमः
		१० श्री महागुणि(विजय)गणधराय नमः

उद्यापनमां श्रीगणधर देवनी पूजा करवी ने तेने आंगीयां विगेरे १० चडाववां. गणधरनी प्रतिमाने अभावे कोइ पण प्रभुनी प्रतिमाने चडाववां.

१३१ पोष दशमो तप. (पं. त. विगेरे).

आ तप पोस दशमी एटले गुजराती मागशर वद दशमना दिवसने अनुसारीने थाय छे. तेमां प्रथम नवमीने दिवसे साकरना पाणीनुं एकासणुं करवुं ने ठाम चोवीहार करवो, दशमीने दिवसे एकासणुं करी ठाम चोवीहार करवो, तथा अगीयारशने दिवसे तेविहारुं एकासणुं करवुं. एकासणुं करीने त्रिविध आहारनुं पच्चख्खाण करवुं. त्रणे दिवस ब्रह्मचर्य पाळवुं. बन्ने वखत प्रतिक्रमण करवुं. जिनमंदिरमां जइ अष्ट प्रकारी अथवा सत्तर प्रकारी पूजा भणाववी. स्नात्र महोत्सव करवो. नव अंगे आडंबर पूर्वक भगवाननी पूजा करवी. गुरु पासे आवी सिद्धांतनुं श्रवण करवुं. आ प्रमाणे दश वर्ष सुधी करवुं. वळी तपने दिवसे (मागशर वदि १० मे) पोषध करवो. आ प्रमाणे जे तप करे छे तेनी मनकामना सिद्ध थाय छे. आ लोकमां धनधान्यादिक पामे, परलोकमां इंद्रादिक पद पामे, अने छेवट मोक्षपद पामे. " श्री पार्श्वनाथार्हते नमः " ए पदनुं गरणुं वीश नोकारवाळी प्रमाण गणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

उद्यापने दश पुंठा, दश रूमाल (पुस्तक बांधवाना), दश नवकारवाळी, दश नीउमणि, दश चंद्रुवा, सोनुं रुपुं कांसुं, पीतळ ए चार धातुओनी दश दश प्रतिमा अने ज्ञान दर्शन ने चारित्रना उपकरणो दश दश कराववा. बाकी विधि गुरुगमथी जाणवो.

करवा. ते त्रीजे वर्षे अक्षय तृतीयाने दिवसे पूर्ण थाय. (तप करतां वचमां जे अक्षय तृतीया आवे ते दिवसे खावावार आवतो होय तो उपवास करवो.) छेल्ले दिवसे देवगुरुनी पूजा पूर्वक संघवात्सल्य करी पारणुं करवुं. " श्री ऋषभदेवनाथाय नमः " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

बीजी रीत—श्री ऋषभदेव स्वामीना शासनमां उत्कृष्ट तप ३६० उपवासनो छे. तेथी तेने आश्रीने ३६० उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. बीजुं सर्व उपर प्रमाणे.

हालमां आ तप करवानो प्रचार आ प्रमाणे छे.—फागण वद ८ ने दिवसे उपवासथी शरु करी एकांतरे पारणे बेसणुं करी तेर महिना ने ११ दिवसे एटले अखात्रीजने दिवसे पारणुं करे छे. पारणे १०८ घडा शेरडीना रसना अथवा साकरना पाणीना पीए छे. (घडो रुपानो अतिशय नानो बनावे छे.)

आ तपमां बे दिवस भेगा खावाना न आववा जोइए, तथा चउदशनो खाधावार न आववो जोइए, तेम त्रण चोमासीना (१४–१५ ना) छठ करवा जोइए, अने छेवटे छठथी ओछे तपे पारणुं न करवुं जोइए. पारणे शेरडी रस पीवानो छे. ते पण ताजोज होय तो पीवाय, कारण के बे पहोर पछी शेरडीनो रस लघु प्रवचन सारोद्धारमां अभक्ष्य कह्यो छे. तेवा रसना अभावे साकरना पाणीथी पण चाले छे.

१३२ बीजनो तप (पं. त.)

आ तप कार्तिक शुदी बीजथी शरु करवानो छे. तेमां दरेक मासनी शुदी बीजे चोविहार उपवास करवो. ए रीते बावीश मास सुधी अथवा उत्कृष्ट बावीश वरस सुधी आ तप करवो. सवार सांज बन्ने वखत प्रतिक्रमण, प्रतिलेखना, त्रिकाल देववंदन विगेरे करवुं. उद्यापन शक्ति प्रमाणे करवुं. बावीश बावीश वस्तुओ ज्ञान पासे ढोकवी. गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे समजवुं.

	सा०	ख०	लो०	नो०	अथवा	सा०	ख०	लो०	नो०
१ नंदिसूत्राय नमः ।	५१	५१	५१	२०	१ ओघनिर्युक्तिसूत्राय नमः ।	१४	१४	१४	२०
२ अनुयोगद्वारसूत्राय नमः।	६२	६२	६२	२०	२ अनुयोगद्वारसूत्रायनमः ।	६२	६२	६२	२०

तपने दिवसे उपर प्रमाणे बन्ने गरणां वीश वीश नोकारवाळीनां गणवां. साथीया विगेरे पण बन्ने सूत्रना करवा.

१३३ मोटो रत्नोत्तर तप. (रा. वि.)

प्रथम एक अठ्ठम करीने पारणुं, पछी बीजो अठ्ठम करीने पारणुं, पछी त्रीजो अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पारणे बेसणुं करवुं. ए रीते त्रण अठ्ठम अने त्रण पारणाएँ आ तप थाय छे. "नमो अरिहंताणं" पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१३८ छमासी तप.[1] (जै. प्र. विगेरे.)

श्री महावीर स्वामीना शासनमां उत्कृष्ट छ मासी (उपवास १८० नो) तप छे. तेथी तेने आश्रीने एकसो एंशी उपवास एकांतर पारणावाळा करवा. उद्यापने १८० लाडु, फळ विगेरे प्रभु पासे ढोकवां. “ श्री महावीर स्वामिनाथाय नमः ” ए पदनुं गरणुं नवकारवाळी वीशनुं गणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

एकांतरा उपवास छ मास सुधी करवा. तेमां चउदशे खवाय नहीं. चोमासिनो छठ करवो. शरु करतां छठ तेमज पारणुं पण छठे थाय छे. (आ छमासी तपमां उपवास ९० थाय छे.)

१३९ शत्रुंजय मोदक तप. (जै. प्र. विगेरे)

आ तपमां पहेले दिवसे पुरीमड्ढ, बीजे दिवस एकासणुं, त्रीजे दिवसे नीवी, चोथे दिवसे आंबिल, पांचमे दिवसे उपवास करवो. उद्यापने पांच मणना मोदक तथा पांच रूपीया देव आगळ ढोकवा. ज्ञाननी पूजा रूपानाणाथी करवी. “ श्री शत्रुंजयतीर्थाय नमः ” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे एकवीश करवा.

१४० शत्रुंजय छठ अठम तप. (पं. त, विगेरे)

आ तपमां पहेलो तथा छेल्लो अठम करवो. अने वचे सात छठ करवा. ए रीते त्रीश उपवास तथा नव पारणा मळी

---

१ आ १८० उपवास पारणावाला शक्ति अनावे कह्या छे, नहीं तो आशरे २०० वर्ष अगाउ दिल्लीपतिना दिवानना फइबा (चांपा) ए लागट १८० उपवास पादशाह समक्ष करेल छे एवो लेख छे.

२ए दिवसे तप पूर्ण थाय छे. साथीया विगेरे ११-२१ करवा नवकारवाळी वीश नीचे प्रमाणे गणवी.

अठमे १ श्री पुंमरीकगणधराय नमः।
छठे २ श्री ऋषभदेव सर्वज्ञाय नमः।
,, ३ श्री विमलगणधराय नमः।
,, ४ श्री सिद्धक्षेत्राय नमः।
छठे ५ श्री हरिगणधराय नमः।
,, ६ श्री बाहुबलिनाथाय नमः।
,, ७ श्री सहस्रादिगणधराय नमः।
,, ८ श्री सहस्रकमलाय नमः।
अठमे ए श्री कोमिगणधराय नमः।

अथवा नीचे प्रमाणे.

बंने अठमे १ श्री सिद्धाद्रि शत्रुंजय सिद्धगिरिवराय नमः।
छठे २ श्री आदीश्वर परमेष्ठिने नमः।
,, ३ श्री आदीश्वर अर्हते नमः।
,, ४ श्री आदीश्वर नाथाय नमः।
छठे ५ श्री आदीश्वर सर्वज्ञाय नमः।
,, ६ श्री आदीश्वर पारंगताय नमः।
,, ७ श्री शत्रुंजय सिद्धक्षेत्र पुंमरीकाय नमः।
,, ८ श्री सिद्धक्षेत्र पुंमरीक विमलगिरये नमः।

अथवा " श्री शत्रुंजयपर्वताय नमः " ए गरणुं हंमेशां गणवुं.

एकवीश खमासमण नीचे प्रमाणे आपवा—

१ श्री शत्रुंजय पर्वताय नमः ।
२ श्री पुंडरीक पर्वताय नमः ।
३ श्री सिद्धक्षेत्र पर्वताय नमः ।
४ श्री विमलाचलाय नमः ।
५ श्री सुरगिरये नमः ।
६ श्री महागिरये नमः ।
७ श्री पुण्यराशये नम ः ।
८ श्री पर्वताय नमः ।
९ श्री पर्वतेंद्राय नमः ।
१० श्री महातीर्थाय नमः ।
११ श्री सारस्वताय नमः ।
१२ श्री दृढशक्ति पर्वताय नमः ।
१३ श्री मुक्तिनिलयाय नमः ।
१४ श्री पुष्पदंताय नमः ।
१५ श्री महापद्माय नमः ।
१६ श्री पृथ्वीपीठाय नमः ।
१७ श्री सुभद्रगिरि पर्वताय नमः ।
१८ श्री कैलासगिरि पर्वताय नमः ।
१९ श्री पातालमूलाय नमः ।
२० श्री अकर्मकाय नमः ।
२१ श्री सर्वकामपूरणाय नमः ।

उद्यापनमां नवाणु प्रकारी पूजा भणाववी. यथाशक्ति ज्ञानपूजा तथा प्रभावनादि करवुं.

१४१ मेरु त्रयोदशी तप. [पं. त. विगेरे]

आ तपनो गुजराती मास प्रमाणे पोष वद तेरसने दिवसे आरंभ कराय छे. ते दिवसे श्री ऋषभदेव स्वामीनुं निर्वाण कल्याणक थयुं छे. तेथी ए दिवसनुं माहात्म्य घणुं मोटुं छे. ते दिवसे चउविहार उपवास करवो (शक्ति न होय तो तिविहार करवो). रत्नना पांच मेरु करवा. तेमां चार दिशाए चार नाना मेरु करवा. रत्नना न बने तो घीना करवा. तेनी पासे चार

दिशाए चार नंदावर्त करवा. दीप, धूप प्रमुख घणा प्रकारनी पूजा करवी. ए रीते तेर महिनानी अथवा तेर वरसनी त्रयोदशी करवी. " श्री ऋषभदेव पारंगताय नमः " ए पदनुं गरणुं नवकारवाळी वीशनुं गणवुं. आ रीते महिने महिने करवाथी सर्व कर्मनो क्षय थाय छे. आ भव तथा परभवने विषे सुख संपदा पामे छे. ते तपने दिवसे पौषध करवो. पारणाने दिवसे गुरुने प्रतिलाभी–अतिथिसंविभाग करी पारणुं करवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१४२ शिवकुमारनो बेलो [छठ्ठ] तप [जै. प्र. जै. सिं.]

आ तपमां बार छठ लगोलग आंबिलना पारणावाळा करवा. लागट न थइ शके तो छुटक करवा. उद्यापनमां बार बार मोदक, फळ, रुपानाणुं विगेरे, देव पासे ढोकवा. ज्ञाननी पूजा तथा गुरुनी भक्ति करवी. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१४३ षट्काय तप [र. वि. [

आ तपमां लागट छ उपवास करवा. उद्यापनमां शक्ति प्रमाणे जीवदयामां द्रव्य वापरवुं. गरणुं " नमो अरिहंताणं " पदनुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१४४ सात सौख्य आठमोक्ष तप. [जै. प्र.]

आ तपमां सात एकासणा करी उपर एक उपवास करवो. उद्यापनमां सात मोदक तथा आठमो चारगणो मोटो

मोदक देव पासे ढोकवो. सोळ जातिनां पक्वान्न तथा फळ विगेरे ढोकवा. ज्ञान पूजा करवी. " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१४५ सिद्धि तप. [पं. त. जा.]

आ तपमां प्रथम एक उपवास करी पारणुं, पछी बे उपवास उपर पारणुं, पछी त्रण उपवास उपर पारणुं, पछी चार उपवास उपर पारणुं, एम चढतां चढतां आठ उपवास उपर पारणुं करवुं. पारणे बेसणुं करवुं. उद्यापने यथाशक्ति पूजा प्रभावना करवी. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नवकारवाळीनु गणवुं. साथीया विगेरे आठ आठ करवा.

१ श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिद्धाय नमः ।
२ श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सि० ।
३ श्री अव्याबाध गुणसंयु० ।
४ श्री अनन्तचारित्र गुणसंयु० ।
५ श्री अक्षयस्थिति गुणसं० ।
६ श्री अरूपिनिरंजनगुणसं० ।
७ श्री अगुरुलघुगुणसं० ।
८ श्री अनन्तवीर्यगुणसं० ।

१४६ सिंहासन तप [पं. त. जा.]

आ तपमां पांच उपवास उपर पारणुं करवुं. ए रीते चारवार पांच पांच उपवास करवा. तेमां वीश उपवास कुल्ल थाय छे. उद्यापन यथाशक्ति करवुं. गरणुं " नमो सिद्धाणं " पदनुं वीश नवकारवाळीनुं गणवुं. साथीया विगेरे पांच पांच करवा. (आ तप समवसरण तप पूरो थये करवानी प्रवृत्ति छे)

१४७ सौजाग्यसुंदर तप. [जै. प्र. विगेरे]

आ तप एकांतरा सोळ उपवास करवाथी अने पारणे आंबिल करवाथी त्रीश दिवसे पूर्ण थाय छे " नमो अरिहंताणं " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा. उद्यापने ज्ञाननी पूजा जक्ति करवी.

१४८ स्वर्गकरंडक [स्वर्गदंम] तप. [जै. प्र. विगेरे]

आ तपमां प्रथम बार देवलोकने आश्रीने बार एकासणां करवां, पछी नव ग्रेवेयक आश्री नव नीवी, पछी पांच अनुत्तर विमान आश्री पांच आंबिल, छेवट एक उपवास–ए रीते सतावीश दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. " नमो अरिहंताणं" पदनी वीश नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१४ए स्वर्गस्वतिक तप. (जै. प्र. विगेरे)

प्रथम चार एकासणां उपर एक उपवास करवो. उद्यापने पांच धान्यनो स्वस्तिक पुरवो. पांच धान्य मण मण ज्ञाननी पासे ढोकवा. " नमो नाणस्स " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे एकावन करवा.

१५० बावन जिनालय तप (पं. त. ला. जा.)

आ तप नंदीश्वर द्वीपना बावन जिनालयनी आराधना निमित्तनो छे. तेने बावन अजवाळा तप कहे छे ते स्त्री जातिए करेल अपभ्रंश छे. ॥७

आ तपमां अजवाळी तथा अंधारी आठम अने चौदशने दिवसे उपवास करवा. ए रीते तेर महिने-५२ उपवासे तप पूर्ण करवो.

आ तप करतां जो कोइ तिथि चुकी जवाय तो करेलो तप फरीथी शरु करवो पडे छे. उद्यापने ज्ञाननी पूजा भक्ति तथा दर्शन भक्ति करवी. अथवा नंदीश्वर द्वीपनी पूजा भणाववी. गरणुं विगेरे नीचे प्रमाणेः—

अंजवाळी आठमे—श्री चंद्राननस्वामि सर्वज्ञायनमः   अजवाळी चौदशे—श्री ऋषभाननं सर्वज्ञाय नमः

अंधारी आठमे—श्री वर्धमान स्वामि सर्वज्ञाय नमः   अंधारी चौदशे—श्री वारिषेण स्वामि सर्वज्ञाय नमः

साथीया विगेरे बार बार करवा.

१५१ अष्टमहासिद्धि तप. (ला.)

आ तपमां आठ लगोलग एकासणां करवां. अथवा एकांतरा आठ उपवास करवा. उद्यापने ज्ञान पूजा विगेरे यथाशक्ति करवुं. गरणुं नीचे प्रमाणेः—

१ अणिमा सिध्धये नमः ।
२ महिमा सिध्धये नमः ।
३ लघिमा सिध्धये नमः ।
४ गरिमा सिध्धये नमः । अथवा कामावसायि सिध्धये नमः ।
५ वशिता सिध्धये नमः ।
६ प्राकाम्य सिध्धये नमः ।
७ प्राप्ति सिध्धये नमः ।
८ ईशिता सिध्धये नमः ।

साथीया विगेरे आठ आठ करवा.

१५२ रत्नमाळा तप. (ला.)

आ तप बावन दिवस करवानो छे. तेमां अनुक्रमे नीचे प्रमाणे तप करवो–१ उपवास, २ एकासणुं, ३ एक धान्यनुं आंबील, ४ एकलठाणुं (एकासणुं), ५ परघरीयुं एकासणुं–ठाम चोवीहार, ६ उपवास, ७ उजळा धान्यनुं एकासणुं, ८ आंबिल, ९ एकलठाणुं, १० एकासणुं, ११ उपवास, १२ एकासणुं (जे खावानी चीज होय ते सर्वे जिनेश्वर पासे मूकी पछी खावी), १३ उपवास, १४ एकासणुं (ते दिवसे जिनेश्वरनी अष्ट प्रकारी पुजा करी प्रभु पासे खीरनो थाळ धरवो), १५ उपवास, १६ एकासणुं, १७ उपवास, १८ बेसणुं, १९ उपवास, २० एकासणुं, २१ नीवी, २२ आंबिल, २३ एकलठाणुं, २४ उपवास, २५ एकासणुं, २६ उपवास, २७ एकलठाणुं, २८ उपवास, २९ एकासणुं, ३० उपवास, ३१ एकासणुं, ३२ एकलठाणुं, ३३ बेसणुं, ३४ उपवास, ३५ एकासणुं, ३६ एकासणुं, ३७ उपवास, ३८ एकासणुं (अष्ट प्रकारी पूजा, खीरनो थाळ ढोकवो), ३९ उपवास, ४० एकासणुं (खावानी बधी चीज प्रभु पासे ढोकवी), ४१ उपवास, ४२ एकासणुं, ४३ एकलठाणुं, ४४ आंबिल, ४५ उजळा धान्यनुं एकासणुं, ४६ उपवास, ४७ परघरीयुं एकासणुं, ४८ एकलठाणुं, ४९ एक धान्यनुं आंबिल, ५० एकासणुं, ५१ चोविहार उपवास, ५२ एकासणुं (अतिथि संविभाग करवो.) आ प्रमाणे तप बावन दिवस करवो. दररोज देरे चौद साथीया तथा दीवो करवो.

१७॥

उपवासने दिवसे जिनभक्ति विशेषे करवी. तप पूरो थये उद्यापने अष्ट प्रकारी पूजा भणाववी. प्रभुना कंठमां सुवर्णनो, रूपानो अथवा पुष्पनो हार शक्ति प्रमाणे पहेरावनो. संघवात्सल्य करवुं. "नमो अरिहंताणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

१९३ चिंतामणि तप (वि. प्र.)

आ तपमां प्रथम एक उपवास, पछी एकासणुं, त्रीजे दिवसे नीवी, चोथे दिवसे उपवास, पांचमे दिवसे एकासणुं, छट्ठे दिवसे उपवास करवो. उद्यापने ज्ञान पूजा, रात्री जागरण करवुं. पांच स्त्रीओने तंबोल आपवुं. "नमो अरिहंताणं" पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१९४ परदेशी राजाना छठ्ठ (बु. प.)

आ तपमां तेर छठ करवा पारणे बेसणां करवा. कुल ३९ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. गरणुं नीचे प्रमाणेः—

नमो कारक दंसणधराणं
नमो रुचक दंसणधराणं
नमो दीपक दंसणधराणं
नमो निसग्गरुइ धराणं
नमो उवएसरुइ धराणं
नमो सुत्तरुइ धराणं
नमो आणारुइ धराणं
नमो बीयरुइ धराणं
नमो अभिगमरुइ धराणं
नमो विथ्थाररुइ धराणं
नमो किरियारुइ धराणं
नमो संखेवरुइ धराणं
नमो धम्मरुइ धराणं

॥१॥

१५५ सुखदुःखना महिनानो तप. (ला.)

प्रथम मासे उपवास उपर आंबिल–ए प्रमाणे पंदर उपवास अने पंदर आंबिल करवा. बीजे मासे पंदर आंबिल अने पंदर नीवी एकांतर करवा. त्रीजे महिने पंदर नीवी अने पंदर एकासणां एकांतर करवा. चोथे महिने पंदर एकासणां अने पंदर बेसणां एकांतर करवा. उजमणे ज्ञानननी पूजा भक्ति करवी. " नमो अरिहंताणं " पदनी वीश नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१५६ रत्नपावडी तप. (आसो चैत्रना छठ) (ला.)

आ तपमां आठ छठ्ठ ने १ अठ्ठम (३ उपवास) करवामां आवे छे. ते कोइ पण वरसना आसो शुदि १४–१५ नो छठ्ठ करवो. ने छेल्लो नवमे वर्षे आसो शुदि १३–१४–१५ नो अठ्ठम करवो. गरणुं तथा साथिया विगेरे नीचे प्रमाणेः—

पेहेली ओळीए नमो अरिहंताणं	१२	१२	१२
बीजी ओळीए नमो सिद्धाणं	८	८	८
त्रीजी ओळीए नमो आयरियाणं	३६	३६	३६
चोथी ओळीए नमो उवज्झायाणं	२५	२५	२५
पांचमी ओळीए नमोलोए सव्वसाहूणं	२७	२७	२७
छठ्ठी ओळीए नमो दंसणस्स	६७	६७	६७
सातमी ओळीए नमो नाणस्स	५१	५१	५१
आठमी ओळीए नमो चरित्तस्स	७०	७०	७०
नवमी ओळीए नमो तवस्स	१२	१२	१२

उद्यापनमां नवपदजीनी पूजा भणाववी.

१९७ सुंदरी तप. (ला.)

आ तपमां सात आंबिल लागट करवा. उद्यापने ज्ञाननी पूजा भक्ति करवी. " नमो सिद्धाणं " पदनुं गरणुं गणवुं. साथीया खमासमण विगेरे आठ आठ करवा. उद्यापने सिद्धनी पूजा भक्ति करवी.

१९८ मेरु कल्याणक तप. (जै. प्र. विगेरे)

आ तप श्री आदीश्वर भगवंतनी भक्तिनो छे. तेमां प्रथम त्रण अट्ठम करवा. पारणे बेसणुं करवुं. पछी एकांतर छ उपवास करवा. पारणे बेसणुं करवुं. प्रथम त्रण अट्ठम न करी शके तो बे अट्ठम करवा अने पछी एकांतर छ उपवास करीने छेवट एक अट्ठम करवो. आ तप एकज वर्षमां करवो. मेरु त्रयोदशीने दिवसे छेल्लो उपवास आवे ए प्रमाणे तप करवो. उद्यापने यथाशक्ति पूजा भणाववी. " श्री ऋषभदेव पारंगताय नमः " पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१९९ तीर्थतप (श्रा.)

तीर्थे जवाना मुहूर्त्तने दिवसे के तीर्थे प्रथम दर्शन करवाना दिवसे दर वर्षे ते यात्रानी यादीने माटे उपवास करवो तेने तीर्थ तप कहे छे. (गुजराती श्राद्ध विधि ४६३ मे पाने छे.) दर वर्षनुं गरणुं " श्री तीर्थाधिराजाय नमः "

समजवुं. साथीया विगेरे वीश वीश करवा.

१६० प्रातिहार्य तप (रं. वि.)

प्रथम उपवास १, पछी एकासणुं १, पछी बेसणुं १–एवी रीते आठ वार करवाथी २४ दिवसोए आ तप पूर्ण थाय छे. पछी ज्ञानपूजा, प्रभूपूजा, प्रभावना, रात्रिजागरण करवुं. गरणुं "नमो अरिहंताणं" पदनुं वीश नवकारवाळी प्रमाण गणवुं. साथीया खमासमण काउसग्गना छोगस वार वार समजवा.

१६१ पंचरंगी तप (प्र.)

आ तपमां २५ माणसो होवां जोइए. तेमांथी एक पंचके (पांच माणसे) प्रथम पांच उपवासनां पच्चक्खाण करवां. बीजे दिवसे बीजा पांच माणसे ४ उपवासनां पच्चक्खाण करवां. त्रीजे दिवसे त्रीजा पांच माणसे ३ उपवासनां पच्चक्खाण करवां. चोथे दिवसे चोथा पांच माणसे बे उपवासनां पच्चक्खाण करवां. पांचमे दिवसे बाकीना पांच माणसे १ उपवासनां पच्चक्खाण करवां. आ पच्चीसे माणसनुं पारणुं एक दिवसे आववुं जोइए. आ तपमां ज्ञाननी स्थापना करवी. प्रदक्षिणा, साथिया, खमासमण विगेरे ५१–५१ समजवा. पूर्ण तपे वरघोडो चडाववो. " नमो नाणस्स " पदनी २० नवकारवाळी गणवी.